

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes száma 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
Nyilvántartás és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-út 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A nyugati világcsata. Flandriában is visszavonulnak a németek.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Azok az állások, melyek a megszakadt német offenzívák alatt állottak elő, nem voltak alkalmasak arra, hogy az erőmegtakarításra törekvő védekezés alapjául szolgáljanak. Ezért a német hadvezetőség elhatározta az Arras—Soissons közötti vonal hátrahelyezését, hogy megzavarja az ellenségnek a két szárnyon való támadását. A Scarpe és Oise közötti front-rövidítés logikai következménye, hogy Flandriában is feladjuk állásainkat. Ezt a lehető legnagyobb gondossággal előkészítettük. Minden használható dolgot minden elszállítottunk a kiűritendő területről, a drótvezetéseket lebontottuk, a vízvezetéseket, utakat, vasutakat és hidakat pedig elpusztítottuk.

Az angol sajtó a helyzetről.

Rotterdam. A Times vezércikkben foglalkozik a nyugati front eseményeivel. Hangsúlyozza a londoni világlap, hogy a németek a front néhány támaszpontját szívósan próbálják védelmezni, s ezért állnak oly soká ellen Peronnenál és Chaulnesnél. A németek egyebütt mindenhol sietve visszavonulnak a régi Somme-csata területére. Az ellenség célját nem ismerjük, de az offenzíva a mi kezünkben van. A szövetségesek még nagy események előtt állanak, de az előnyomulásnak még lassubbodnia kell.

A német trónörökös nyilatkozata a visszavonulásról és az ellenségről.

Budapest. Az Est jelenti a francia front-ról: Az Est tudósítójának egy francia kis városban alkalma volt a német trónörökösrel beszélgetni.

A trónörökös először is arról nyilatkozott, hogy egyizben már volt Budapesten, de rövid időre. Még egyszer el kell hozzánk látogatnia, mert ez gyönyörű ország, gyönyörű város. Majd kijelentette a trónörökös, hogy a parancsnoksága alatt volt magyar-osztrák tűzérés fényesen bevált. — A nyugati frontról közli, hogy az ellenség rohama arcvonalunk ellen tovább folyik. Rugalmas rendszerű védekezésünk folytán arcvonalunk több részén hátráltunk. Arcvonalunk visszavonása a német nép körében hamis következtetésekre szolgált alapul. Miután a nép nagyon megszokta a mi folytonos előnyomulásunkat, ha egyszer mi visszavonulunk s nem támadunk, tévesen ítélik meg a helyzetet. Figyelembe kell venni, hogy védelmi háborút viselünk úgy katonai, mint politikai tekintetben.

A németek nem akarják egy ellenségüket sem elpusztítani, csak a saját helyüket akarják megtartani. Tiltakozik az ellenség azon eljárása ellen, hogy minket háborus uszítással rágalmaznak a világ előtt. Ha a németek a háborút akarták volna, úgy nem ezt a pillanatot választják. Belgium Angliának csak ürügye volt, amellyel a német versenyt akarta vágni. A háboru végét attól várja, hogy belássa az ellenség, hogy a kolosszális befektetésekkel nem áll arányban az elérhető eredmény.

Elismeri a francia katona hősiességét; az angoloknak is jók az egyes katonáik, de a vezénylet csütörtököt mondott. Az amerikai katonák legnagyobb része nem tudja, miért harcol. Egy elfogott amerikai arra a kérdésre, hogy mi Elzász azt felelte, hogy egy nagy tő. Azért nem szabad lebecsülni az amerikai támogatást. Amerika eddig már sok hadianyagot adott az antantnak, s most már emberekben is nagy segítséget nyújt.

Az angol veszteség-lajstrom.

Genf. A hivatalos angol veszteség-lajstrom augusztus 4-től 16-ig 67,253 halott, sebesült és eltűnt nevét sorolja fel.

Lenin állapota javul.

Berlin. A Localanzeiger jelenti Moszkvából: Lenin már jobban van, mert az egyik golyót, amely a nyakában akadt meg, operációval sikerült eltávolítani.

Genf. A párisi lapok azt írják, hogy ha Lenin halálhíre igaz, ez fontos az orosz helyzetre. Szerintük ugyanis csakis Lenin személye tette a bolsevikiek győzelmét lehetővé. Trockij nem lesz alkalmas személy arra, hogy Lenin utódja legyen.

Elsüllyesztett japán csapatszallító hajók.

Moszkva. Több japán csapatszallító hajót, melyek Nikolajevszkából Chabrowszk felé szállítottak csapatokat, a bolsevikiek megtámadták és ágyulövésekkel közülük hármat elsüllyesztettek.

Hintze és Hertling Bécsben.

Bécs. Hintze német külügyi államtitkár ma délelőtt 10 órakor Bécsbe érkezett. Gróf Hertling német birodalmi kancellár is ide fog jönni, de egyelőre nem tudni, hogy mikor, mert Hertling a német nagy főhadiszállásról Berlinbe való utaztában meghült.

A német császárné állapota.

Berlin. A Berliner Zeitung am Mittag jelenti: A császárné állapotában rosszabbodás állt be. Az orvosok feltétlen nyugalmat és kiméletelet írtak elő. Mindamellet nincs ok aggodalomra.

HIREK.

A 48-asok Hadialbuma.

Általános érdeklődést kelt a zalavármegyei lakosság körében a 48-asok érdekében megindított mozgalom. Nemcsak az, amely azt célozza, hogy a 48-asok esetleg hazakerüljenek Nagykanizsára, hanem a távol levő katonáink javára szolgáló minden akció a legmesszebb menő támogatásban részesül úgy a vezetés, mint a lakosság körében.

A 48-asok Hadialbuma érdekében történő működést megnehezíti egyelőre a nagy távolság, de eddigi tapasztalat szerint ez nem elég ok arra, hogy a zalamegyeiek érdeklődése és támogatása csökkenjen. Ha a Hadialbum szerkesztősége a pótzászlóaljjal együtt Nagykanizsára jut, akkor a 48-asok haditetteit megörökítő mű propagálása sokkal kevesebb nehézséggel átközi.

Ezideig is várakozáson felüli az előfizetések s a megrendelések száma és a jótékony adományok összege. S tekintettel arra, hogy a mű 30, illetve 40 K-ás ára csak a mai viszonyok mellett tartható fenn, fontos érdek, hogy ezek mellett biztosítsuk a Hadialbum megjelenését.

Mindenki, akinek hozzátartozója ezredünkönél szolgált vagy szolgált, mindazok, akik résztvettek az ezred nagyszerű történetében: nemes büszkeségtől megilletődve fogják olvasni ennek a magyar ezrednek egyik legvittezebbjének *ön-életrajzát*.

Az unokák e művel tanulják meg a betűt szeretni és ezzel a művel szívják magukba kisebb hazánknak mindenféle szeretetét. Imádságos könyve lesz ez minden háznak, ahol ájtatos szívvel olvassák az apa, a testvér, vagy a férj szenvedés és dicsőséggel teli *életrajzát*.

A Hadialbum szerkesztősége a mindent megértő közönség támogatását kéri ennek az irodalmi és hazafias fontosságú munkának megvalósításához.

Felkérjük a közönséget, hogy megrendeléseket, adományokat gyűjtsön a Hadialbum javára, hogy ezáltal az ezred özvegy- és árva-alapját akkora összegre növelhessük, amivel a nélkülözés keserűségétől megmenthetjük a háboruban legérzékenyebben sújtottakat.

Rendelje meg mindenki a művet, adományát pedig a mellékelt befizetési lapon küldje be címünkre.

A közel jövőben jótékonycélú munkánk javára szolgáló művészi kivitelű levélzáró bélyegek árúsítását is megkezdjük. A Hadialbum szerkesztősége felkéri azokat a szíves támogatókat, akik ebben is segítségünkre lenni óhajtanak, hogy b. címüket a szerkesztőséghez (Ers. Bagn 45. Pilsen) megküldeni sziveskedjenek.

Kétszer segít, aki gyorsan segít — ez a közmondás itt teljesen érvényesül, mert a mielőbbi megrendeléssel nemcsak a mű megjelenését biztosítjuk, hanem annak mérsékelt áron való elkészítését is, tehát az özvegyek

és árvák javára szolgáló tiszta jövedelem nagyobbítását teszi lehetővé.

A haza és emberszeretet nevében intenzív pártfogást és támogatást kér

a *Hadialbum szerkesztőségé.*

— **A megyéspüspök a zalai falvakban.**
Dr. Rott Nándor veszprémi püspök, amidőn a minap Nagykanizsáról elutazott, nem tért vissza székvárosába, hanem Zalamegyében folytatta tavasszal félbeszakadt főpásztori látogatásait. Balatonszentgyörgyön és Keszthelyen át először Alsópáhokra ment, ahol hívei bensőséges ünnepléssel fogadták, majd a környéken fekvő falvak küldöttségei és papjai tisztelegtek előtte. Alsópáhokról a közeli Hévízre költözött dr. Rott Nándor megyéspüspök, ahol a papi kezelésben lévő „Mária-oltalma“ elnevezést viselő üdülőintézetben szép fogadtatásban volt része. A megyéspüspök a napokban folytatja látogató körutazását a zalai falvakban.

— **A huszas honvédek az olasz fronton.**
A Huszas Hét hatodik napjának programjaként tegnap este dr. Gálos Rezső tartalékos 20-as honvédhadnagy, az ezred hadtörténelmi csoportjának kiváló stílusú vonzó érdekességű előadást tartott a Berlin moziban a huszas honvédeknek az olasz fronton való dicsőségteljes szerepléséről. Lebilincselő előadása végigvezetett bennünket mindazokon a helyeken és mindazokon a borzalmakon, amiket a 20-as honvédek a délnyugati ellenséggel vívott küzdelemben bejártak és végigszenvedtek. Mintha csak ott lettünk volna, oly alaposággal megismerkedtünk a 20-as honvédek doberdói kávémaletével, a sziklákon vívott rettenetes harcaikkal, s végül az olasz földön való diadalmos előnyomulásuk részleteivel. A lendületes előadás a megérdemelt elismerés és hódolat babérkoszorúját fonta az ezred több kiváló tisztjének neve köré, akik a 20-as honvédeknek az olasz fronton vívott küzdelemben hősiességükkel különösképpen kitüntették magukat. Teljessé tette az élvezetet a vetített illusztrációk hosszú sorozata, amelyben annak a szomorú vidéknek minden fontosabb pontja meg van örökítve, ahol a 20-as honvédek az olaszokkal élethalálharcukat vívják. Előadása végén dr. Gálos hadnagyot zajos ünneplésben részesítették, mely éppugy szólt a költő szárnyalású előadás szerzőjének, mint a külön előadónak.

— **Oyászrovat.** Fiatalon, de csupa szomorú élettapasztalattal gazdagon elhunyt tegnap Nagykanizsán a 20-as honvéd tisztikárnak egyik legrokonszenvesebb tartalékosa, ifjú *Bogenrieder* József hadnagy. Ő is ennek a borzalmas tömeggyilkolásnak egyik áldozata, akit a szibériai rabságban szerzett betegség juttatott korai sírba. Mint csererokkant jött haza egy évvel ezelőtt Oroszországból, s azóta élete nem volt egyéb lassu haldoklásnál. Halálhíre mégis minden ismerősét nagyon meglepte, mert még huszonnégy órával halála előtt az utcán járt és kedélyesen beszélgetett barátai-val. A gyilkos kór, a tüdővész, mely már rég emészlette életerejét, vasárnap oly fékezhetetlenül rohanta meg, hogy egy napi vívódás után kiszenvedett. Halála nagy és előkelő családot borított mély gyászba. Szülői és hat testvére siratják. Temetése holnap, szerdán délután 5 órakor lesz a Deák-tér 13. számú házból.

— **Ötmillió cigaretta — ajándékba.**
Károly király gyermeknyaraltatásának osztrák intézője, Landwehr tábornok öt millió cigarettát küldött az osztrák gyerekek magyarországi vendéglátóinak. A cigaretta elég jó, Szerbiában

készült katonai gyártmány, A szélesztás már megkezdődött és körülbelül negyven, de lehet, hogy hatvan darab is jut egy-egy főre. Akinél négyöt gyermek van ellátáson, az négyszer-öttször annyit kap. A kiosztás, szigorú ellenőrzés mellett, a menhelyek igazgatósága útján történik. Nagykanizsára még nem érkezett meg a cigaretta, de azt legközelebbre várják és azonnal hozzálátanak a szélesztáshoz. Mivel Zalamegyében mintegy 3000 ausztriai gyermek van elhelyezve, levonva a tömegben elhelyezett gyermekeket, vendéglátó intézményeket, melyek kiesnek a cigaretta részesedésből, a Zalamegye területén szélesztett gyermekek vendéglátóira mintegy 150,000 cigaretta jut. A nagy cigaretta hiányon ezen váratlan, de annál kedvesebb figyelem egy időre enyhíteni fog.

— **A 48-asok Hadialbuma.** E címmel mai számunkban közöljük a Hadialbum szerkesztőségének felhívását. A cikkhez nem kell bővebb kommentár. A 48-asok özvegyei és árvái javára megindított nemes mozgalom a legmesszebbmenő támogatást érdemli. Aki a Hadialbumot megrendeli olyan mű birtokába jut, amely erekyeként fog szállani a késő unokákra. Részünkről is a legmelegebben ajánljuk a mozgalom támogatását. Olvasóink ne dobják félre a mai számunkhoz mellékelt befizetési lapokat, hanem küldjék be vele adományukat a nemes célra. A mű előfizetési ára népies kiadásban 30 K, díszkötésben 40 K. Utánvét 10 K-val drágább lesz. Felhívásokat, megrendelő lapokat, gyűjtőleveket készséggel küld és mindennemű felvilágosítást szívesen ad a 48. gyalogezred Hadialbum szerkesztőségé, Pilsen.

— **Házitolvajok egy kanizsai vaskereskedésben.** A Bettlheim és Guth nagykanizsai vaskereskedő cég főnöke má reggel a raktárban elszállításra elkészített csomagok egyikét gyanusnak találván, azt felnyitatta és ekkor meglepődve konstataálta, hogy a csomagban egy folytonégy kályhával és 20 darab láncsal több van, mint aminek a rendelés szerint a csomagban lenni kellett. A csomag egy kaproncai vaskereskedő által rendelt tárgyakat tartalmazott, s azt ma akarták vasuton feladni. Azonnal értesítették a felfedezésről a rendőrkapitányságot és *Kumper* Artur polgári biztos gyors munkával pár óra alatt világosságot derített a rejtélyesnek látszó ügyben. A minap egy kaproncai vaskereskedő nagyobb rendelést tett a Bettlheim és Guth cégnél. A kommissiót a cég egyik segédje készítette el szállításra. A segéd, aki maga is kaproncai ember, a közeli napokban hazautazni készült, s megragadta ezt az alkalmat, hogy a kaproncai kereskedő csomagjával saját részére is küldöztesse egy kis értékesíthető holmit. Így csomagolta bele a kaproncai rendelésbe a folytonégy kályhát és a 20 láncot. Az volt a terve, hogy amikor a küldemény Kaproncára érkezik, körülbelül ugyanakkor lesz ő is otthon és elmegy az illető rendeléshez és megmondja, hogy neki (a segédnek) is jött a csomagjával valótlán, a kályha és a láncok. Úgyesen volt kieszelve a dolog és minden rendjén is ment volna, ha Bettlheimnek fel nem tűnik a kaproncai csomag tulságos nagy terjedelme és fel nem bontalja azt. A detektív házkutatást is tartott a hűtlen alkalmazott lakásán, ahol szintén talált számos apróbb tárgyat, amelyek fizetetlenül kerültek a vaskereskedésből a legény lakására. A tolvaj segéd, aki ellen büntető eljárás indult meg, beismerte bűnét.

— **Az Ételmezési Hivatal közleményei.** *Hasábfá.* Mindazon családok részére hatósági írá a város közellátási üzeménél 500 kilós tételekben azonnali átvétellel kiutaltatik, akiknek a tüzelőszükséglete folyó évi október hó

15 től 1919. évi május 15-ig kimerítve nincs. Hadisegélyezettek részére 500 kilós tételekben barnaszén a városi üzemnél kiutaltatik. A fa és szénutalványok a hatósági igazolvány felmutatásával az Ételmezési Hivatalban naponta d. e. 9-től 12 óráig igénybe vehetők. *Barnaszén.* A város lakossága értesítettik, hogy nagyobb mennyiségű barnaszén azonnali szállításra rendelkezésre áll, miért is mindazok, akik nagyobb mennyiségben barnaszénre óhajtának igénybe venni, sürgősen váltsák ki hatósági igazolványaik felmutatásával szénutalványukat és ezen utalványokkal *Strém* Károly szénkereskedésében a szénelosztás végett jelentkezzenek.

Felelős szerkesztő: **GÜRTLER ISTVÁN.**

Értesitem a mélyen tisztelt vevőimet, hogy üzletemet a Litke palotából a régi **Halvax Frigyes-féle kalapüzletben** helyeztem át.

Szalay János

Kölcsei-utca

Előre lássuk el magunkat

szőlőkötöző - papirzsineggel,

A folytonos gyártási zavarok a nyersanyag nehéz beszerzése folytán kétséges, hogy a következő szezónban lesz-e egyáltalán szőlőkötöző anyag. Azért ajánljuk kitűnő **Rafflapótió** papirzsinegünket, kapható bármily nagy mennyiségben azonnali és későbbi szállításra

Papírügypári és Kereskedelmi Rt-nál

Budapest, VII., Rákóczy-ut 6.

Sürgőnycim: Papírtextil. Telefon 83-63.

Holnap azaz szept. 4-én este tartja bucsuhangversenyét

a pozsonyi katonazenekar a 20-as rókant alap javára a **Korona szaló kerthelyiségében** kedvezőtlen idő esetén az étteremben. Beléptidj 2 K.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos lámpákkal

Ihét betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsramlámpákat.

Egy svéd tornához való létra és néhány viselt fluraha eladó
Cím a kiadóhivatalban.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 2. és 3-án

PSILANDER felléptével

A halálhajó

Színmű 3 felvonásban

A fekete pillangó

Dráma egy királyi életéből 4 felv.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A nyugati világcsata.

Ujabb ellenséges támadások előtt

Berlin. A nyugati front eseményeiről illetékes helyről az alábbiakat közlik:

A Somme és az Aisne között körülbelül 35 kilométer szélességben változatlan erővel tombol a világháború legnagyobb csatája. Az angolok 32 hadosztállal, (tehát az egész angol haderő felével) a franciák 87 és az amerikaiak 22 hadosztállal rohannak a német vonalak ellen. Az angolok és amerikaiak óriási veszteségeket szenvednek, ez azonban nem tartja vissza az ellenséget, hogy ismét és ismét ne rohamozzon állásaink ellen. A több mint egy éve elpusztított vidék a pusztulás pokla. A németek vonalaikat lassan, de tervszerűen kelet felé vonják vissza, ahol legyőzhetetlen állásokban helyezkednek el. Mindazonáltal nem szabad lekicsinyelni a helyzet komolyságát, mert az ellenség erős és el kell készülni a további támadásaira. Nem szabad azt sem gondolni, hogy a harc most már nem sokára ellanyhul, sőt inkább fel kell tételezni, hogy terjedelme még nőni fog.

A franciák elismerése a német hadvezetésnek.

Genf. A Havas ügynökség a legújabb harctéri jelentéshez az alábbi kommentárt fűzi: A németek az Aisne és Aillette között nagy energiával bámulatos ellenállást fejtenek ki és kitűnően értenek ahhoz, hogyan lehet a terep nehézségeit a saját javukra hasznosítani.

Német tengeralattjárók bravúrja

Hága. Amerikai jelentés közli, hogy azok a német tengeralattjárók, melyek az Atlanti óceán nyugati részén működnek, elfogták a Triumph nevű kanadai gőzöst és azt ágyúkkal és légénységgel felszerelve, szolgálatukba állították. A kanadai hajó hatalmasan támogatja a német tengeralattjárók működését.

Uj nagy összeesküvést lepleztek le Moszkvában.

Angol diplomata az összeesküvők között.

Stockholm. A Lenin elleni merénylettel összefüggő nagyarányú ellenforradalmi összeesküvést fedeztek fel Moszkvában és fojtottak el csirájában. Az összeesküvők, kiknek élén franciák és angolok állanak, a népbiztosok (miniszterek) tanácsát nyil-

vános értekezleten el akarták fogni. E célból az őrcsapatot, mely a Kremlben teljesített szolgálatot, meg akarták vesztegetni, hogy színelengedje magát letartóztatni, hogy így az összeesküvők szabadon bejuthassanak a kormány tanácstermébe. A népbiztosokat letartóztatásuk után azonnal Archangelszkbe vitték volna. Ragli hadnagy, aki résztvett az összeesküvésben, arra kapacitálta az őrséget, hogy Lenint és Trockijt letartóztatásuk után nyomban löjjeék agyon. Augusztus 31-én éjjel azonban a rendkívüli bizottság hat tagja megjelent az összeesküvők lakásán, midőn azok tanácskoztak és elfogták őket. Egy angol alattvaló is az elfogottak között volt, kiről kiderült, hogy Loghard angol diplomáciai képviselővel azonos. Loghard tagadta, hogy a szovjetszervezet parancsnokait meg akarta vesztegetni, midőn azonban írásbeli bizonyítékokat mutattak fel előtte, nagy zavarba jött és sietve eltávozott. Friede őrnagyról és kapitány fivérééről, akik a szovjet szolgálatában álltak, kiderült, hogy rendszeresen lopkodtak aktákat az angol-francia misszió részére. A misszió főcélja a Németország elleni hadüzenet kikényszerítése. A misszió tagjai meg voltak arról győződve, hogy a szovjet hatalmán kívül minden egyéb kormányzati rendszer az angolok és franciák eszköze lenne, mely parancsra minden habozás nélkül újabb mézárszékre vinné az orosz népet.

Az új orosz—német béke

Moszkva. Az Izvesztia közli: A breszt-litovszki szerződéshez tartozó pótegyezményt a végrehajtó bizottság hétfőn ratifikálta és azt tegnap este diplomáciai futárral Berlinbe küldték kicserélés végett Lenin elvtársainak jelentést tett az egyezmény tartalmáról és kijelentette, hogy Oroszország most visszkap több várost és kormányzóságot, s teljes szabadságot nyert közgazdaságának nemzetivé tételére.

Szilárd a bolsevik uralom.

Helsingfors. Orosz lapok jelentik, hogy a jelenleg folyó moszkvai kongresszus feltétlenül a bolsevik uralom erőgyarodását mutatja. Valószínű, hogy a merénylet Lenin hatalmát csak erősíteni fogja. Tény, hogy a bolsevikiek pozíciója igen erős és Lenin esetleges halála nagy csapás lett volna, de nem rendítette meg uralmukat.

Wekerle Hintzevel tárgyal.

Budapest. Wekerle miniszterelnök az eredeti tervtől eltérve Bécsben maradt, ahol megbeszéléseket folytat Hintze német külügyi államtitkárral és az osztrák mérvadó körökkel.

HIREK.

— **A hadigondozó kormánybiztos Nagykanizsán.** Tegnap este Nagykanizsára érkezett Preszly Elemér országgyűlési képviselő, a hadigondozó intézmények országos kormánybiztosa és itt a hatóságokkal, valamint Szalay Sándorral, mint a nagykanizsai Hadigondozó-népiroda igazgatójával és Remete Gézával, mint a kanizsai hadigondozó társadalmi bizottság elnökével tárgyalt. E tárgyalások eredményeképpen most már a legrövidebb időn belül létesülni fog Nagykanizsán a Hadigondozó Népiroda, ahol a háboruban megrokkant katonák egzisztenciális kérdéseinek, valamint a hadiözvegyek és hadiárva gyámolításának ügyét a leggyakorlatibb módokon fogják kezelni. A kormánybiztos megvizsgálta a városházán a hadirokkantak és hadisegélyezetttek ügyében tett eddigi intézkedéseket és apróbb kifogásolni valókon kívül általában mindent teljes rendben talált.

— **Gyászrovat.** Tegnap este 11 órakor rövid szenvedés után elhunyt Márovits Sándor nagykanizsai vasúti kalauz felesége, született Czvitkovics Mária. Fiatalon, mindössze 34 éves korában kell sirba szállnia. Mélyen sujtott férjén kívül, serdülőkorbeli fia és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése holnap, csütörtök délután 5 órakor lesz a köztemető halottsházából.

— **A Huszas Hét záró akkordjai.** Egy mámorító színes éjszaka, mely a Casino termekben ma reggel 6 óráig tartott, volt már a tulajdonképpeni befejezője a káprázatosan szép Huszas Hét tarka változatosságainak. Ma délután kisorsolják a hadikiállítás képsorsjátékának nyerteseit, este megegyeszer játszik a katonabanda a Korona kertjében s aztán holnap megkezdik a Huszas Hétnek még az emlékeit is eltakarítani s megy tovább a kanizsai élet a maga megszokott szürkeségével, Darvas őrnagy pedig még néhány héten át boldog örömmel fogadja majd a gratulációkat, amik a Huszas Hét közel százezer koronás eredményéhez hangzanak el előtte. Kár, hogy a mai délután utolsó szép attrakciója, a repülőverseny motorhiba miatt elmaradt, de jó, hogy az e célból Szombathelyről ideérkezett pilóta már ma délelőtt kárpótolta a város népét azzal a közel egy óras keringéssel, amit mutatóképpen és a délutáni repülés reklámja gyanánt a város házai fölött végzett, miközben sűrűn szórta a 20-as honvédrokkantaknak való adakozásra felszólító cédulákat. Gyönyörű volt a 20-as hét, de — elég volt. Elvégre ki győzi annyiszor reggelig fenmaradni?...

— **A Balatoni Szövetség közgyűlése.** Balatonfüredről jelentik: A Balatoni Szövetség Óvári Ferenc dr. országgyűlési képviselő ügyvezető alelnök elnöklésével tartotta meg közgyűlését. Tudomásul vették a tagok nagy szaporodását, majd a földmívelési és kereskedelemügyi miniszter és a közlekedési miniszter leiratait, melyekben a balatoni fürdők tej ellátása dolgában intézkedtek. Kwassay Jenő

balatoni miniszteri biztos három javaslatát a fürdőtvény tervezetét készítő bizottsághoz tették át. A szövetség előterjesztései alapján a balatoni körtút építését folytatni fogják és pedig úgy a zalai, mint a veszprémi részeken is. A szövetség intézi a Balatonvidéki Villamosművek Részvénytársaság tőkeemelésével kapcsolatos ügyeket és remény van rá, hogy a jegyzés alá kerülő két millió koronát fel fogják jegyezni. A kormánybiztosságnak balatonfürdői és síófoki kirendeltségei már is jelentős munkát végeztek a visszaélések megakadályozására. Az indítványok során elhatározták, hogy a balatoni körtút badacsonyi szakaszának a parton való megépítését kérelmezik. Elhatározták, hogy a szövetség előterjesztést tesz, mely szerint mezőgazdasági munkákra már alkalmatlan rokkantakat bérvillákkal ajándékozzák meg. Ezután a választmányt egészítették ki, majd Patak Bertalan főmérnök tartott előadást a Balaton villamosműveinek fejlesztéséről. A választmányba új tagul beválasztották többek között dr. Gordon Róbertet, a Déli vaspálya társaság új vezérigazgatóját is.

— **Paprikamerénylet az Erzsébet-téren.** Ha van vitriolmerénylet, akkor lehet paprikamerénylet is. Ilyen történet tegnap este 10 órakor az Erzsébet királyné-tér legforgalmasabb pontján, a Fiume kávéház előtti járdán. Egy szőke pincérleány, aki a Vida-vendéglőben van alkalmazva, rálesett a hűlten babájára, Mandlbaum Ferencre, az állítólag jó utra tért közismert kanizsai jászfiúra, aki a Szarvas kávéházból jött kifelé és egy darab újságpapírról nagy csomó törött paprikát vágott Mandlbaum szeméibe. Mandlbaumnak még maradt annyi lelkiereje, hogy ökleivel meg tudta találni a leány arcát, majd egyik pajtása sietve visszavezette a Szarvas kávéházba, ahol tejjel kiosták a paprikát szeméiből, míg a merénylő pincérleányt Mandlbaumnak egy másik barátja, egy honvédőrmester vette pártfogásába, s úgy megkardlapozta a visítzó nőt, hogy ez alig tudott hazamenni. Az ügynek a Járásbíróság előtt lesz folytatása, ahol Mandlbaum a leány ellen feljelentést tett. A merényletet a pincérleány, mint az egyébként már fentebb említve volt, azért követte el, mert Mandlbaum, akivel régi gyengéd összeköttetésben volt, ráunt és elbagyta.

— **Szombathely hét millió kölcsöne.** Szombathely város 7 millió korona beruházási kölcsön felvételét határozta el. A kölcsönt a következő intézmények létesítésére használják fel: a köztemetőhöz szükséges telkek kisajátítására, a temetőhöz szükséges épületek létesítésére és a temetkezési vállalatokhoz; a közvágóhid megépítése, csatornahálózat bővítése és a vízmű bővítése; az állatvásártérhez szükséges területek kisajátítása; főreáliskola létesítése. Mindez természetesen akkor, amikor az építés lehetővé válik. — Csak még egyedül Nagykanizsa nem mozdul. Mi jól érezzük magunkat nyakig a pocsolóban ülve, gondolatánul, mosolyogva és mit sem törődve azzal, hogy körülöttünk az egész világ halad a tökéletesedés felé.

— **Árverés a kanizsai vasúti állomáson.** Jövő hétfőn és kedden, mindkét alkalommal délelőtt fél 10 órától kezdve nagy árverés lesz a kanizsai vasúti állomáson, ahol nagymennyiségű olyan holmit fognak ellicitálni, amiket az utasok részben a kupében felejtettek, részben pedig nem váltották ki. Különösen sok üres hordó és üreszsák szerepel az árverésre kerülő holmik jegyzékében, de van ott minden egyéb is: üres katonakuffer, bicikli, kalap, esernyő, kóc, újságfesték, cognac, cirokmag, gyógyszer stb. stb.

— **Tanévnyitás a nagykanizsai főgimnáziumban.** A helybeli főgimnáziumban a tanév megnyitása szeptember 5-én történik. Veni Sancte-val reggel fél 9 órakor, mely után iskolatörvények felolvasása következik, 6-án reggel 8 órakor osztályrendezés, 7-én pedig már a rendes tanítás kezdődik. Ez alkalommal értesítettük a kath. hívek, hogy a felsőtemplomban az istentisztelet ezen a szokásos időben fog tartani.

— **Gyepelölöpés a sánci majorban.** Ma éjszaka ismeretlen tettes valószínűleg álkulcs segítségével bejutott Grósz Ferenc bérlőnek a sánci majorban lévő istállójába és onnét egy pár nagyértékű gyepelöt ellopott. A betörőt a rendőrség keresi. Keresheti.

— **A közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleménye.** A közéletmezési miniszter ur 10485/V. 61918 számú rendelete szerint a beszerzési csoport tagjait a maximális árnál olcsóbb burgonyával óhajlja ellátni. Felkérem tehát a csoport azon tagjait, kik a télre burgonyaszükségletüket a beszerzési csoport útján óhajják beszerezni, hogy a burgonya bevásárlási engedélyt a városi Étellemezési Hivatalban váltsák ki és azt legkésőbb f. évi szeptember hó 9-ik napjáig a kir. törvényszéki épületben lévő hivatalos helyiségben adják be. Mivel a jelentkezők névsorát szeptember 15-ig fel kell terjeszteni, azért a később jelentkezők óhaját figyelembe nem vehetjük. Dr. Kenedi Imre, a beszerzési csoport elnöke.

— **Mezőgazdaságot tanulnak a jövő köztisztviselői.** Mezőgazdasági körökben régóta érzik a szükségét annak, hogy a közigazgatási pályára lépő tisztviselőket a mezőgazdaságban is kiképezzék. Többféle terv merült már fel e cél elérése érdekében, a szempont mindig az volt, hogy olyan nemzedéket kell nevelni a közigazgatásnak, amely a jogi tudás mellett a mezőgazdasági ismeretekkel is rendelkezzen. Eredetileg a magyaróvári gazdasági akadémiát akarták kapcsolatba hozni a pozsonyi egyetemmel, úgy hogy a Magyaróváról kikérült ifjak tanulmányait a pozsonyi egyetemen folytathassák, itt gazdasági diplomát és államtudományi doktorátust nyerhessenek. Ez a diploma azután a közigazgatási állások betöltésére nemcsak képesített volna, de a megyei közigazgatásnál és a földmívelésügyi minisztériumban egyenesen előnyt nyújtott volna azoknak, akik ilyen diplomával rendelkeznek. Ez a terv eddig nem vált valóra, most azonban Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter kiadott rendeletében nemcsak magáévá tette ezt a tervet, hanem kiegészítette a régi tervezetet azzal, hogy szoros kapcsolatot teremtsen az összes gazdasági akadémiák jogi fakultásai, illetve a jogakadémiák között. A miniszter elrendelte, hogy a gazdasági akadémiákon jogi ismereteket is kell előadni és azok a hallgatók, akik három esztendőig hallgatták a mezőgazdasági akadémiák előadásait és itt a jogi tárgyakból is vizsgáztak, bármely jogi fakultásra beiratkozhatnak és itt az előirt jogi tárgyak hallgatása után két és fél év múlva megszerezhetik az államtudományi doktorátust. Zichy János gróf rendeletét mezőgazdasági körökben igen nagy megnyugvással fogadják, annál is inkább, mert eddig állandóan érezték a hiányát a közigazgatási tisztviselők mezőgazdasági ismereteinek. Mindössze az a kívánság merült fel, hogy az új képesítést megszerzett ifjak működésüket a közigazgatás legalsóbb fokán: a faluban kezdjék meg, hogy felsőbb pozícióba jutva ne csak elméleti, hanem gyakorlati tudásuk is legyen.

Felölös szerkesztő: GÖRTLER ISTVÁN.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

Nyilt-tér.*)

Értesítés. T. c. A nagy anyag és készpénz hiányra való tekintettel indítva éreztük magunkat, hogy üzleti tevékenységünket egyéb áruk árusításával is kiterjesszük.

Eddigi szakmánk folytatása mellett tartunk raktáron: bőrdiszmúlárkat, bőrdöket, bőrből és imitált bőrből készült utazási és luxus cikkeket, egyes fajta pipere cikkeket és illatszereket. Négy évtizedes üzletünket továbbra is legmelegebben ajánljuk.

Kiváló tisztelettel

Miltényi Sándor és fia

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 4. és 5-án

Szembe a halállal

német-afrikai életkép 4 felv.

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Értesitem a mélyen tisztelt vevőimet, hogy üzletemet a Litke palotából a régi **Halvax Frigyes-féle kalapüzletben** helyeztem át.

Szalay János
Kölcsei-utca

Cipők
cipősámfák
kenőcsök és fűzők
Bőröndök
utazóládák
kézitáskák
Iskolatáskák
piacitáskák
ritikülök
nagy választékban
Miltényi Sándor és Fia cégnél
Városi bérpalota

Ma azaz szeptember 4-én
este tartja
bucsu hangversenyét

a pozsonyi katonazenekar a
20-as rokkant alap jayára a
Korona szaló kerthelyiségében
kedvezőtlen idő esetén az
étteremben. Beléptidij 2 K.

Adakozzunk a vak katonáknak.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . . 1 óra 2-50 kor.
— Nyilttér és hirdetések megállapított árak mellett. —

Alapította
Dr. HAJDU GYULA

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A vezérkar mai jelentése.

Olasz harctér: A Porron és a Monte Pertica keleti részén rohamcsapatvállalkozásaink teljes sikerre vezettek. A Hétközség fensikján és a Piave mentén meghiusultak ez ellenség felderítő kísérletei.

Albániában nem történt jelentős esemény.

A vezérkar főnöke.

Hindenburg és Ludendorff a piavai kudarcról, a katonai helyzetről és a jövőről.

Bécs. A Neues Wiener Journal haditudósítójának a német főhadiszálláson sikerült nyilatkozattételre bírni Hindenburg és Ludendorff marsallokat, akik az alábbi tartalmu kijelentéseket tették.

Hindenburg így nyilatkozott: **Hogy az osztrák magyar hadsereg offenzívája a Piave mellett nem sikerült, azt nem kell tragikusan felfogni, most azt nem a katonai vezetés hibái idézték elő, hanem annak természeti okai voltak. Az Albániában és Macedóniában történő eseményeket élénk figyelemmel kísérem, ha az antant ott támadni fog, csak újabb kudarcok érhetik. Az antant Mezopotámiában és a Murman-parton kezdett hadműveleteivel arra törekszik, hogy az orosz népet újból háboruba kergesse. De a döntés most már a nyugati fronton lesz. Ha továbbra is kitarunk egymás oldalán, habár súlyosan érezzük az ellenség erejének nyomását, ebből a mérkőzésből is erősen és törhetetlenül fogunk kikerülni. E cél érdekében ki kell tartanunk. És ha kitarunk, akkor bizalommal nézhetünk a jövőbe.**

Ludendorff tábornok ezeket mondotta a bécsi lap tudósítójának:

— A háboru most francia földön tombol. Az ott harcba vetett csapatok és technikai eszközök száma felülmúl mindent, amit a háboru során eddig tapasztalni lehetett. Az eddigi küzdelemben becsülettel megálltuk a helyünket és reméljük, hogy továbbra is így lesz. Hálasoknak kell lennünk a Gondviselés iránt, hogy hazánk földjét megkímélte a háboru borzalmaitól és a központi hatalmak seregeit mindig győzelemre segítette. De minden erőnkkel a végsőkig meg kell feszíteni, hogy megtörjük ellenségeink makacsságát, mellyel létünkre törnek. Az antantnak eddig minden reménye Oroszország volt, s most minden bizalma Amerika felé irányul. Amde ha sikerült az orosz népmilliókat ártalmatlanokká tennünk, akkor az amerikai segítség sem fog fölöttünk diadalmaskodni.

Egy magyar haditudósító

a nyugati borzalmakról és a háboru befejezéséről

Budapest. Az Estnek a francia harctéren lévő haditudósítója az utóbbi napokban bejárta a német vonalak több részét és tapasztalatairól az alábbi tartalmu jelentést küldte:

Tény az, hogy a hadiszerecsene néhány nem jelentéktelen győzelmet juttatott az ellenségnek. De minden német vezér hangsúlyozta, hogy nem területszerzés hadviselésünk célja, hanem az ellenség katonai erejének megtörése. Még ebben a háboruban is példa nélkül áll az, ahogyan ez a harc folyik. Még 20 kilométernyire a front mögött lévő helységek is állandóan tűz alatt vannak és több kilométernyi mélységben is csak gázvédőkkel lehetnek a katonák. Az antantnak az emberélettel való tékozlása is óriási méreteket öltött. Még mindig a francia a legnagyobb ellenség, s annak tűzérsege is a legjobb. Az amerikaiak közül majdnem minden hadosztály részt vesz az ellenség offenzívájában. Az antant támadása valószínűleg még tovább fog tartani s ezért leghelyesebb, ha a németek még továbbra is visszavonulnak, hogy haderejük épségét megmentse. — Ha eljön a tél és a háboru sorsa még mindig nem dőlt el, akkor ellenségeink talán már be fogják látni, hogy a központi hatalmak erejét nem lehet megtörni s azt a célt sem érhetik, hogy a háborut német földre vigyék át és akkor más módon keresik majd a háborut befejezéshez juttatni.

Az angol munkások az ellenséges hadicélok összeegyeztetéseért.

Amsterdam. A Reuter ügynökség jelenti az angolországi Derbyből: **A szakszervezetek kongresszusa óriási szótöbbséggel határozati javaslatot fogadott el, mely szerint fel kell szólítani a központi hatalmak szocialista pártjait, hogy ismertessék kormányaik által ezek hadicéljait, válaszképpen az antantkormányok által közölt hadicélokra.**

Értesitem a mélyen tisztelt vevőimet, hogy üzletemet a Litke palotából a régi **Halvax Frigyes-féle kalapüzletben** helyeztem át.

Szálay János
Kölcse-utca

Fényképező gépek, filmek, lemezek, pápirok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban **SZABÓ ANTAL** fényképezési szaküzletében Nagykanizsán.

Hadigondozó népiroda Nagykanizsán.

A hadigondozó intézmény kormánybiztosának, **Preszly Elemér** orsz. képviselőnek tegnap Nagykanizsán folytatott tárgyalásai aktuálissá tették nálunk is a hadigondozás ügyét és a közvetlen megvalósulás küszöbére hozták a nagykanizsai hadigondozó népiroda megvalósulását. Ennek a szociális szempontból felbecsülhetetlenül nagy jelentőségű szervezetnek, a hadigondozó népirodának mibenlétéről és rendeltetéséről szólnak az alábbi ismertető sorok:

A hadigondozó népiroda célja, hogy a hadigondozottak (hadiárvaik, özvegyek és rokkantak) lakhelyükön vagy lehetőleg közeledő helyen találják meg azt a szervezetet, amely sérelmeiket és panaszait megértéssel és jóindulattal meghallgassa, jogos kérelmeiket hatáskörében teljesítse, vagy azokat a helyviszonyokhoz képest legmegfelelőbb megoldás felé terelje.

Részletes szabályzat foglalja magában azokat a hivatásszerű föladatokat, melyek a hadigondozó népirodára a hadigondozás terén várnak, irányelvül szolgáljon azonban mindenestre, hogy tevékenységének köre ne szorítkozzék sem területi, sem személyi, se tárgyi korlátok közé és ne utasítsanak soha senkit el avval, hogy ügyében érdemileg a népiroda, vagy ez a népiroda nem intézkedhetik. A háborunak minden károsultja találja meg az iródaiban támogató pártfogóját, melyet bizalommal fölkereshet. Ha közvetlenül nem is intézheti el a népiroda az előadott ügyet, mindig módjában lesz azt ajánlatával az illetékes hatóságnál vagy intézménynél támogatni.

Különösen fontos tennivalója lesz a hadigondozó népirodának, hogy a jelentkezők kérelmére írásbeli föl szólamlást készítsen az új hadisegély meg nem állapítása vagy nem megfelelő megállapítása miatt.

A népiroda, habár elsősorban munkaalkalmak szerzésével támogatja pártfogoltjait, anyagi segélyezésben is részesíti azokat, mely vagy pillanatnyi gyorssegély, vagy állandó magasabb összegű segély. Hadisegélyekre előleget ad, megfelelő esetben pénzsegély helyett élelmi, ruházati és anyagszereket oszt ki.

A hadigondozás munkája nemzeti föladat s a nemzet sokat szenvedett hőseinek, ezek özvegyei és árváinak gondozásában, pártfogásában, támogatásában rejlő föladatát az országos hadigondozó hivatal, a főispánok elnöksége alatt működő törvényhatósági hadigondozó bizottságok és a népirodák útján teljesíti, a segélyezés rendszerességének, igazságos voltának és méltányosságának rovására megy tehát, de mindenesetre a nemes szívu közönség szándéka ellenére is van az, ha a hadigondozás ügyébe — megengedjük, hogy bár tiszta és nemes indulattal — rendszertelen módon nyulunk bele.

A népiroda a működése területén, Zalamegyében és Nagykanizsa városában létező minden jólékony egyesülettel, társulattal, intézménnyel és körrel, minden nagyobb vállalattal,

a beszerzési központokkal összeköttetést tart majd fenn, az adományozók óhajait éskivánóságait adományaik felhasználásánál leteleg figyelembe veszi, hatósági felügyelet alatt áll, a hadigondozás közvetlen gyakorlására ezen területen egyedül hivatott szervezet, tehát minden nemeslelkű emberbarát nyugodtan bízhatja adományát a hadigondozó népirodára.

Erről a nagylontosságu intézményről egyébként még lesz szó e hasábkokon.

HIREK.

— **Katonai kitüntetések.** A Verordnungsblatt legújabb száma közli, hogy öfelsége az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismerésül *Scsap* Ágost 48. gy. e. hadnagyot a kardokkal díszített signum laudisszal tüntette ki. — Ugyanott olvassuk, hogy a nagykanizsai hadikórház orvosai közül kitünő szolgálataikért dr. *Sputz* Gyula népfelkelő ezredorvost a signum laudisszal, dr. *Pless* Gyula szolgálaton kívüli főorvost a vitézségi érem szalagján viselendő koronás arany érdemkereszttel tüntette ki a király.

— **Somogyvármegye hadnagy-neveltje.** A király idei születésnapján a budapesti Ludovika Akadémia végzett növendékei között hadnaggyá avatták *Siposs* Zoltánt is, aki Somogyvármegye költségén végezte katonai tanulmányait. Ez alkalommal az új hadnagy és a Ludovika Akadémia parancsnoka meleg hangu hála-levelet intéztek Somogyvármegye alispánjához.

— **Új körjegyző Zalaszentlászlón.** Rimmer Lajos zalaszentlászlói körjegyző 49 évi működése után nyugalomba vonult. Helyébe *Gödbaum* József szentandrási h. körjegyzőt választották meg egyhangulag körjegyzővé.

— **Kik nyertek képet a hadikiállításán?** Tegnap este 7 órakor, a 20-as honvédek hadikiállításának zárása előtt volt a sorsolás, amelyet a 20-as honvéd festőművészek képeiből rendeztek. A szerencsekerékből egy bátor kis fiúcska szedegette elő a számokat, melyek kihirdetését feszült figyelemmel hallgatta a kiállítás publikuma. Összesen nyolc festményt sorsoltak ki, de csak egyetlen szerencsés nyerő volt jelen a sorsolásnál, míg a többiek csak e sorokból fogtak értesülni arról, hogy Fortuna istenasszony tegnap délután a Polgári Egylet nagytermében rájuk mosolygott. A nyertes sorsjegyszámok és a hozzájuk tartozó nyerevények a következők: 2227. Faragó Márton: Géppuskások (elvitték), — 1445. Markó Lajos: Népfelkelő, — 907. Stern Izsó: Mefisztó, — 1427. Faragó: Géppuskások, — 2239. Gaál József: Akt, — 2720. Markó: Balaton, — 2208. Markó: Balaton, — és 2213. Faragó: Csendélet című festményei.

— **Az izr. nagyünnepi istentiszteletek sorrendje.** Roshasonoh előestéjén, f. hó 6-án, pénteken délután 7 órakor mariv ima, 7-én, szombaton Roshasonoh első napján reggel 7 órakor schachrisz ima, délelőtt fél 10 órakor muszaf, délután fél 4 órakor mincha, este fél 8 órakor mariv ima, folyó hó 8-án, vasárnap Roshasonok második napján, reggel 7 órakor schachrisz, délelőtt fél 10 órakor muszaf, d. u. fél 4 órakor mincha ima.

— **Megcáfolt közmondás.** Egy ősi magyar közmondás csálhatatlansága dőlt meg tegnap Nagykanizsán. „Nehéz ott lopni, ahol a gazda is tolvaj,” szól a közmondás, amelyre alaposan rácáfolt *Mandelbaum* Ferencnek, a rendőri krónikából oly jól ismert kanizsai kalendárium-árusnak esete. *Mandelbaum* tegnapelőtt reggel fivére lakására aludni tért, s midőn már mélyen

aludt, megjelent ott *Mandelbaum* barátja, egy *Kovács* József nevű 20-as honvéd tizedes és az alvó embert észrevétlenül kifosztotta. Elvitte *Mandelbaum*nak 1476 koronát tartalmazó tárcáját, továbbá az arany óraláncát és az acél zsebóráját. *Mandelbaum* érthető módon röstelli az esetet, de azért mégis feljelentést tett ügyeskezű barátja ellen, akit egyébként mint katona szökevényt katonáék is keresnek.

— **Csak szilvacefréből lehet pálinkát főzni.** A kormány elrendelte, hogy csak szilvacefre használható fel pálinkafőzésre. Eszerint tehát tilos bármely másfajta gyümölcsbullaadé-
kot, gyümölcsöt s gyümölcszekeket szeszterme-
lésre használni. Aki a rendeletet megszegi, az szigoruan büntetetik meg.

— **A kanizsai hadifogolytartókhoz.** Felhivatalnak az összes orosz hadifoglyokat tartó munkaadók, hogy Nagykanizsán tartózkodó összes hadifoglyait f. hó 6-án délután fél 2 órára a ferencrendiek temploma előtti téren okvetlenül állítsák elő. A hadifogoly-ügyeletes tiszt.

— **Kanizsai szállótolvaj Kaposvárott.** Ugyilátszik, nemcsak Nagykanizsán divat a szállodák ágyneműit ellopni, hanem másutt is. Tegnapelőtt a kaposvári Korona szállóban egy nő Nagykanizsáról táviratilag foglalt le egy szobát. A távirat szerint *Machler* Emmának hívják. Meg is érkezett Kaposvárra, a Koronában megszállt és onnan tegnap reggel távozott. Amikor távozása után a szobát megnézték, konstatálták, hogy az ágyhuzatot ellopta. A kaposvári rendőrség most a magas termetű, sovány, beesett arcu csipkés kalapban járó, németül beszélő szélhámosnőt keresi. De táviratilag megkeresték a nagykanizsai rendőrkapitányságot is, hogy az állítólagos *Machler* Emmát, aki kétségtelenül innét utazott Kaposvárra, segítse kinyomozni.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 4. és 5-án

Szembe a halállal

német-afrikai életkép 4 felv.

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Hirdetmény.

A nemessándorházai közbirtokosság közhirre teszi, hogy a Nemessándorháza községben levő korcsmáját

**1918. évi október hó 6-án délután
3 órakor**

tartandó nyilvános árverésen kiadja 3 évi idő-
tartamra bérbe, azaz 1919. évi január 1-től
1922. évi január hó 1-ig.

Az épület áll: 1 korcsma szobából s a
mellette levő bolt helyiségből. Továbbá 2 lakó-
szobából, 1 honyhából, 1 mézsárszékéből s
vágóhídből. Melléképületek: 1 istálló s hozzá
pajta, 1 kamra s 1 jégverem és konyhakert.

Kikiáltási ár évi bér 1200 kor. jelenleg.

Az árverezni szándékozók tartoznak az árve-
rés megkezdése előtt 500 kor. bántpénzt a
közbirtokosság elnökénél letenni.

Nemessándorháza, 1918. aug. 30.

u. p. Bucsuszentlászló, Zalam. Vasutállomás
Bucsuszentlászló.

KIRÁLY KÁROLY
közbirtokossági elnök.

Rosenberger Pál úgy a saját, mint alulirottak és az egész gyászoló család nevében fájdalomtelt szívvvel jelenti, hogy áldott jó hitvese, a szerető gyermek, hű testvér és rokon

Rosenberger Pálné

szül. Neufeld Hermina

f. hó 4-én d. u. 5 órakor hosszas szenvedés után, áldásos életének 63., boldog házasságának 43. évében jóságos szemei örökre lezárultak.

Drága halottunkat f. hó 6-án pénteken, d. u. 4 órakor fogjuk a Csengery-ut 36. sz. gyászszobából a helybeli izr. temetőbe kísélni és ott örök nyugovóra helyezni.

Nagykanizsán, 1918. szeptember hó 5-én.

Aldott emléket szeretettel fogjuk megőrizni!

Özv. Neufeld Bernátné
szül. Bayer Josefina
édesanyja

Rothschild Zsigmondné
szül. Neufeld Anna
testvére

Özv. dr. Molnár Jákóné
szül. Rosenberger Jozefa
Rothschild Zsigmond
sógornője és sógora

Welsz Jakabné sz. Fischer Mariska, **Fischer Aladár** cs és kir. huszár kapitány a harctéren, valamint alulirottak és az egész rokonság nevében fájdalomtelt szívvvel tudatják a legjobb anya, nagyanya és rokon

Özv. Fischer Józsefné

szül. Klein Róza

f. hó 5-én reggel 6 órakor hosszas szenvedés után, életének 88. évében történt gyászos elhunytát.

Drága halottunkat f. hó 6-án, pénteken délután 5 órakor fogjuk a Zrinyi Miklós-
utca 35. sz. (Bazát épület) gyászszobából a helybeli izr. temetőbe kísélni és ott örök
nyugalomra helyezni.

Nagykanizsa, 1918. szept. 5.

Aldott legyen emléke.

Özv. Fischer Ignácné sz. Unger Jozefa, Fischer Aladárné sz. Casalencia de Casalencia Gusztli menyeci.
Welsz Jakab veje.

dr. Halász Miksáné sz. Fischer Elvira, dr. Halász Miksa, Fischer Elza unokái.

Kende Laci és Juci dédunokák.

Nemesvidi Récsel Dezső tábornok sógora.

Özv. Klein Ilésné, Nemesvidi Récsel Dezsőné sz. Karstenfeld Pacor Vilma sógornője.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán 1 óra 2-50 kor.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A nyugati világcsata. Az angolok újabb térnyerése.

Rotterdam. Londonból jelentik: A szeptember 5-ről kiadott angol hivatalos jelentés az alábbiakat tartalmazza:

Tegnap a Lystől északra kemény harcok folytak. Csapatunk megtámadták Messinestől nyugatra a 63-as magaslatot és azt elfoglalták, 100 német fogoly is kezünkre jutott. A 63-as magaslattól északra csapatunk tartósan tevékenyek voltak. A Lysfronton csapatunk erősen tartják a Vormesele—Nieppe vonalat. A déli fronton az ellenség megtámadta állásainkat. A támadást kemény harc után visszautasítottuk. Peronne közelében ütközetek folytak. Az utóbbi négy nap alatt az angolok 16,000-nél több foglyot ejtettek és 100 ágyut zsákmányoltak.

A Reuter jelentés.

Rotterdam. A Reuter ügynökség jelenti: A francia lovasság egy kilométernyire van Guiscardtól (Noyon és La Fère között), az angolok pedig megszállták Monret.

Bosszuval fenyegetik a németeket a pusztításokért.

Rotterdam. A Times foglalkozik azokkal a jelentésekkel, melyek szerint a németek visszavonulásukkor teljesen elpusztították az általuk hagyott franciaországi területeket. Itt az ideje, — írja a Times — világosan megmondani a németeknek, hogy a francia vármegyék elpusztításáért elégtételt fogunk követelni, mihelyt a szövetségesek Németország területén lesznek.

A béke ügye.

Hintze bécsi utja és a béke.

Bécs. Hintze német külügyi államtitkár látogatásával kapcsolatban beavatott körök úgy látják a helyzetet, hogy amíg Foch offenzívája el nem simul, a béke érdekében nem történhet új lépés, de a hivatalos tényezők semmi alkalmat el nem mulasztanak, hogy közelebb jussunk a békéhez. Arra nézve megoszlanak a vélemények, hogy az offenzívát az antant nem fogja-e újból megismételni. De a béke igaz barátai örvendezhetnek, mert a győzelmi béke eszményéből egy por szemnyi sem marad meg és a meg egyezései béke gondolata mind nagyobb tért hódít. — Ami a lengyel kérdést illeti, annyi tény, hogy az osztrák-lengyel megoldás híveinek

tábora növekszik, bár a német birodalom döntő tényezői még nem barátkoztak meg a lengyel kérdés ily módon való megoldásának gondolatával.

Egy német képviselő a béke akadályairól.

Berlin. A Berliner Tageblatt munkatársa beszélgetést folytatott Erzberger német birodalmi gyűlési képviselővel a béke ügyéről. Az újságírónak azon kérdésére, hogy kik a béke ellenségei, Erzberger így válaszolt: Először is a veszedelmes illúziók, másodsor pedig a politikai gyávaság. Illúziókat vég nélkül találhatunk az antantnál, ahol sokan azt hiszik, hogy Németországot legyűrhetik, ami azonban nem egyéb gonosz ámitásnál. Németországban is sok annexionista azon a nézetben van, hogy leteperhetjük az antantot. Ez a béke szempontjából épp olyan veszedelmes, mint az antant illuzionistáinak nagy száma. Ami a politikai gyávaságot illeti, ez a béke mellett való nyílt színtvallást hazaárulásnak tekinti. — Erzberger szerint főleg a nőknek és a tehetős osztályoknak kellene zárt sorokban a béke mellett állást foglalni. A nőknek érthető okokból kellene a háború mielőbbi befejezését sürgetniük, a vagyonososztálynak pedig azért, mert ha még soká tart a háború, mindenütt tért nyerhet a bolsevikizmus és a magántulajdonra veszedelmessé válhat.

Nem történt döntés Bécsben.

Berlin. Tévedésben van, aki azt hiszi, hogy Bécsben a függő kérdésekre vonatkozólag döntések történtek. Éppen abból a körülményből, hogy ez ügyek intézésében a legfontosabb tényező, gróf Hertling német birodalmi kancellár nem vett részt a bécsi tárgyalásokon, következik, hogy e tárgyalások nem jelentik a döntésnek küszöbön való állását.

Rombolás és vérengzés a moszkvai angol követségen.

A ma reggeli lapok jelentették, hogy Moszkvában a bolsevik uralom hívei az ottani angoloknak a szovjetkormány elleni összeesküvésben való részessége miatt megtámadták a moszkvai angol követség épületét, ott több követségi tisztviselőt agyonlőttek, a követség butorzatának nagy részét összetörték és az irattárat kifosztották. Ez ügyben most Londonból ez a hír érkezik.

Rotterdam. A Reuter ügynökség közli Londonból: Az a veszély fenyeget, hogy a moszkvai angol követséget a bolsevikiek ismét megtámadják. Londonban azonban remélik, hogy az angol kormánynak

Csicserin orosz külügyi népbiztosnál való közbenjárása elriasztja a bolsevikieket az eset megismétlésétől.

HIREK.

— **A 48-asok köszönete a nagykanizsai Hadsegélyzőnek.** A nagykanizsai Hadsegélyző legutolszor május hónapban több láda dohányt és egyéb szeretetadományt küldött a frontra a kanizsai 48-as bakáknak. A küldeményt a 48-asok parancsnoka az alábbi szép levélben köszöni meg a Hadsegélyzőnek és az adakozóknak:

„A nagykanizsai Hadsegélyző Hivatal tekintetes Elnökségének. — Május havi szeretetadományuk ezredem legénységét nagy megelégedéssel és örömmel töltötte el. Gondolataink mindenkor otthon járnak és az otthoniak megemlékezése erőt ad a további küzdelmekre, melyre ugyancsak szükségünk van. Megálltuk mindenkor a helyünket, hálánkat nemsokára tetteink fogják legvilágosabban megmutatni. Ezt a nagy harcot azonban csak az otthoniakkal együtt tudjuk megnyerni, mi itt vérünkkel, az otthoniak pedig kitartással és áldozatkészséggel. Ha így együtt működünk, Isten segítségével kivivjuk a diadalmas békét. Zala büszke lehet fiaira és ezek Zalára. — Fogadják az ezredem köszönetét. Halper ezredes, ezredparancsnok.

— **Nagykanizsa közegészségügye augusztusban.** Dr. Rátz Kálmán városi tisztviselő orvos betérjlesztette a városi tanácshoz Nagykanizsa városának augusztus havi közegészségi állapotairól szóló jelentését. A jelentés tartalma a következő: A felnőttek közegészségi állapota kedvező volt, körjelleg nem észleltetett, a megbetegedések száma csekély volt. *A hólyagos himlő a város területén megszűnt, a járványkórház bezáratott.* A gyermekek közegészségi állapota augusztusban eléggé kedvező volt, leginkább a légző és emésztőszervek hurutos bántalmi észleltettek és szörványosan a kanyaró, de kedvező lefolyással. A múlt hónapban mindössze 29 esetben fordult elő fertőző betegség Nagykanizsán és pedig 3 vörhenyeset, 15 kanyaró, 6 vérhas, 3 tifusz és 2 difteritiszeset. Egy öngyilkosság történt (Artnér Péter 59 éves szabó felakasztotta magát), súlyos sértés, elmebeteg, szerencsétlenség általi haláleset és veszettség azonban egyáltalán nem fordult elő. *Augusztus folyamán 37-en haltak meg Nagykanizsán és pedig az alábbi halálokok folytán: Szervi szivbaj 3, vízkór 2, agybántalom 4, bélhurut 2, tüdőgümőkór 3, tüdőbetegségek 6, veleszületett gyengeség 1, kimerülés 6, belső sérülés és elvérzés 1, vérhas 1, rákos betegség 2, csecsemő sárgaság 1, fulladás (öngyilkosság) 1, bázisingszükület 1, angolkór 1 és hasúri daganat 1 esetben. — Elvetelés (abortus) 4 esetben történt.*

— **A vidéki árvizsgáló-bizottságok.** Bárány József kereskedelmi miniszter egyik könyomatós értesítése szerint, rövid időn belül turnusokban szaktanácskozássra hívja össze a vidéki árvizsgáló-bizottságok elnökeit. A mi-

niszter közvelenül akar információt szerezni a vidéki árvizsgáló-bizottságok működéséről. Szükségesnek tartja, hogy az árvizsgáló-bizottságok mielőbb egyöntetű munkához kezdjenek és ezért a vidéki árvizsgáló-bizottságok elnökeinek a helyi viszonyokra való tekintettel megfelelő utbaigazítással kíván szolgálni. Az országban eddig 95 árvizsgáló-bizottság alakult és körülbelül 80 árvizsgáló-bizottság van alakulóban. Sajnos, Nagykanizsán sem alakult még meg az árvizsgáló-bizottság és még sajnosabb, hogy az itt még csak alakulóban lévőnek sem mondható. Pedig ha valahol, hát akkor Nagykanizsán igazán bőven lenne dolga ennek a várva-várt intézménynek.

— **A kanizsai éjszaka rejtélyei.** Ma hajnali 5 órakor egy véresre vert munkás csöngetett be dr. Rátz Kálmán városi tiszti orvos lakására és orvosi segítségért könyörgött. A fején borzasztóan meg volt lékelve a szerencsétlen, azonkívül a bal karján is hatalmas ütlegek nyomai látszottak. *Grahovecz József* vasuti munkás volt az alaposan helybenhagyott ember, aki elmondotta, hogy midőn ma reggel szolgálatból hazafelé igyekezett a Hunyadi-utca 13. szám alatt lévő lakására, a Fő-ut és a Sugár-ut sarkán három civil megtámadta és minden szó nélkül úgy elverték, hogy alig tudott az orvos házáig elvándorolni. Támadói kilétéről mindössze annyit tudott mondani, hogy azok kiskanizsai emberek voltak, mert távolról ismeri őket. Arra vonatkozólag azonban nem tudott felvilágítást adni, hogy miért támadták meg, mert ugymond, ennek okáról sejtése sincs. Dr. Rátz az első segélynyújtás után a kórházba küldte a véresre vert embert, akinek alighanem koponyarepedése van, s így állapota igen komoly lehet.

— **Egy zalai orosz fogoly szerelmi drámája.** Csáktornyról közlik velünk: Tragikus módon pusztult el a minap a Csáktornya melletti Murafüreden egy fiatal orosz fogoly. A muszkát, *Bundarekó Nikitát* gyengéd viszony fűzte egy murafüredi horvát leányhoz. A napokban rövid szabadságra hazajött Murafüredre *Mlinárics* Alajos csepeli municiógyári munkás, aki összeszólalkozott a muszka babájával és azt felpofozta. Az orosz fogoly ennek láttára bottal támadott *Mlináricsra*, aki viszont bicskát rántott, s oly szerencsétlenül szurt az orosz fogoly mellébe, hogy a szerencsétlen ember alig 10 perc alatt elvérzett. A gyilkost a csendőrök letartóztatták és mert katonai szolgálatban van, a pozsonyi hadbírósnak adták át.

— **Az osztrákok csak igazolvánnyal utazhatnak hozzánk.** Határszéli lapok értesülése szerint a határállomásokon ezentul maguk az osztrák hatóságok fogják ellenőrizni a Magyarországra utazókat. Csak az utazhat, aki illetékes hatóságától engedélyt kap és erre alapos ok van. Jegyet a vasuti pénztárnál csak annak adnak, aki utazási engedélyt tud felmutatni.

— **Szintársulatunk pécsi szezonnyitása.** Jövő szombaton, szeptember 14-én kezdik meg színészeink, Fűredi igazgató-ujjászervezett gárdája a pécsi színiszezont, mely előreláthatóan ismét jövő nyárig fog tartani. Holnap kezdődnek már a próbák, melyek kétszeresen nehéz feladatot rónak a társulatra: egyrészt a sok mindenfelől összeverődött új tagoknak (akik számszerint hatan vannak) egymással és a régi tagokkal való összetanulását, másrészt pedig egy csomó új darab bemutatására való készülést. Szezonnyitó előadásul a társulat a Csárdáskirálynét adja elő. Megkezdődött a pécsi színház pénztáránál a színházi bérletek előjegyzése is. Erről azt írja a Pécsi Napló,

hogy akár csak lisztet, húst, vagy cipőt osztogatnának a színházi pénztárnál, olyan óriási tolongás volt ott a pénztárnyitás napján a színházi bérletjegyekért. Olyan méreteket ölt a színházi helyeknek egész hónapokra való kibérelése, hogy ha bérletszünetes előadásokat nem szur Fűredi igazgató a sorozatos bérleti előadások közé, jegy híján naponta egész tömegek fognak kiszorulni a színházból. A háboru első éveiben havi 9—10,000 koronát szokott elérni a pécsi színháznál a bérletek összege, míg az új szezonban nem fog ez az összeg 60,000 koronán alul maradni. Ami a háboru elején a legrosszabb üzlet volt, a színház, most a legjobb üzlet lett.

— **Lehet már káposztát savanyítani.** A közlelmezési miniszterium nemrég eltiltotta a nyári káposztának gyári savanyítását. Most sürgöny érkezett Zalavármegye alispánjához, amelyben a káposzta savanyítását megengedik, de csak belföldi használatra.

— **Adomány a 20-as honvéd rokkant-alapnak.** *Gerencsér* Jánosné orosztonyi lakos a huszas honvédek rokkant-alapjának leendő továbbítás végett 20 koronát küldött szerkesztőségünk címére. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk. Egyben megjegyezzük, hogy *Gerencsér* Jánosné neve nem először szerepel a hadijótékonyaságról szóló rovatban.

— **Egyházi célokra visszahagyandó termények.** A közlelmezésiügyi miniszter arról értesítette Zalavármegye alispánját, hogy a bevett és elismert vallásfelekezetek lelkészeivel lefolytatandó termény elszámolás során az ostyakészítéshez, kalácsütéshez s más egyházi célra szükséges termény, ha azt a hívek által beszovaltatandó természetbeni járandóságokból fedezni nem lehet, az illető lelkésznel visszahagyandó.

— **Katonák állatvásárlása.** Eddig a mögöttes országrészben fekvő pöttek csak 30 kilométeres körzetben vásárolhatták be a szükséges vágómarhát. A honvédelmi miniszter most megengedte, hogy a katonaság az egész ország területén beszerezheti élőállatszükségletét és pedig az egyes vidékeken kialakult piaci áráért. Azonban a katonaság is köteles a Takarmány- és Állatforgalmi r.-t.-től szállító-igazolványt szerezni.

— **Koszorupótló adomány.** *Makoviczky* Gyula 10 koronát juttatott hozzánk ifj. *Bogenrieder* József 20-as hadnagy elhunytával koszorupótló adományképpen, hogy azt a 20-as honvéd rokkant-alaphoz továbbítsuk. A 10 koronát rendeltetési helyére juttattuk.

— **Iskolai értesítés.** A helybeli kereskedő-tanonc-iskolában a beírások f. hó 9., 10. és 11. napjain délután 6—8 ig lesznek. Az 1884. évi XVII. t.-c. rendelkezéseire való utalással értesitem az üzletek és kereskedelmi vállalatok t. főnökeit, hogy ez időben — minden további felszólítás bevárása nélkül — tartoznak összes tanoncaikat, a próbaidőre alkalmazottakat is, beírtni. Tandíj: 36 korona. — *Igazgatóság.*

— **Tréfából — halál.** Ez év április 7-én történt a Kanizsához közeli Inkén, hogy *Vörös Pál* erdőőr *Mihácz Rozália* korcsmájában borozgatott, miközben a korcsmárosné incselkedett vele, majd az erdőőr puskáját kapta kezébe és azt *Vörös Pálra* tartotta. — Vigyázzon *Vörös ur*, agyonlövöm! — mondta nevetve *Mihácz Rozália*. A fegyver, melyről azt gondolta, hogy nincsen megtöltve, elszűlt és *Vörös Pál* a következő pillanatban holtan rogyott össze. Emiatt vont a felelősségre tegnap a kaposvári törvényszék *Mihácz Rozáliát*, akit gondatlanságból okozott emberölés vétségében mondtak ki bűnösnek és ezért 14 napi fogságra ítélték. Az elítélt felebbezett az ítélet ellen.

— **Hazatért hadifoglyok tanulmányi szabadsága.** A honvédelmi miniszter, mint a Külügy-Hadügy jelenté, korábbi rendeletének kiegészítésképpen elrendeli, hazatért hadifoglyok részére engedélyezett egészségügyi és tanulmányi szabadságok a 8. illetőleg 12 heti viszontlátási szabadságba beszámítandók. Amennyiben a korábban engedélyezett egészségügyi és tanulmányi szabadság tartamát nem érné el, úgy a hazatérőknek a hátralékos idő engedélyezendő.

Felelős szerkesztő: GÖRTLER ISTVÁN.

Nyilt-tér.*)

Értesítés. T. c. A nagy anyag és kész-cipő hiányra való tekintettel indítva éreztük magunkat, hogy üzleti tevékenységünket egyéb áruk árusításával is kiterjesszük.

Eddigi szakmánk folytatása mellett tartunk raktáron: bőrdiszmárukat, bőröndöket, bőrből és imitált bőrből készült utazási és luxus cikkeket, egyes fajtájú pipere cikkeket és illatszereket. Négy évtizedes üzletünket továbbra is legmelegebben ajánljuk.

Kiváló tisztelettel

Miltényi Sándor és fia

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 6., 7. és 8-án

Pierrot és Pierette

Artista dráma 5 felvonásban

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Kocsifényező és bognár tanoncokat teljes ellátás mellett felveszek.

Bazsó József
kocsigyáros.

Cipők
cipősámfák
kenőcsök és fűzők
Bőröndök
utazóládák
kézitáskák
Iskolatáskák
piacitáskák
ritikülők
nagy választékban
Miltényi Sándor és Fia cégnél
Városi bérpalota

Értesitem a mélyen tisztelt vevőimet, hogy üzletemet a Litke palotából a régi **Halvax Erőgyes-téle** kalapüzletben helyeztem át.

Szalay János
Kölcse-utca

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 hóra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . . 1 hóra 2-50 kor.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csángery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

Ez évre békét jósol a török nagyvezér.

Bécs. Talaat pasa török nagyvezér bécsi újságírók előtt nyilatkozatot tett, amelyben kijelentette, hogy még a tél beállta előtt reméljük a békét. Bécsi politikai körök nagyon komolyan veszik e kijelentést, mely valószínűleg a bécsi politikai megbeszélések eredménye.

Károlyi az azonnali békéért.

Budapest. Károlyi Mihály gróf nyilt levelet intézett uglódi választóihoz. A levélben a delegációk összehívását és a béketárgyalások megkezdését sürgeti.

A nyugati világcsata.

Ujabb francia térnyerés.

Sajtóhadiszállás. A francia vezérkar tegnapi jelentése a következőket tartalmazza: Az új folyamán a szövetségesek folytatták előnyomulásukat a Somme és a Vesle közötti egész arcvonalon és Aillettetől északra elzárták Epechi kijáratát.

Angol jelentés a német erőről.

Rotterdam. A Reuter-ügynökségnek az angol hadseregnél lévő külön tudósítója ezeket jelenti: Az angol csapatok mindössze 7 mérföldnyire vannak Cambraitól, de nem szabad feledni, hogy még mindig nagyon erős védelmi szakaszai vannak az ellenségnek.

Az orosz dolgok.

Hazahívták az antantköveteket.

Genf. A párisi Temps jelenti, hogy az Oroszországban lévő antantdiplomaták megkapták a felhatalmazást Oroszország elhagyására.

Rotterdam. A londoni Daily Mail közli Szentpétervárról: Az antantkövetek előkészületeket tettek Oroszország elhagyására. A francia kormány az oroszországi francia alattvalók elfogatása miatt jegyzéket intézett az orosz kormányhoz.

Anglia fenyegeti Pétervárt.

Stockholm. Anglia feldühödve a szovjet-kormány eljárására, szövetségeseivel közös lépést tervez közös büntető expedíció küldésére Pétervár ellen. Közösen nyomulnak előre Alexandrovskból a 300 kilométernyire levő főváros ellen.

Az orgyilkos franciák és angolok nyilt megbélyegzése Pétervárott.

Stockholm. Pétervárról táviratozzák: Sinovjev, Szentpétervár város községtanácsának elnöke legutóbb beszédet tartott, amelyben többek között ezeket mondotta:

— Vállalom a felelősséget minden szóért, amit mondok. Uriczky orosz népbiztos meggyilkolását az angolok és franciák idézték elő és a Lenin elleni merénylet is biztosan ezeknek munkája, akik Jaurést is eltették láb alól, amikor utjukban állt.

Koppenhága. Pétervárról jelentik: Uriczky temetésén a Marsmezőn nagy tüntetés volt az angolok ellen.

Uriczky utóda.

Stockholm. A Szentpétervárott meggyilkolt Uriczky népbiztos utódja valószínűleg Kamenov lesz, aki Oroszország bécsi nagykövete volt kiszemelve.

Skorpatki Vilmos császárnál

Berlin. Skoropatkit, Ukrania hetmanját Vilmos császár kihallgatáson fogadta.

A semlegesek érdekeik védelméért.

Stockholm. A svéd külügyminiszter kijelentette, hogy a semleges államok legközelebb értekezletet hívnak össze érdekeik megvédésére.

Lánczy a tőkeemelést korlátozásáról.

Budapest. A Déli Hírlap mai számában Lánczy Leó élesen állást foglal a kormány ellen a bankok tőkeemelését korlátozó rendelet miatt. Azt írja, hogy a rendelet kiadása előtt az illetékes miniszter egy mértékadó intézet véleményét sem kérte ki.

Új cipődrágító rendelet jön.

Budapest. Holnap új cipőrendelet jelenik meg, mely ismét lényegesen drágítja a cipőt. A kisiparosok által előállított férficipő ára: magasszárú 180, félcipő 175 korona, női magasszárú 175, félcipő 170 korona, gyermekcipő 100—120 korona.

8 nap szabadság a marsoknak.

Budapest. A Külügy-Hadügy jelenti: A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a harcérre induló legénységnek elindulás előtt köztelen nyolc nap szabadság jár. Kivéve izokat, kikre nézve erős a gyanu, hogy nem térnének vissza csapattestükhöz.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképezési szaküzletében Nagykanizsán.

Hatvan százalékos hadipótlék 60 K III. oszt. kereseti adón felül.

A pénzügyminiszter rendelete.

— Saját tudósítónktól. —

Az adófizető polgári társadalmat a legközelebből, zsebe mélyén érintő adóügyi reformról ítéset bennünket zalaegerszegi tudósítónk. Ez év január 1-től kezdődő hatállyal visszamenőlegesen 60 százalékos hadipótlék fizetendő a földadó, a házostályadó, III. oszt. kereseti adó, bányaadó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója, végül pedig a tőkekamat és járadékadó után. Az alapadónál fennálló illetégtelen adómentesség a hadipótlék fizetése alól is mentesít.

Az erre vonatkozólag most kiadott és a zalaegerszegi pénzügyigazgatósághoz tegnap megérkezett pénzügyminiszteri rendeletből ismerhetjük a következő, mindenkit érdeklő intézkedéseket:

A harmadosztályú kereseti adó után 60 százalékos hadipótlék vetetik ki. Vonatkozik ez a részvénytársaságok és szervezetek igazgatóságának és felügyelő-bizottságának tagjai, valamint a választmányi tagok és napibiztosok által ezen minőségükben élvezett javadalmakra is.

A hadipótlék alól mentesek: a családtagok adótételei, melyek után egyáltalán nem jár pótlék. Azután a családfőre megállapított harmadosztályú kereseti adó az esetben, ha ennek összege — a családtagok adóján kívül — a vidéken 60 koronát, Budapesten 30 koronát meg nem halad. Nincs hadipótlék kivételének helye azon többlet után sem, amellyel a félnek harmadosztályú kereseti adója az 1916. évre szóló jogerős megállapítással szemben a szabályozott új eljárás során már jogerősen felemeltetett.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója után járó 60 százalékos hadipótlékot az ennek a kereseti adónak kivételére illetékes királyi pénzügyigazgatóság veti ki és a vállalatokat a kivett hadipótlék összegéről értesíti.

A tőkekamat és járadékadó után járó hadipótlékot a tőkekamat és járadékadó kivételére illetékes pénzügyigazgatóság veti ki. Amikor a tőkekamatadó — levonás után — fizetendő, a levont tőkekamatadó 60 százalékanak megfelelő hadipótlékot az illető kamatélvező rovására a tőkekamatadóval egyidejűleg levonják. A levonásra kötelezve van az adómentességben nem részesített elsőbbségi kötvénye kamatai után a kamatokat kifizető állampénztár, az adómentességben nem részesített elsőbbségi kötvényei kamatai után, a kamatokat kifizető társulat, a nyilvános számadásra kötelezett vállalat által nem nyilvános számadásra kötelezett vállalatától felvett és jelzálogilag biztosított tőkék kamatai után a kamatokat kifizető nyilvános számadásra kötelezett vállalat.

Az 1918. évi január hó 1-től kezdve a már esedékessé vált és beszállított ilyen tőkekamatadó után járó hadipótlékot a kamatoknak folytatólagos legközelebbi esedékessége alkalmával kell visszahatólag levonni és az illető királyi adóhivatalba beszállítani.

A törvény szerint hadipótlék nem jár: a pénzügyminisztérium elhelyezett tőkék kamatai után fizetendő tőkékamatadó után: a katonatiszteknek és katonai hivatalnokoknak adóköteles házassági óvadéka után.

A hadipótlék után semmiféle más állami, vagy helyhatósági adó, illetőleg pótdó ki nem vehető.

A hadipótlék a legtöbb adót fizetőkről készített névjegyzékek összeállításánál állami egyenes adóként számításba nem veendő.

HIREK.

— **Huzavona a kanizsai rendőrőrmester felmentése körül.** Nemrég közöltük, hogy a honvédelmi miniszter Nagykanizsa város rendőrlegénységének katonai szolgálatban lévő tagjai közül tizenegyet felmentett. A felmentett rendőrök mind frontszolgálatra alkalmatlan, vagyis segédszolgálatos katonák, akiknek felmentését parancsnokságaik a honvédelmi miniszter iránti köteles tisztelettel respektálta és az illetőket elbocsátotta a katonai szolgálatból. Ezek legtöbbje már vissza is tért régi hivatásához, ahol minden egyes emberre oly igen nagy szükség van. A felmentett rendőrök között van Jambrovics István is, akit Nagykanizsa város tanácsa nemrég rendőrőrmesterré léptetett elő. Ámde Jambrovics, noha katonáskodásának egész ideje alatt a frontnak még a hírére sem igen hallotta, nem szerelhet le és nem foglalhatja el helyét a rendőrkapitányságon. És pedig azon egyszerű oknál fogva, mert Jambrovics Belgrádban teljesít segédszolgálatot és Szerbia katonai főkörmányzósága — a nagykanizsai rendőrkapitánysághoz tegnap érkezett hivatalos értesítése szerint, — röviden szólva: fűtül a magyar királyi honvédelmi miniszter felmentési határozatára és nem engedni leszerelni a segédszolgálatos Jambrovicsot. A Belgrádban székelő „K. und K. Militär General Gouvernement“, ahova Deák Péter rendőrőrkapitány Jambrovics felmentési igazolványát megfelelő hivatalos átirat kíséretében beküldötte, azt a kurta választ adta, hogy a megkeresést visszautasítja, mert a szerbiai katonai főkörmányzóság területén lévőeknek a katonai szolgálat alól való felmentést adni egyedül csak ők, a szerbiai főkörmányzóság illetékesek. Hiába van tehát az a boldogtalan magyar honvéd ezer kilométernyire a fronttól és (Belgrádban) mindössze 500 méternyire magyar hazájától, ha őt csak a magyar királyi honvédelmi miniszter mentette fel a katonai szolgálat alól. E képtelenségnek reparálása végett Deák Péter rendőrőrkapitány a honvédelmi miniszterhez fordul panasszal, akinek bizonyára módjában fog állni, hogy a Jambrovics István felmentését tartalmazó határozatának Belgrádban is érvényt tudjon szerezni és a kétségtelenül nagyzási túltengésben szenvedő szerbiai katonai főkörmányzóságot jogaira kioktassa.

— **Eljegyzés.** Kiss Jenő gépészmérnök Budapestről eljegyezte Vindisch József helybéli kereskedő leányát, Zsófikát.

— **Egy kanizsai lókereskedő halálos szerencsétlensége.** Hivatásának áldozata lett tegnap délután Tausz Adolf nagykanizsai lókereskedő. Tausz tegnapelőtt a kanizsai vasúti állomáson lovát akart feladni, miközben egyik csökönyös lova, amelyet sehogy se tudtak a waggonba betereni, s sok nógatásra azzal felelt, hogy hátrarugott és gazdáját, a lókereskedőt hasba rugta. Tausz, borzalmas fájdalommal gyalog hazavánszorgott a Magyar-utca 44. szám alatti lakására, ahol azonnal ágyának dőlt és sürgősen orvost hívtak hozzá. A rugás következtében hashártyagyulladás

keletkezett, mely másfél napig gyötörte a szerencsétlen embert, aki tegnap délután 6 órakor kinjaiba belehalt. Dr. Goda Lipót rendőrorvos, aki ludomást szerzett a lókereskedő balesetéről, megvizsgálta a holttestet, s miután megállapította, hogy a halálos szerencsétlenséget Tausznak saját vigyázatlansága idézte elő, a kir. ügyészségnél a temetésnek minden további nélkül való engedélyezését javasolta. A királyi ügyész a temetési engedélyt megadta.

— **Közös táncgyakorlat.** Az őszi idény beálltával a nagykanizsai Katolikus Legényegylet is megkezdte a fiatalság által annyira kedvelt közös táncgyakorlatokat. Az első táncgyakorlat holnap, vasárnap lesz a Polgári Egylet nagytermében. Kezdeté este fél 9 órakor. Belépődíj személyenként 1 korona.

— **Karambol a kanizsai vasúti állomáson.** Majdnem végzetes szerencsétlenséget idézett elő tegnapelőtt délután a kanizsai vasúti állomáson egy helybeli mozdonyvezető vigyázatlansága. Délután negyed ötkor Budapest felől egy katonai élelmiszerszállító vonat futott be a kanizsai állomásra. A szomszédos sínpáron tolattak és a tolató mozdony masinistája nem törődve azzal, hogy az imént a váltótoronyból a tolatás beszüntetésére intették, nem állt meg, hanem annyira előrehatolt a két sínpár elágazásába, hogy a budapesti vágányon berobogó tehervonattal majdnem összeütközött. Szerencsére azonban a katonavonat mozdonyvezetője idejében észrevette a hibát és befékezte mozdonyát, úgy hogy ez a tolató mozdony csak az egyik ütközőjével jutott érintkezésbe, amit a mozdony egyik elülső sarjával együtt irtózatossal erővel lelépett. A hirtelen megállás következtében a tehervonat egyik kocsija, melyben ökröket vittek az olasz frontra, éppen a hajcsáruti alagutnak nevezett átjáró fölött kiugrott a vágányokból. Az egymásra borult ökrök egyikének sarva belefuródott egy másik ökrök oldalába s ez mielőtt leszurhatták volna, ott a kocsiklont waggonban kimúlt. Az összeütközésnek mindössze ez az egy négylábú áldozata van. Mintegy másfélórát tartott, míg a kiugrott vasúti kocsit visszaállították a sínekre, mialatt az állomás bejáratánál szünetelt a forgalom. A karambol színhelyén megjelent Saághy János, a kanizsai kir. törvényszék vizsgálóbírája és megállapította, hogy az összeütközésnek kizárólag a tolató mozdonyvezető vigyázatlansága volt az oka, ki ellen büntető eljárás indult.

— **Az Élelmezési Hivatal közleményei.** Déli vasúti sertéshizlálók felhívtnak, hogy hatósági igazolványaikkal árpabeszerzési engedélyüket folyó hó 9-ig az Élelmezési Hivatalnál váltsák ki és azokat a szolgálati osztály szerinti főnökhöz azonnal adják be. — A köztisztviselők és közalkalmazottak beszerzési csoportjához tartozó tagok pedig arra hivatnak fel, hogy burgonyavásárlási engedélyüket hatósági igazolványaikkal az Élelmezési Hivatalnál folyó hó 7., 9. és 10-én mindenkor délután 3-tól 6-ig szerezzék be és azt a beszerzési csoport elnökségéhez kérelem nélkül juttassák el.

— **Savanyítani kell a tököket.** A közlelmezési miniszter felhívta a vármegyék alispánjait és a városok polgármestereit, hassanak oda, hogy a közönség a főzelékek alkalmas tököit télre tegye el és pedig ne hűszássa, hanem meg-savanyítással, mert az így elteit tök három hónappal tovább eláll, mint a szőlő. Erre különösképp azért is szükség van, mert a beérkezett jelentések azt mondják, hogy az idei káposzta-termés nem fogja fedezni a szükségletet.

Felelős szerkesztő: **ÜRTLER ISTVÁN.**

14879/1918.

Gubacs-eladás.

Nagykanizsa város erdőterületein 1918. évben termett, **60 mm.-ra becsült gubacsot** a városi számvevői hivatalban megtartandó nyilvános szóbeli árverésen **1918. szeptember hó 11. délelőtt 10 órakor** a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladjuk.

Erre venni szándékozókát meghívjuk.

A városi tanács.

Nagykanizsa, 1918. évi szeptember 6.

Dr. Sabján Gyula s. k. polgármester.

A világtási rendelet

határozatait a fényírítás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos lámpákkal

lehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsramlámpákat.

Egy fényképész tanuló

felvételt azonnali belépésre

Halász Sándornál Kozinci-utca 11.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 6., 7. és 8-án

Pierrot és Pierette

Artista dráma 5 felvonásban

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Ügyes varró, kézi és tanuló-

leányok jelentkezzenek

Szabados Rózsinál Csengeri-ut 27a II.

Megbízható munkás jó fizetéssel

ruhafestésre és fűtésre állandóan felvétetik Mayer festőgyárába.

Értesitem a mélyen tisztelt vevőimet, hogy üzletemet a Litke palotából a régi

Kalvax Felgyes-féle kalaptüzetben

Kölcsey-utca helyeztem át. — Cylinder-kalap kölcsönzésre kapható. Tisztelettel

Szalay János
kalapos.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
Nyiltér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A németek új védelmi vonala.

Genf. A csatornafront déli szárnyáról jelentik: A németek tegnap az Aisnetől északra visszavonultak, s ugyanakkor lázasan készítik új védelmi vonalukat. A csatornától északra védelmi műveket ásnak csapataik és a munició részére, a falukban pedig megerősítik a pincéket és nagy defenzívára tesznek előkészületeket. Ailletől északra és Laontól délre az ágyuk tömegét helyezik el, amivel a Laon felé vezető utat akarják elzárni. A Soissons és Laon közötti vasutvonal egész vidéke tele van ágyukkal.

A bécsi tanácskozások.

Burlán ma nyilatkozik.

Bécs. Az általános katonai és külügyi helyzetről Bécsben minap kezdett tanácskozásokat ma folytatták. Tegnap Konstantinápolyi nagykövetség, ma pedig szófiai követünket fogadta őfelsége. A kihallgatásokon is az általános helyzetről van szó. Gróf Burián István külügyminiszter ma este a német birodalmi hírlapírók tiszteletére rendezendő lakomán politikai tartalmu beszédet mond, amelyet minden körben élénk érdeklődéssel várnak.

Lloyd George a béke akadálya.

Egy elmaradt békekonferencia.

Bécs. A legutóbbi svájci lapok sokat foglalkoznak egy békeközzeledés lehetőségével, amit Németország és Anglia között a folyó év elején semlegesek kezdeményeztek. A bécsi „Vorwärts“ ez ügyben az alábbi feltűnést keltő közléseket teszi: Ez év januárjában a semleges államok kísérletezték, hogy a német és angol politikusok közötti közzeledést megteremtsek. Az angol parlamenti pártoknak egy-egy képviselője, a németek részéről pedig a többségi pártok kiküldöttei és Fernbach vettek volna részt a konferencián, ahol a megbeszélések alapja Wilson formulája lett volna. A konferenciának az antant részéről se lett volna akadálya és hogy a kísérlet mégis meggyűszült, az kizárólag Lloyd George személyes beavatkozásának tulajdonítható.

Czernin az új világrendről.

Bécs. Gróf Czernin Ottokár, a monarchia volt külügyminisztere a Neue Freie Presse tegnapi számában feltűnést keltő cikket írt, amelyben annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az új világrendet az általános lefegyverkezés (a katonai intézmény megszüntetése) és a nemzetközi választott bíróság létesítése hozza meg. Egy ilyen kezdeményezésnek — írja Czernin — az osztrák-magyar delegációból kell kiindulnia s ezért azt

sürgősen össze kell hívni. A múlt év őszén még a győzelmes béke reménye uralta a lelkeket. Azóta azonban egy véres esztendő eltelt. Ha mi előrenyomultunk a fronton, akkor kemény békéről beszéltünk, ha pedig az antant haladt előre, akkor ők beszéltek minden megegyezéssel béke ellen. Akár előrenyomultunk ezentúl, akár visszavonulunk, nem szabad többé a megegyezéssel béke gondolatától eltérni.

Bosznia-Hercegovinát Magyarországhoz csatolják.

Budapest. Báró Splitzmüller volt osztrák miniszterelnöknek közös pénzügyminiszterre való kinevezését kiűszöbön állónak mondják. Ezzel kapcsolatban várják Bosznia-Hercegovina kérdésének megoldását. Két terv van, s mindkettő a magyar megoldás jegyében áll. Az első Wekerle programja: Az, hogy Bosznia közvetlenül Magyarországhoz csatoltassék. A másik terv szerint Bosznia tulnyomó része a magyar koronához tartozna, úgy hogy az Horvátországhoz csatoltatnék. Ebben nagy területet nyerne közvetlenül Magyarország, mely nagy és jelentős tengerparthoz jutna. T. i. Fiumét ez esetben kibővítik és Cattaró is magyar kikötő lesz. — Egyelőre mindkét terv a megbirálás és megfontolás stádiumában van.

A vármegyei választások.

Dr. Koller István — a nagykanizsai járás főszolgabírája.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Zalaegerszeg, szeptember 9.

Zalavármegye törvényhatósági bizottságának ma délelőtti közgyűlésén, amelyet pontban délelőlt 10 órakor nyitott meg Bosnyák Géza főispán, töltötték be választással néhai Viosz Ferenc örökét, továbbá Czobor Mátyásnak egerszegi polgármesterré és dr. Prack Istvánnak Nagykanizsa város tanácsnokává történt megválasztásával megüresedett II-od főjegyzői, illetőleg megyei árvaszéki jegyzői állásokat, valamint e választások folytán megüresedett további pozíciókat.

Nagy izgalom között indult meg a szavazás a nagykanizsai főszolgabírói állás két jelöltjének híveivel. A nagy erőpróba dr. Koller István pacsai szolgabíró győzelmével végződött, akit 198 szavazattal Gyömrőy István 136 szavazatával szemben (tehát 62 szótöbbséggel) a kanizsai járás főszolgabírójának választották.

Vármegyei másodfőjegyzővé (Czobor Mátyás helyére) egyhangulag dr. Brand Sándor vm. aljegyzőt, a volt főispáni titkárt választották meg, árvaszéki jegyzővé (dr. Prack István örökébe) ugyancsak egyhangu választással dr. Zomády József közigazgatási gyakornokot. Dr. Koller István szolgabírói székére hárman pályáztak, kik közül 134 szavazattal dr. Terbócs Imre volt közigazgatási gyakornok lett a győztes, míg Tantó Gyula 84 és Horváth Vilmos 18 szavazatot kapott. Végül dr. Brand ma megüresedett helyére vármegyei aljegyzővé egyhangulag dr. Gerencsér Lajos tb. szolgabírói választották meg.

HIREK.

Nagykanizsa — törvényhatóság

Itt az idő, most, vagy soha!

— Saját tudósítónktól. —

A közigazgatás államosítása a kormány ismert programja szerint a vármegyék kikerekítésével és a városok rendezésével jár. Ennél az utóbbi rendelkezésnél Nagykanizsa városának egy föltétlenül megvalósítandó kívánsága van. Ez már hosszabb idő óta nem foglalkoztatta a várost, de egyidőben igen élénken tartotta a város közönségét érdeklődésben, sőt a városnak erre irányuló kérvénye már a magyar országgyűlés előtt is feküdt, de minden eredmény nélkül. Arról van szó, hogy most lehetne megragadni a valóban kedvező alkalmat arra, hogy Nagykanizsa város az önálló törvényhatósági jogu városok sorába lépjen. Jó volna most az annak idején erre vonatkozólag szerkesztett aktákat a városi levéltár portengeréből kiemelni és megtenni a lépéseket most, amikor aktuális.

Azt hisszük nem is egyedül Nagykanizsa város lesz az a magyar vidéki város, amely a maga önállóságát kivívni és fejlődésének vonalát így kiigazítani akarja. Nagykanizsa város jövő fejlődésének egyik sarkköve gyanánt kell minden öntudatos városi embernek felismernie a megyei gyámkodás alól bennünket felszabadító, önálló törvényhatósági jogu város jellegére való törekvést. Mint e fejlődésnek előharcosai hívjuk fel tehát a figyelmet a sürgős cselekvés szükségességére, nehogy ismét úgy járjunk, hogy kész helyzet elé állítsanak bennünket.

Az idő igen rövid, ugyszólván néhány hétről van szó, mert hiszen a képviselőház már október 15-én megnyílik s a félhivatalos tudósítások szerint ezen a napon Wekerle Sándor miniszterelnök úgy is mint belügyminiszter be fogja nyújtani a közigazgatás államosításáról és a városok rendezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Nagykanizsa városnak igen sok hangos alakja van, akik mindig az ajkukon hordják a város érdekeit, valahányszor korteskedni kell vele, de mikor ilyen alkalmak nincsenek, akkor kisebb gondjuk is nagyobb annál, mintsem ezzel törődjenek. Ezekre tehát egyáltalán nem apellálunk. Nem is kell, hogy ezek tegyenek lépést, hanem tegye meg a szükséges lépést a város hivatásos képviselője, a polgármester, a tanács és a képviselőtestület.

— Kiténtetett huszas honvédtisztek. Ő Felsője elrendelte, hogy legfelsőbb dicső elismerése — a kardok egyidejű adományozása mellett — újlag tudtul adassék Bartosiewicz László 20. honvédtalozagezredhez beosztott főhadnagynak. Ugyancsak másodszer kapta a signum laudist Majunka József 20. hgye. tart. főhadnagy, míg e kiténtetésben (a kardokkal) első ízben részesült Eekhardt Lajos tartalékos főhadnagy gazdasági tiszt.

— **A nyolcadik hadikölcsön eredménye Zalamegyében.** A mai vármegyei közgyűlésre kiadott alispáni jelentés közli a legutóbbi hadikölcsönjegyzésnél Zalamegyében elért eredményt. Óriási összeget, 34 millió 461 ezer 990 koronát produkált Zalavármegye hazafias közönsége a nyolcadik hadikölcsönből, tehát jóval nagyobb eredményt, mint az előző hadikölcsönök bármelyikénél. Ez a harmincnégy és fél millió korona a vármegye tizenhárom járása és két rendezett tanácsu városa között így oszlik meg:

Alsőlendvai járásban	1,210.000 K
Balatonfüredi járásban	985.000 K
Csáktornyai járásban	1,783.650 K
Keszthelyi járásban	1,482.700 K
Letenyi járásban	400.000 K
Nagykanizsai járásban	556.500 K
Novai járásban	100.600 K
Pacsaí járásban	1,017.150 K
Perlaki járásban	454.240 K
Sümei járásban	1,445.300 K
Tapolcai járásban	5,855.600 K
Zalaegerszegi járásban	468.000 K
Zalaszentgróti járásban	656.6000 K
Nagykanizsa r. t. városban	16,066.450 K
Zalaegerszeg r. t. városban	1,950.000 K
Összesen:	34,461.990 K

— **A huszas honvédek köszönete.** A „Huszas Hét” a minap lezajlott ünnepségekkel befejezést nyert. Az eredmény, melyről a rendező bizottság később részletesen be fog számolni, minden várakozást messze felülmúlt és méltó bizonyossága annak, hogy az itthon lévők a komoly idők szellemének megfelelően karolták fel a magasztos eszmét. Nem tudunk szakakat találni, hogy ezt a támogatást, pártolást, segítséget és közreműködést kellőképpen megköszönhessük. Adósaí vagyunk Nagykanizsa városának a lelkes anyagi támogatásért, Zala- és Veszprémvármegyéknek az ünnepség fényének emeléséért, a sajtónak, mely a szokottnál is melegebb, önzellen hazafias támogatásban részesített és a nagy nyilvánosság érdeklődését minden eszközzel a Huszas Hétre irányította, a helybeli jótékony egyesületeknek, a Kaszinónak, a Polgári Egyletnek, a mozgókép-színházaknak, mindazoknak, akik tombolatárgyak ajándékozásával az eredményt lehetővé tették, Berényi József Fia, Fischl Fülöp Fia és Barta Miksa cégeknek, kik a jegyeket árusították, mindazoknak, akik fogatuk rendelkezésre bocsátásával az ünnepségek fényét emelték, Petermann kertésznek, stb. stb. Ki győzné a neveket mind már most is felsorolni?! Köszönetet mondunk mindenkinek, aki bármiképpen is támogatásunkra volt. És mert első köteletségünknek ismerjük, hogy e köszönetet némiképpen leróhassuk, sietünk addig is, míg ezt egyenkint is megtehetjük, a sajtó nyilvánossága útján ezt megtenni, mely eddig is oly hathatósan támogatott. Kérjük a nagybecsült közönséget, hogy e megértő szíves jóakaratot és áldozatkészséget Rökkantalapunk számára a jövőben is megőrizni kegyeskedjék. Az anyagi eredményről a részletes kimutatást a hírlapokban közölni fogjuk. A 20. honvéd pólzászlóalj.

— **Az egerszegi vérhasjárvány.** Zalaegerszegen tudvalevőleg mintegy két hét óta vérhasjárvány dúl, melynek terjedését egyelőre még nem sikerült meggátolni az orvosoknak. A hatóságok mindent elkövetnek, hogy a járványt elfojtsák. A tegnapi kitűzött nagy hadigondozó népnüppélyt is elhalasztották emiatt, a mai egerszegi nagyvásárt is betiltotta az alispán, az egerszegi lakosságot pedig minden lépten-nyomon hatósági intelmek óvják a nyers gyümölcsévéstől és tisztátalanságtól. A vérhas terjedése miatt Czobor Mátyás polgármester

elrendelte a járványkórház felállítását, amely célra a dandárparancsnokságnak Wlassits-utcai hátsó épületét rendezték be. A vérhas mind- eddig csak az egerszegi szegény nép között szedte áldozatait, tegnapi azonban az uri osztályból is megvolt az első halottja. Dr. Papp Jenő vármegyei aljegyző volt ez a szerencsétlen, aki közel egy heti kihalás után vált meg az étlettől.

— **Vadászsörét.** Serényi Béla gróf földmivélségi miniszter az 1918—19. évi vadászidény sörétszükségletének fedezésére most 18 waggon ólomsörétet osztat szét, miként eddig, részben a fővárosi és részben a vidéki szakbelli kereskedők útján. Ezt a sörétet is vadászjegy, vagy erdészeti eskübizonyítvány ellenében lehet vásárolni. A közfogyasztásra bocsátott sörét 2-es, 4-es, 6-os, 8-as, 10-es és 12-es számu. A sörét ára: Budapesten kilónként 4 korona 25 fillér, a vidéken pedig 4 korona 60 fillér. Ezen kívül semmiféle felszámításnak helye nincsen, kivéve a szállítási és postai költségeket, de csomagolásért kilogrammonként 20 fillérről többet számítani nem lehet. Nagykanizsán a vadászsörét a Fischer és Bäcker vaskereskedőcégnél kapható.

— **Pécs is aprópénz-jegyeket fog készíteni.** Többször adtuk már híret, hogy némely vidéki város segíteni akarván az aprópénzhiányon, teljes fedezettel bíró aprópénzemet nyomtatott öt és ötven fillér között változó értékben. Ezt az aprópénzt a város területén szívesen fogadják el készpénz helyett, mivel arra maga a város fedezetet nyújt. A pénzügyminiszter és az Osztrák-Magyar Bank hallgatagon tudomásul veszik ezen házi pénzek forgalomba helyezését. Mint most Pécsről értesülünk, Nendtvich Andor oltani polgármester a közönség köréből történt felszólításokra Pécsen is meg akarja honosítani a városi jancsibankót és kérdést intézett a társörvényhatóságokhoz, hol és miként léptették életbe ezt a rendszert, s egyúttal mintákat is kért a papírpénzemből. — Itt említjük meg, hogy az Osztrák-Magyar Bank kormányzósága most hivatalosan értesítette Sopron városát, hogy bár a bankjegykibocsátás az Osztrák-Magyar Bank jogaiba utközik, a háborús váltópénznehézségekre való tekintettel nem tesz óvást Sopron város pénzkibocsátása ellen és százezer koronáig a bankjegykibocsátást formálisan is engedélyezi. A város eddig már 60,000 korona értékű papírpénzt nyomtatott.

— **Kincstári rendőrséget szerveznek.** Állítólag a pénzügyminiszteriumba a pénzügyőri szervezet helyébe kincstári rendőrség felállításán dolgoznak, amelynek rendes tisztikara, altisztikara és vezérigazgatója lesz, aki az V. fizetési osztályba kerül vezérőrnagyi ranggal. A testületbe felvehető, akik a pénzügyi pályára készülnek; másodsorban, akik a katonai kötelezettségnek eleget tettek. Szakaszparancsnok az lehet, akinek hat vagy ennél magasabb, szakaszparancsnok-helyettes, akinek négy vagy ennél magasabb középiskolai képzettsége van. A kincstári rendőrség központja a pénzügyminiszteriumban volna. Azután volnának főparancsnokságok, kerületi parancsnokságok és szakaszparancsnokságok.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

Ház eladás

Teleki-utca 8. számú ház nagy kert-helyiséggel szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást Árpád-utca 11. szám alatt Beke Ferencnél.

14879/1918.

Gubacs-eladás.

Nagykanizsa város erdőterületein 1918. évben termelt, 60 mm.-ra bocsát gubacsot a városi számvevői hivatalban megtartandó nyilvános szóbeli árverésen 1918. szeptember hó 11. délelőtt 10 órakor a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladjuk.

Erre venni szándékozókát meghívjuk.

A városi tanács.

Nagykanizsa, 1918. évi szeptember 6.

Dr. Sabján Gyúfa s. k.
polgármester.

URANIA Mozgókép-palota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 9. és 10-én

Komédiásvér

Film-dráma 3 felvonásban

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

**Ugyes varró, kézi és tanuló-
leányok jelentkezzenek
Szabados Rózsánál Csengeri-ut 27a II.**

**Megbízható munkás jó fizetéssel
ruhafestésre és fűtésre állandóan
felvétetik Mayer festőgyárába.**

Cipők

cipősámfák
kenőcsök és fűzők

Bőröndök

utazóládák

kézitáskák

Iskolatáskák

piacitáskák

ritikülök

nagy választékban

Miltényi Sándor és Fia cégnél
Városi bérpalota

**Kocsifényező és bognár tanon-
cokat teljes ellátás mellett
felveszek.**

Bazsó József
kocsigyáros.

**Egy fényképész tanuló
felvétetik azonnali belépésre
Halász Sándornál Kazincz-utca 11**

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 250 kor.
— Nyilttér és hirdetések megállapított árai mellett. —

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-út 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon: Kiadóhivatal 41.

A nyugati világcsofa. Uj csaták lesznek a Hindenburg-vonalon.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung közli: Foch generalisszimusz Páris város tanácsának minapi üdvözlő levelére táviratban azt válaszolta, hogy az ellenséget tovább fogja üldözni. Ebből a francia lapok katonai kritikái azt következtetik, hogy az az új Hindenburg-vonalon nemsokára döntő csatákra kerül a sor.

Védelmi állásban a németek.

Genf. A Havas ügynökségnek a nyugati fronton levő tudósítója jelenti: A németek el vannak szánva arra, hogy a folyók és csatornák mögött védekezzenek. Korai még az a hír, mintha az angolok Lenst már elfoglalták volna, mert erre nem is tettek kísérletet. Bár a németek már a várostól keletre vannak, ottmaradt kitűnő gépfegyverfészkek az angolok részére nagyon kockázatosak a városba való bevonulást. Armentières sincs a szövetségesek birtokában. Clemenceau miniszterelnök az utóbbi napokban a front több helyén látogatást tett, minek során Arrasnál, a Sommenál és az Aisnenél többször tárgyalt Foch főparancsnokkal.

Az alldeutschek a háboru előldézői és meghosszabbítói.

Egy német tanár leleplezése.

Berlin. Delbrück tanár egy évkönyvben felel Solff német gyarmatügyi államtitkár beszédére. Delbrück közleménye az egész német birodalomban óriási feltűnést keltett. Azt írja, hogy nemcsak a háboru kitérésének okozói az alldeutschek (nagy-németek), hanem a háboru meghosszabbításáért is őket terheli a felelősség. Az alldeutschek állították fel azt a teóriát, hogy Németországnak a béketárgyalásokon oly erősnek kell lennie, hogy senki se kísérelhesse meg ellene támadást intézni, ellenben ők mindenkit megtámadhassanak és fenyegethessenek. Ezért bizalmatlan az egész világ Németországgal szemben, s ezt a bizalmatlanságot nem könnyű megváltoztatni. Mult év július 19-én a német parlament megegyezéssel békét akart, de a kormány azt nem fogadta el. A keleti béke is letért a megegyezéssel béke utjáról, mert az a különböző határállamok önállóságát háttérbe szorította. — A világ az igazság uralmát akarja és a német népnek kézeskednie kell arról, hogy az alldeutsche szellem nem fog felülkerekedni.

Tömegterror Oroszországban.

Helsingfors. Petrovszki belügyi népbiztos egy körtáviratában a legélesebb kifejezésekkel bejelenti a tömegterror kezdetét

A hadsereg főparancsnokság felhívása

Helsingfors. Az orosz hadsereg főparancsnokság proklamációt intézett a munkásokhoz. Felhívja őket, hogy verjék agyon a jobboldali forradalmi szocialistákat. Kegyelem nélkül üssék őket, nem kell semmiféle bíróság. A munkások bosszujának tombolnia kell, hadd folyjon a forradalmi szocialisták és a fehérgárdisták vére.

Megtorlással fenyegetnek

a semlegesek.

Moszkva. A semleges diplomaták Csicserin külügyi népbiztosnál is tiltakoztak a tiszték és polgárok tömeges kivégzése ellen. Kijelentették, hogy a semleges kormányok kiutasítják országuk területéről az ottlevő bolsevikket, ha a szovjet-kormány nem hagyja abba politikai ellenfeleivel szemben a terrort.

Tiltakozunk a terror ellen.

Helsingfors. A semleges diplomácia és a központi hatalmak diplomatái és tiltakozásukat jelentették be Szinovjevnel, az északi kommun elnökénél a tömegterror és a kivégzések ellen.

Ujra kancellárválság.

Berlin. A német kancellári hivatalban ismét válság fenyeget. Hertling távozásának ideje még nem bizonyos. A porosz urakháza bizottságában legutóbb kijelentette, hogy az általános választói joggal áll vagy bukik. A porosz választójogi reform dolgában még nem hangzott el az utolsó szó. Ezért Hertling is egyelőre nem határoz addig, míg a porosz urakháza nem dönt a javaslat sorsa felett.

Záróra ismét 11 órakor.

Budapest. Vázsonyi Jenő, a szénügyek kormánybiztosa új zárórarendeleletet adott ki, melyel szeptember 16-tól, vagyis a rendes óraszámításra való visszatéréstől kezdve ismét az esti 11 órát zárórát rendelte el.

Egy fényképész tanuló felvétetik azonnali belépésre

Halász Sándornál Kazlucsi-utca 11.

Hazamennek az oroszok.

Miniszteri rendelet a gazdasági munkák biztosításáról.

— Saját tudósítónktól. —

Szinte már alig tudnók elképzelni a város utcáit, a mezőt, az ipari üzemeket, a boltok raktárhelyiségét és a parasztszekereket a mélabus tekiutell jámbor orosz foglyok nélkül, akik szurtos gunyáikban úgy hozzátartoznak már mindennapi életünkhez, mint maga a háboru, mely őket ezer mérföldekről ide közbénk szórta. Pedig a háboru egyelőre még megmarad, de a mi szomorú muszkáink nemsokára mind elhagynak bennünket, s mennek haza fagyos hazájukba, nem törődve a véres testvérharcral, mely ott dul, mert csak egy érzést ismernek: menni haza, haza, akármi van is otthon. Nagykanizsáról már két transzport orosz hadifoglyot elszállítottak Oroszországba, illetőleg Ukrajnába, s ezeket rövidesen új szállítmányok is fogják követni. Nem tudtuk azonban mindeddig, hogyan lesz pótolva az a rengeteg munkaerő, amit ezek a bár nem valami szorgalmas, de azért nem is hegyelő muzsikok városban és falun egyaránt képviselnek. Most erre vonatkozólag is megnyugtató felvilágosítást nyertünk már. És pedig a földmívelési miniszternek egy minap kiadott rendeletéből, melyet tegnap kapott meg Zalavármege alispánja.

A miniszteri rendelet szerint, minthogy a régi orosz birodalomból származó hadifoglyok hazaszállítása a közel jövőben nagyobb árnyokat fog öltetni, a gazdasági termelés folytonosságának biztosítása céljából gondoskodni kell arról, hogy az orosz hadifoglyok hazaszállítása következtében beálló munkahiány a lehetőséghez képest pótoltsék.

Erre való tekintettel ezuttal is nyomatékosan felhívja a figyelmet arra a kormányrendeletre, amely a gazdasági munkák biztosítása érdekében a miniszterium a közigazgatási hatóságoknak a személyes és egyéb szolgáltatások elrendelése és az igénybevétele a felhatalmazást általában megadta.

E felhatalmazás alapján az alispán, az elsőfokú közigazgatási hatóságok útján a kérdés nagy jelentőségét szem előtt tartva, a legnagyobb körültekintéssel gondoskodjék arról, hogy olyan munkahelyre, ahonnan a hadifoglyot hazaszállítás céljából elvonják, az általa addig teljesített munka végzésére, — amennyiben ennek a munkának elvégzése a közérdek és nevezetesen a közéletmegőrzés szempontjából is szükséges, illetve fontos és a munkaadó a munkának végzését másként biztosítani nem tudja, — a munkaerő az idézett törvénycikk alapján a személyes szolgálatra való kirendelés útján a lehetőséghez képest biztosítsák.

Az orosz hadifoglyok elvonulása következtében beálló munkaerő hiány pótlására a f. évi szeptember hó 15-ig illetve december 31-ig elbocsátandó 1868—69. évfolyambeli és esetleg ez után még elbocsátandó más évfolyambeli népfelkelésre kötelesek közül a mező-

gazdasági munkásokat és cselédeket, továbbá a 10. kat. holdnál kisebb szántófölddel bíró mezőgazdákat is, tartós szabadságolásuk után gazdasági munkák végzésére igénybe kell venni.

Azok a népfelkelésre kötelezett mezőgazdasági munkások és cselédek, továbbá a 10. kat. holdnál kisebb szántófölddel bíró mezőgazdák pedig, akik közvetlenül a tényleges katonai szolgálatból helyeztetnek a nem tényleges szolgálati viszonyba, lehetőleg békebeli lakó illetve munkahelyükre vagy annak környékére rendelendők ki. Utóbbiak csakis a községi előjárásúgnál történt jelentkezés után 14 nap elteltével rendelhetőek el.

A személyes szolgálat teljesítéséért térítésként annyi díj illeti meg a személyes szolgálatot teljesítő népfelkelésre kötelest, mint amennyi abban a községben (városban) ugyanakkor munkásokra fizetettek.

A kirendeltéknek az illetők családviszonyainak, gazdasági terjedelmének és esetleg más méltánylást érdemlő körülmények figyelembe vételével meg kell engedni, hogy évközben saját gazdaságukban végzendő munkákra összesen legfeljebb 4 hétig terjedő időre otthonukba távozhassanak. Ha az időtartam és a szabadság kezdetére nézve a munkaadó a kirendeltel megállapodni nem tudna, e tekintetben a főszolgabíró (polgármester) határoz. A szabadság idejére a kirendeltnek térítmény nem jár.

HIREK.

— **A vidéki detektívek és a rendőrség államosítása.** A vidéki rendőrség államosításának sok kritikával fogadott tervezete legmóskorábban talán a vidéki városok detektíveivel bánt, akikről a törvényjavaslatban még csak említés sincs. A szabadkai detektívtestület emiatt országos mozgalmat indított, melynek célja, hogy a vidéki detektívek mostoha helyzete javíttassék és ennek megfelelő rendelkezések kerüljenek a rendőrség államosításáról szóló törvénybe is. Evégből országos gyűlésre hívták össze a szabadkai detektívek összes vidéki kollégáikat, amely gyűlésből deputáció megy Wekerle miniszterelnökhöz, hogy a detektívek jogos kívánságait előtte tolmácsolja. A szabadkaiak felhívását megkapták a nagykanizsai rendőrkapitányság detektívei is, akik a mozgalomhoz való csatlakozásukat és a gyűlésen való részvételüket jelentették be.

— **Működésben a nagykanizsai Hadigondozó Népiroda.** Az Országos Hadigondozó Hivatal nagykanizsai népirodája, mely már augusztus 1-je óta működik, — végre berendezkedésében abba a helyzetbe jutott, hogy a Nagykanizsa r. t. város, továbbá a Istenyey, nagykanizsai és pacsai közigazgatási járások területére kiterjedő működésének megkezdését közhírré teheti. A közigazgatási hatóságoknál erre vonatkozóan már meg is tette a lépéseket és egyben fölkerítte azokat a hadigondozottak és a hadigondozó bizottságok névjegyzékének szíves megküldetésére. Ha ezek beérkeznek, a nagykanizsai hadigondozó népiroda haladéktalanul megkezdheti a hadigondozó bizottságoknak nagyértékű támogatásával a hadigondozás minden ágára kiterjeszkedő, szélesebb körű működését. Addig is minden, a hadigondozásnak szinte elhatárolhatatlan érdekkörébe tartozó ügyben teljes áll naponként 9—12-ig a közönség rendelkezésére. A hadigondozó népiroda helyisége Nagykanizsán a Zrínyi Miklós-utca 38. sz. alatt, a központi iskola épületben van.

— **Eljegyzés.** Lábod István cipész eljegyezte Kurucz Rózsát kisasszonyt Nagykanizsán.

— **A nyári időszámítás megszűnése.** Szeptember 15-éről 16-ára éjjel a vasutaknál ismét a téli időszámításra térnek vissza. Szeptember 16-án hajnali 3 órakor a vasuti állomások összes óráit 2 órára igazítják vissza, tehát a rendes közép-európai időre. A vasutakkal együtt a közéletben is visszatérünk a régi időrendbe.

— **Kaposvár telekértékdója.** Kaposvár város pénzügyi bizottsága legutóbbi ülésén letárgyalta az új telekértékdó-javaslatot. Az eredeti javaslat szerint a város területén levő összes telkek becserítke után félszázalékos telekértékdó lenne kivetendő, az újabb javaslat pedig a progresszivitást veszi alapul és úgy tervezi, hogy 30.000 korona becserítkeig félszázalék, 30.000 koronától 100.000 korona becserítkeig háromnegyedszázalék és 100.000 korona becserítke után egy százalék legyen a telekértékdó. Hosszas vita után a bizottság az egységes félszázalék telekértékdó mellett foglalt állást. A bizottsági ülésen megállapították azt is, hogy Kaposvár területe 7337 katasztrális hold, amiből körülbelül 400 katasztrális holdon közintézmények telke van, amelyek nem esnek a telekértékdó alá és így a mintegy 6937 katasztrális hold terület után kivetendő telekértékdó, ha négyszögölenként csak 3 korona becserítkevel számítják, körülbelül 150 ezer korona jövedelmet hoz a városnak évenként.

— **Hustalan napokon — szabad a baromfi husfogyasztás.** A kereskedelemügyi miniszter egyik rendeletét akként módosította, hogy a hét két napjára, még pedig keddre és péntekre megállapított tilalom alól mindennemű baromfi kivételik.

— **A 20-as rokkantalapnak.** Knausz István kiskanizsai gazda 10 koronát küldött szerkesztőségünkhöz a 20-as honvéd rokkantalap részére. Az adományt illetékes helyre továbbítottuk.

— **Az Élelmezési Hivatal közleményei.** Hatósági ellátásban levők részére az elmaradt hónapokra személyenként 75 deka cukor utaltatik ki, miért is a szeptember havi cukorjegyre fejenként 1 kilo 50 deka cukor lesz a hatósági üzletekben folyó hó 12-től kezdődőleg kiszolgáltva. — **Hadikávét, pótkávét, papriha, lugkó** a városi élelmiszer-üzletben a szeptember havi jegyekre szolgáltat ki. Ezen cikkek egész hónapon keresztül beszerezhetők, mert elegendő készlet áll rendelkezésre. A jövőben ezen élelmiszer-cikkek a városi élelmiszer-üzletben bármikor igénybe vehetők. — **Szén.** A város lakossága részére barnaszén az Élelmezési Hivatalban kiadandó utalvány ellenében 500 kilónként minden héten hétfői napon, fa ugyancsak a fenti utalványok ellenében minden héten szerda és csütörtöki napon egész napon a városi közellátási üzemenél átvehető. A szén és fa azon a napon okvetlen átveendő, amely napon az kifizetve lett. — **Cipő.** Fehér kész cipők, papucok, kész fatalpu cipők, bakancsok, kész szegéltalpu szövetcipők, kész csizmák nagyobb mennyiségben állanak rendelkezésre, melyek cipőjegy ellenében vásárolhatók. Cipőket kérők jegyeik átvétele végett az Élelmezési Hivatalban jelentkezzenek.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképezési szaküzletében Nagykanizsán.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

Nagykanizsa és környeke hölgyei

Elsőrangú női szabómester Hamburgból tanít rajzolást és szabást.

Kivánatra házakhoz is jövök.

Cím: Molnár Mihály Kazinczi-u. 4. sz.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 9. és 10-én

Komédiásvíg

Filmdráma 3 felvonásban

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Irodai alkalmazott

Azonnali belépésre kerestetik férfi vagy nő szép írással bíró irodai alkalmazott. Fizetési feltételek használhatóság szerint. Gépirásban jártas előnyben részesül.

Jelentkezések írásban az élelmezési hivatalhoz

Zongora.

Nagyon rövid mahagoni zongora, félhosszu pallzander azonnal eladó.

Zrínyi Miklós-utca 45. sz.

Cipők

cipősámfák

kenőcsök és fűzők

Bőröndök

utazóládák

kézitáskák

Iskolatáskák

piacitáskák

ritikülök

nagy választékban

Miltényi Sándor és Fia cégénél

Városi bérpalota

Gyakorlattal bíró irodistanó

azonnali belépésre állást keres.

Cím a kiadóban.

Ház eladás

Teleki-utca 8. számú ház nagy kert-helyiséggel szabad kézből **eladó.** Bővebb felvilágosítást Árpád-utca 11. szám alatt Beke Ferencnél.

Ugyes varró, kézi és tanuló-leányok jelentkezzenek

Szabados Rózsánál Csengeri-ut 27a ill.

Megbízható munkás jó fizetéssel

ruhafestésre és fűtésre állandóan felvétetik **Mayer** festőgyárába.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 250 kor.
Nyiltér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A vezérkar mai jelentése.

Budapest. (Hivatalos.)

Olasz harctér: A tiroli harc vonalon helyenkint járőrharcok. Az Asolonen csapataink egy új, meglepetésszerű olasz támadást véresen visszavertek. A piavei harc vonalon tovább tart a tüzérségi tevékenység.

Az albániai harc vonalon egy, a Tomorika hegyháton végrehajtott sikeres támadással néhány ellenséges állást elfoglaltunk.

A vezérkar főnöke.

Megálltak az antantcsapatok.

Rotterdam. A Reuter-ügynökség jelenti a francia frontról: Tegnap és ma éjjel viharos eső erősen befolyásolta a hadműveleteket. Az ellenség erős ellenállást fejt ki: Hinecourtnál és az Aillettetől délre az ellenségnek tüzérséggel és gépfegyverekkel kifejtett ellenállása állandóan erősödik.

A béke ügye.

Új békepropaganda Angliában.

Hága. Londonból táviratozzák: Lord Lansdowne értesítette lord Robert Cecil minisztert, hogy új békepropagandát kezdett. Ennek indoklásaképpen előadja, hogy Anglia különböző rétegei kívánják, hogy Solff német gyarmatügyi miniszter beszédére békülékeny hangú választ adjanak. — Lord Lansdowne már rég megkezdte a békepropagandát és már számos ily szellemben írott röpiratot terjesztenek Angliában.

Azonnali béketárgyalásokat akarnak a berlini szociáldemokraták.

Berlin. A berlini község tanács ülésén a szociáldemokrata frakció sürgősségi javaslatot nyújtott be, amelyben követeli, hogy tekintettel a berlini lakosság növekedő inségére, intézzen Berlin város község tanácsa petíciót a birodalmi kancellárhoz azzal a felszólítással, hogy azonnal kezdjen béketárgyalást és a béketárgyalás eredményességének előkészítése végett teljes erővel igyekezzen azon, hogy a német birodalom, valamint a vele szövetséges államok demokratikus reformokat adjanak.

Erzberger békereményei.

Berlin. Az Est berlini tudósítója hosszabb beszélgetést folytatott Erzbergerrel, a birodalmi gyűlés centumpártjának vezérével. Erzberger az alábbiakat mondotta:

— Az ellenség vad támadásai ellenére még mindig látom annak lehetőségét, hogy

elérkezik a hön óhajtott béke. Tisztában kell lenni az ellenség helyzetével. Franciaországban a harctéri sikerek következtében a hangulat kétségtelenül emelkedett, Angliának és Amerikának azonban meg van az oka ahhoz, hogy a béke gondolat ne utasítsa el. A béke gondolat Németországban is jelentékeny tért hódított. Egyébként a bolsevikizmus az egész világot fenyegeti. Meggyőződésem, hogy megbeszélések és szabályos diplomáciai érintkezés útján közeledhetünk a békéhez.

Még ez évben fegyverszünet.

Zürich. A Züricher Post jelenti Hágából: Holland diplomáciai körök véleménye szerint a hadviselő felek még a tél beállta előtt fegyverszünetet kötnek.

Pétervár rémnapijai.

Amsterdam. A Reuter-ügynökség a következő, más oldalról még meg nem erősített hírt közli Washingtonból: Az Egyesült Államok krisztiániai követe megbízható helyről hírt kapott, hogy Pétervár tizenkét különböző pontján ég és az orosz főváros utcáin általános mézszárlás folyik.

Koppenhága. Egy dán szállítócég pétervári fiókjától azt az értesítést kapta, hogy Pétervárott tizenkét helyen nagy tűz van és az utcákon heves harcok folynak. Valószínű, hogy azok a jól felfegyverzett parasztseregek, amelyekről már berlini jelentések is említést tettek, most megérkeztek Pétervárra.

Buknak-e a bolsevikiek?

Rotterdam. A Manchester Guardian jelenti, hogy az angol és francia politikusok erősen számítanak a bolsevikiek bukására, aminek bekövetkezése esetén az antantnak (?) választania kell, hogy monarchia, vagy köztársaság legyen-e Oroszország államformája.

A skandináv királytalálkozó.

Koppenhága. A skandináv államok uralkodói szeptember végén Koppenhágában találkozni fognak. A királytalálkozás azonban teljesen magánjellegű lesz és külsőségeiben sem lesz semminemű hivatalos karaktere.

Küldőnc

leány, aki hivatal takarításhoz ért, irni, olvasni tud, azonnali belépésre havi 80 kor. fizetéssel kerestetik. Jelentkezni lehet az élelmezési hivatalban. Ugyanott egy íróasztal megvételre kerestetik.

HÍREK.

— **Kitüntetett 20-as honvédtisztek.** A honvédség Rendeleti Közlönyének legújabb számában foglalt adatok szerint öfelsége a 20. honvédség alvezetője tisztkarának tagjai közül újabban az alábbiakat részesítette vitézségi kitüntetésekben: A III. oszt. katonai érdemkereszttel tüntette ki a király az ellenség előtt elesett Obál Rezső és Lugosi Miklós t. főhadnagyokat és Korein Jenő népfőlkelő hadnagyot (mindhárman még 1914-ben, a háboru első hónapjában adták oda életüket a hazának); a *signum laudisszal* másodjében Tóth Emil századost; a *signum laudisszal* (elsőjében) Sztanó Béla t. hadnagyot és az *arany érdemkereszttel* (a vitézségi érem szalagján) Mohos Ferenc tartalékos zászlóst.

— **Házasság.** Dr. Pless Gyula cs. és kir. tartalékos főorvos és Guth Mariska tegnap, f. hó 11-ikén Nagykanizsán házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Zalaegerszeg ünnepli új polgármesterét.** Alig három hónappal ezelőtt választották meg Zalaegerszeg polgármesterévé Czobor Mátyást, Zalavármegye volt II. od. főjegyzőjét és ez a három hónap elég volt Czobor Mátyásnak ahhoz, hogy városának a legnagyobb nyilvánosság előtt kifejezett elismerését szerezze meg magának. Zalaegerszeg város legutóbbi közgyűlésén valóságos ünneplésben volt része Czobor Mátyásnak, aki minden nap újabb és újabb bizonyosságát szolgáltatja annak, hogy olyan kiváló rátermettségű vezetője városa ügyeinek, aki agilitásával, erős szociális érzékével és nemzetgazdasági élelslátásával Zalaegerszeg város szekerét nemcsak az ősi fenekellen kátyuból fogja kirántani, hanem városát a vagyoni konszolidálódás útjára fogja vezetni és Zalaegerszeg lakosságának közellátását a háborus körülményekhez képest irigylésre méltóan tökéletessé fogja tenni. Az évek óta üzemen kívül álló városi téglagyárat Czobor Mátyás modernizálva újból üzembe helyezi, hogy azzal mielőbb megszüntelhető legyen az egerszegi lakásinség. A városi téglagyár vezetésére egy a keramikai szakmában jártas gépészmérnököt szerződötetett, s a városi téglagyárhoz az egerszegi állomásról iparvasutat fognak építeni. *Városi sertéshizlaldát* is létesített Czobor polgármester, mely már üzemét is megkezdte, továbbá a Zalaegerszeg környékén lévő uradalmakkal szerződést kötött városának *tejjel való ellátására*, ami szintén teljes mértékben biztosítva van. Ugy a sertéshizlalda üzembentartásához, valamint a tejtermeléshez szükséges takarmány szükséglet biztosítását ugyancsak Czobor polgármester eszközölte ki az illetékes minisztereknél. Mindezek helyes értékelésével Zalaegerszeg város képviselőtestülete lelkes egyhangúsággal szavazta meg a fenti beruházások költségeit és a közgyűlés a képviselőtestület egyik legtekintélyesebb tagjának, dr. *Boschán Gyula* ügyvédnek ezen szavaival ért végett: „Végre 35 évi várakozás után egy igazi férfiu került Zalaegerszeg város

élére, aki szaktudással és érző szívvvel igyekszik a város száz és száz sebből vérző bajait meggyógyítani. Azt hiszem, a legkevesebb, amit ezért a város polgármesterének mondhatok: a hálás köszönet kifejezése." Ezt a köszönetet a közgyűlés jegyzőkönyvébe foglalták.

— **Gyászrovat.** Ma reggel egy eredményes és becsületos munkában eltöltött élet után meghalt Nagykanizsán *Kohn Máttyás* szabari kereskedő 85 éves korában. A mathuzsalemi kort ért öregur ezelőtt néhány héttel jött Nagykanizsára fiához, *Kohn Samu* lakatosmesterhez, ahol végelgyengülés érte. Hat gyermeke siratja. Holttestét Szabar községbe viszik, s ott helyezik örök nyugovóra rég elhunyt felesége mellett.

— **Footballmérkőzés Nagykanizsán.** Rég nem látott sportesemény színhelye lesz jövő vasárnap d. u. a nagykanizsai kisgyakorlótér. A „Nagykanizsai Ifjúsági és Sportkedvelő Klub” footballmérkőzést tart ott a „Barcsi Atlétikai Klubbal”. A verseny tulajdonképpen revánzs lesz azokért a diadalokért, amiket a főleg déli vasutasokból álló kanizsai csapat több ízben Barcon aratott. A mérkőzés f. hó 22-én délután 5 órakor fog kezdődni 3 és 1 korona 50 filléres belépődíjakkal.

— **Elítélték a balatoni fürdők uzsorásait.** Szmeccsányi György balatoni kormánybiztos erélyes intézkedései rendet teremtettek a balatoni fürdőkben. Sajnos, hogy csak a fürdőszalon második felében kezdődött meg a kormánybiztos balatoni akciója, mely ilyenformán a fürdőzőknek csak egy részét mentette meg a leggyalázatosabb kiuzsorázástól. Mint közöltük, a kormánybiztos külön mozgó rendőrbírószágot szervezett a balatoni fürdők részére. E rendőrbírószágot példás ítéleteiből itt van egy bokréta: Lakás- és élelmiszerdrágítás miatt példás büntetésben részesült özv. *Kertész Adolfné* boglári szállótulajdonos, akit 45 napi elzárásra és 2600 korona pénzbüntetésre ítélték. A balatoni kormánybiztos detektívjei *Deutsch Béla* ádándi cipőkereskedőnél közel háromszáz pár be nem jelentett finom cipőt találtak. *Deutsch* 4—500 koronáért adogatta el a cipőket. A balatoni kormánybiztos rendőri büntetőbírája az elkobzáson felül két hónapi elzárásra és kétezer korona pénzbüntetésre ítélte. Özv. *Politzer Samuné*, a síófoki „Riviera-pensió” tulajdonosnője lakás- és élelmiszerdrágítás miatt 10 napi elzárást és 600 korona pénzbüntetést kapott. *Kremsier Béla* síófoki fűszerkereskedő nejét élelmiszerdrágítás miatt 15 napi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte a példás büntetéseket osztogató rendőrbíró. Hasonló súlyos elzárás és megfelelő pénzbüntetés lesz a jutalma *Reich Farkas* és neje, valamint *Kardos Herman* síófoki kereskedők rendszeresen üzött árdragításának. Az előkelő Földvár bérlője, *Bem Imre* ugyan csak súlyos büntetést kapott, mert ő sem kímélte disztíngvált publikumának zsebét. Számos kofa, fűszeres és vendéglős neve tartkítja még az árdragítók fekete listáját, amely bizonyára alkalmas lesz arra, hogy a jövőben nagyobb kimételességre kényszerítse a megrogzított árdragítókat a kiuzsorázott nyaralókkal szemben. A jövőben a középosztálynak az a rétege is élvezheti majd a Balaton szépségeit, amely nem használta ki a háborus konjunktúrát és elmulasztotta megszerezni, azokat a milliókat, amelyek mostanáig a balatoni nyaralást lehetővé tették.

— **Színházi szezonnyitás Pécsen.** Színházunk 1918—19-es pécsi szezonjának indulásáról az alábbiakat közlik velünk: A színházi bérletet tegnap le kellett zárni, mert oly sokan akartak bérelni, hogy minden igény

kielégítése esetén egyáltalán nem maradt volna jegy az egyes előadásokra. Az első havi bérlet meghaladja a 80.000 koronát, amit Fűredi igazgató legmerészebb álmaiban sem álmodott soha. Pécs utcáit már élénké tették a színészek, akik közül az új tagok házról-házra járnak lakást keresni, de még a szintársulat szépei is csak nagyon nehezen találnak lakást. Holnapra már együtt lesz az egész társulat és megkezdődnek a próbák a szombati megnyitó előadásból, a „Csárdáskirálynő” operettből és a hétfői első drámai előadásból, melyben az új drámai szende, *Dörgei Jolán* mutatkozik be. Az első drámai újdonság Szomorj színműve, *József császár* lesz.

— **Jönnek a zalai hadifoglyok Oroszországból.** Az orosz hadifogságból most már tömegesen jönnek haza sokat szenvedett véreink. Mielőtt szülőfalujukat megláthatnák, nagy táborokban gyűjtik őket össze, hogy egészségi állapotukat megfigyeljék. Sok időt töltöttek nyomorban és piszokban és így nem csoda, ha utolsó fehérműjük is leszakadt testükről. A gyűjtőtáborokban tehát nemcsak testi nyavalyáiktól, hanem rongyaiktól is meg kell őket szabadítani. A honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatala azt az ötletet vetette fel, hogy forduljon a hazatért hadifogoly első sorban legközelebbi hozzátartozóihoz. És hogy ez az idea mihamarabb testet öltösson és hogy sokat szenvedett véreink mielőbb megkapják a legszükségesebb fehérműveket: a honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatala sok százezer példányban több nyelvű levelező lapokat nyomtatott, melyeket a gyűjtőtáborok parancsnokai szétosztanak a fogságból visszatértek között. Néhány nap múlva tehát e levelező lapokat megküldik magyar fogolytáborok ideiglenes lakói feleségüknek, anyjuknak, apjuknak, testvéreiknek, vagy jó embereiknek. Aki ezeket a levelező lapokat megkapja: egy pillanatig se habozzék, hanem sürgősen küldjön 2 inget, 2 alsónadrágot, 2 kapcaruhát, hogy mosással válthassa ezeket. Aztán meg írja le egy papírdarabra, hogy mit küld a csomagban és ezt az írást is csomagolja a fehérművek közé. Végül pedig külön még egy levelező lapon is tudassa a táborban veszteglő hadifogollyal, hogy mi mindent tett az elküldött csomagba, mert ha netán a küldemény a postán elkallódna, a kárt hamarabb lehetne megállapítani.

— **Sopron város családi telepe.** Érdekes indítvány került a napokban Sopron város tanácsa elé, amely városfejlesztés és a lakáviszonyok javítása szempontjából igen figyelemreméltó. Az indítvány, melynek szerzője *Zügn Nándor* városi erdőmester, azzal foglalkozik, hogy a város a tulajdonát képező „Lazarettén spitz” elnevezésű erdőterületet parcelláztassa és a területen kertes családi házakat építtessen a tisztviselőknak. Az indítvánnyal a városi tanács legközelebb részletesen foglalkozni fog.

— **Szigoruan büntetik a katonai csempészeket.** A polgári hatóságok megállapításai szerint a csempészetet igen gyakran katonai személyek üzik, akik ellen a polgári hatóságok kezei legtöbbször teljesen tehetetlenek. Ezt a körülményt kihasználva, a polgári lakosság a meg nem engedett élelmiszerforgalomban úgy a nagyobb távolságokra való szállításra, mint a nagyobb városok pályaudvarain — ahol a forgalom ellenőrzésére katonai őrk vannak felállítva — podgyász elvitelére sokszor katonai személyeket használ fel. Habár a kerületi parancsnokságok szigoruan is büntetik ezeket a csempészeket, a honvédelmi miniszter mégis szükségesnek tartotta, hogy az összes alárendelt csapatokat, intézeteket stb. t

nyomatékosan figyelmeztesse arra, hogy ne csak azokat a személyeket büntessék meg, akik a csempészésben közvetlenül részesek; hanem azokat is vonják felelősségre, akik a csempészetet elkövető egyéneket támogatják vagy a csempészetet elősegítik.

— **Az Élelmezési Hivatal közleményel.** Hatósági ellátásban levők részére a szeptember havi cukorjegyre fejenként 75 deka, a szeptember havi vajjegyre az elmaradt hónapokra fejenként 75 deka cukor, vagyis összesen fejenként 1 kiló 50 deka cukor nem folyó hó 12-én, hanem 14-én szolgáltat ki a hatóság! Üzletekben $\frac{1}{3}$ részben kocka, $\frac{2}{3}$ részben süveg-cukorban.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

Nagykanizsa és környeke hölgyei

Elsőrangú női szabómester Hamburgból tanít rajzolást és szabást.

Kívánatra házakhoz is jövök.

Cím: Mohr Mihály Kazinczi-u. 4. sz.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 11. és 12-én

A szerelem hatalma

Színmű 4 felvonásban

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Irni-olvasni tudó háziszolga

Jó fizetéssel azonnal felvétetik
Bettheim és Guth cégnél.

Cipők

cipősámfák
kenőcsök és fűzők

Böröndök

utazóládák

kézitáskák

Iskolatáskák

piacitáskák

ritikülök

nagy választékban

Miltényi Sándor és Fia cégnél
Városi bérpalota

Egy háziszolga

fizetéssel azonnal felvétetik
a Gutenberg nyomdában

József főherceg-utcában

háztelek kerttel együtt

szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítás Vörösmarty-utca 35. szám alatt Száry Györgynél.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
Nyiltér és hirdetések megállapított árai mellett.

Alapította

Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.

Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

Tél előtt fegyverszünet Megbeszélések a hadviselők között a béke kérdéseiről

Hága. A „Tijd“ című lap hiteles értesülése szerint a közeledő tél kezdete előtt a hadviselő felek minden hadműveletet be fognak szüntetni és mindkét félre nézve elfogadható feltételekkel fegyverszünetet fognak kötni. A fegyverszünet alatt megbeszélések jöhetnek létre a háborúval és békével összefüggő kérdésekről. A központi hatalmak a népszövetség gondolatát nagy vonásokban magukéva teszik. Belgium visszanyeri függetlenségét és az ottani pusztítások nemzetközi alaphól fedeztetnének. Arról, hogyan írttessenek ki Észak-Franciaország megszállt területei, valamint a német gyarmatok sorsáról megbeszélések lennének.

Hertling békereményei.

Berlin. A szociáldemokrata szervezetek vezetősége tegnap megjelent gróf Hertling német birodalmi kancellárnál, akinek előadták a német munkásság sérelmeit. Hertling válaszában ezeket mondotta:

— A katonai vezetés és a politika irányítói egy nézetben vannak a megegyezéses béke kérdésében. A háború egy pillanattal sem fog tovább tartani, mint ameddig szükséges, hogy megvédjük magunkat. Önök tudják, hogy Németország békeajánlatát az antant mily kárörömmel utasította vissza. Tízennégy nap óta a legádázabb sovínizmustól visszhangzik az ellenséges sajtó. Mindezek ellenére erősen hiszem, hogy közelebb vagyunk a békéhez, mint azt általában hiszik. Megismételhetem, hogy a német kormány és hadvezetés egyértelműen minden hódítási terv ellen van.

— A választójog kérdésében pedig megújítom azon kijelentésemet, hogy az egyenlő választójog reformjával állok vagy bukom. Ha az urak háza nem szavazza meg a javaslatot és nem jön létre megegyezés, akkor feloszlatjuk a porosz urak házát.

Clemenceau még mindig tüzet okádik.

Genf. A Petit Journal jelenti: Clemenceau francia miniszterelnök tegnapelőtt Arrasban tartott beszédében többek között a következőket mondotta:

— Nem érünk rá arra, hogy az ellenséggel a békéről tárgyaljunk. A döntő szót a béketárgyalásokról most Fochnak kell kimondania.

A pétervári rémnapok.

Bécs. A Telegraphen Compagnie jelenti Pétervárról: Az orosz fővárosban óriási idegesség uralkodik, mert jelentőségteljes politikai eseményeket várnak. A kormány minden intézkedést megtesz az ellenforradalom esetleges puccsával szemben. Naphosszat páncélos autók száguldoznak Pétervár utcáin és az exponáltabb helyeken gépfegyvereket és ágyukat állítanak fel. A közlekedést a vörösgárdisták őrzik. Egyik városnegyedben tűzvész tombol.

Pétervár az ellenforradalmároknak

Rotterdam. Londonból közlik: Helsingforson át érkezett jelentés szerint Pétervárt az ellenforradalmárok elfoglalták.

Az ír felkelés számadatai.

Rotterdam. A londoni Daily News hivatalos statisztikát közöl az ír felkelés áldozatairól. E statisztika adatai szerint Dublinban a husvéti ünnepek alatt 7875 volt a felkelés halott és sebesült áldozatainak száma, azonkívül 784 katonát kivégeztek és 145-öt fogságba vetettek.

Wilson nem jön.

Hága. Az Egyesült Államok hágai követe felhatalmazást nyert annak kijelentésére, hogy mindazok az összes híresztelések, amelyek Wilson elnöknek a háború alatt Európába való utazásáról szólnak, — minden alapot nélkülöznek.

Windischgraetz lemondott

Házfelosztást javasol.

Budapest. Az Uj Hírek jól értesült helyről közli, hogy Windischgraetz Lajos herceg közéleti miniszter beadta lemondását. Ófelségéhez intézett felterjesztésében behatóan indokolja elhatározását és kijelenti, hogy a jelenlegi helyzet és az abban uralkodó pártviszonyok megérlelték benne azt a meggyőződést, hogy azok a szociális viszonyok, amelyeknek megvalósítását a közvélemény sürgéti, helyesen nem valósíthatók meg a jelenlegi parlament keretében. Ezért Windischgraetz herceg a képviselőház felosztását és új választások kiírását tartja célszerűnek. — Windischgraetz herceg lemondó levele a kabinetirodában elintézés alatt áll. Könnyen megtörténhet, hogy Windischgraetz lépése az egész vonalon belpolitikai válságra vezet.

Irni-olvasni tudó házi szolgálja

jó fizetéssel azonnal felvétetik
Bettiheim és Guth cégnél.

HIREK

— **Kitüntetett 48-as kapitány.** Magas vezetésű kitüntetésben részesítette őfelsége a cs. kir. 48. gyalogezred egyik legifjabb kapitányát, Finta Józsefet. A legutóbbi olaszországi hadművelet során kifejtett vitéz magatartása és kitünő szolgálatai elismerésül a III. oszt. Vaskorona renddel (a hadiékítménnyel és a kardokkal) tüntette ki Finta kapitányt, kinek kiválóan rokonszenves személyét Nagykanizsán is igen sokan ismerik és őszintén tisztelik.

— **A 48-asok volt ezredparancsnoka nyugalomban.** A Verordnungsblatt közlése szerint őfelsége Grans Cecil cs. kir. 48. gyalogezredbeli ezredest saját kérelmére 1918. október elsejével kezdődő hatályal nyugállományba helyezte. Grans ezredes hosszú időn át ezredparancsnoka volt a 48-as bakáknak, kik mint igazi atyai jóakarójukat becsülték és ennek megfelelően fájlják nyugdíjba való távozását.

— **Gyászrovat.** Tegnap a kora esti órákban Nagykanizsa egész úri társadalmát megdöbbentő hír járta be a várost: Neumann Aladárné, született Práger Erzsí meghalt. A fiatal, életerős asszony néhány nappal ezelőtt még csupa egészségtől és életörömtől virulva közöttünk járt, s ma már ravatalon fekszik. Ennek a tragikus gyorsaságu elmulásnak a spanyolbetegség volt az előidézője, amelyből azáltal, hogy Neumann Aladárné korán hagyta el az ágyat, tüdőgyulladás lett, s ez az orvosi tudomány minden erőfeszítésével szemben négy nap alatt végzett vele. Betegágyához professzort is hívtak, de ez tegnap délután érkezve, teljesen tehetetlenül már csak haláltusáját nézhette végig. A lelki nemességéről ismert, korai véget ért uriaszonyt férjén, Neumann Aladár gyógyszerészen kívül 9 éves kisleánya, özvegy édesanyja és három asszony-nővére siratják, de lelke mélyén gyászolja mindenki, aki csak ismerte.

— **Csáktornya diszpolgárt választ.** Csáktornyán széleskörű társadalmi akció van folyamatban az irányban, hogy a városka szülöttét, péterfalvi Molnár Dezső altábornagyot Csáktornya diszpolgárává válasszák. Az akció élén dr. Hajós Ferenc országgyűlési képviselő áll. Molnár altábornagy, kinek nevéhez négy évi küzdelmünknek számos dicsőségteljes fejezete fűződik, egyetlen alkalmat sem mulasztott el, hogy szülővároskaja iránti szeretetének nyomatékos kifejezést ne adjon. Ezzel kapcsolatban még egy terv vár megvalósításra Csáktornyán és pedig Molnár altábornagy néhai atyja, Molnár Elek uradalmi ügyész emlékének oly formán való megőrkítése, hogy nevével Csáktornyának egyik utcáját nevezzék el. Molnár Elek ugyanis ugyanis mint városi képviselő, és még inkább mint iskolaszéki elnök az 1868-iki népiskolai törvény végrehajtása körül elévülhetetlen érdemeket szerzett és méltán nevezhető Csáktornya város első magyarosítójának.

— **Betörés a Petőfi-úton.** Vége a nyárnak, s megkezdődött ismét Nagykanizsán a betörések szezonja. Ma reggel kínos meglepetésre

ébredt Szigeti Ignác biztosítási hivatalnok. A Petőfi-ut 49. számú házában atyjával, Maschanzker Henrik kereskedővel közösen bírt lakására az éjszaka betörték és onnét több mint tízezer korona értékű ruhát, Szigeti egész gardróját elvitték. Egy hosszú télikabát, egy rövid bekecs, egy prémes bunda, egy felöltő és 6 öltözet ruha a lényege a zsákmánynak, amelyhez azonban még egész csomó apróság is tartozik, amiket az éléskamrából emelt el a betört. A rendőrség ma kora reggel a helyszínen kezdte meg a tettesek utáni nyomozást, mely sikerrel kecsegtet.

— **A kanizsai szocialisták tánciskolája.** A nagykanizsai szocialdemokratapárt vizsgáló bizottsága felhívja a tánc kedvelő ifjakat, hogy táncanfolyamra beiratkozni lehet f. hó 16-tól 22-ig a Munkás Otthonban este fél 8 órától. A vizsgáló bizottság.

— **A pártfogó ügyvédek díjazása.** Az igazságügyminiszter rendeletet bocsátott ki a pártfogó és hivatalból kirendelt védőügyvédek érdekében. A rendelet szerint minden ügyvédi kamara a kerületében működő bíróságok szerint csoportosítva névjegyzéket készít a háborúból rokkantán vagy egyébként visszatérő hadbavonult és általában a háboru által sújtott azokról az ügyvédekről, akik támogatásra szorulnak és polgári ügyekben pártfogói vagy bűnügyekben védői kirendelhetők. Külön jegyzéket lehet készíteni a polgári ügyekben és külön a bűnügyekben kirendelhető ügyvédekről. Az ügyvédi kamarák e névjegyzékek egy-egy példányát megküldik a kerületekben működő valamennyi kir. bíróságnak és a beálló változásokról e bíróságokat értesítik.

— **Brutális káposztalovajok.** Tegnap délután Kovács Anna, egy Kinizsy-utcai gazdameber leánya kilépett a puskaporos torony melletti földjükre, ahol siralmas látvány tárult eléje. Földjükről nem kevesebb, mint 79 fej káposzta eltűnt. A csöszhöz fordult felvilágosításért, aki megmondotta, hogy a rengeteg káposztfát Gödér István kiskanizsai lakos és családja lopták el. Kovács Anna ekkor oda ment Gödérékhez, akik kint dolgoztak a mezőn és kérdőre vonta őket a káposztalovásért. Erre a derék ember feleségével és leányával együtt nekirohant és egyesült erővel úgy elverték Kovács Annát, hogy ezt csak a csöz és egy afra haladó parasztasszony mentelték meg a legsúlyosabb testi sértésektől. Később Kovács Anna rendőrrel ment vissza Gödérékhez, ahol megtalálta és felismerte a földjükről ellopott káposztákat és azokat a rendőr segítségével visszaszerezte magának. Az esetnek a bíróság előtt lesz folytatása.

— **Értesítés.** Van szerencsém értesíteni t. sorsjegyvásárlóimat, hogy az osztálysorsjáték VI. osztályának huzása már e hó 25-én kezdődik, s az bezárólag október 23-ig tart. Sziveskedjék sorsjegyét haladéktalanul elvételni, mert ellenesetben az érvénytelenné fog válni. A sorsjegyeket házhoz küldeni nem áll módomban. Teljes tisztelettel Deutsch Simon, Nádor-utca 1. szám.

— **A közalkalmazottak nagykanizsai beszerzési csoportjának közleménye.** Felhívjuk a csoport tagjait, hogy a szept. 15-től október 15-ig járó egy havi liszt-illetményük átvételéhez szükséges utalványokat Dénes Jenő adóhivatali főtitkár szept. hó 20-ig váltásák ki. Az utalványok ellenében a lisztet Szieger István helybeli kereskedő szept. hó 17-től kezdve szolgáltatja ki. A liszt szept. hó 25-ik napjáig átveendő, mert ezen időn túl liszt nem lesz kiadva. Értesítjük továbbá tagjainkat, hogy a szeptember havi cukor-illetmény a rendes eladási napokon üzlethelyiségünkben

átvehető. A hivatalfőnököket és a tanintézetek igazgatóit felkérjük, hogy a vezetésük alatt álló hivatal, illetve tanintézeteknél működők cukor-illetményét egy mennyiségben vegyék át és maguk közt osszák szét. Végül értesítjük tagjainkat, hogy a földművelési miniszter ur a csoport egyes tagjai által háztartási szükséglet címén hízalt sertések ellátására szükségelt takarmánynak kiutalását kilátásba helyezte. Takarmány kiutalásában azonban csak azon tagok részesülhetnek, kik hivatali engedéllyel bírnak és takarmányvásárlási igazolványukat még nem érvényesítették. Felkérjük tehát azon tagjainkat, kik házi szükségletükre sertést maguk hizálnak, hivatali engedélyüket és takarmányvásárlási igazolványukat f. évi szept. 20-ig a kir. törvényszék emeletén a 9-es számú szobában Anghoffer Anna kisasszonynál adják le. Akik még hivatali engedéllyel és takarmányvásárlási igazolvánnyal nem bírnak, azok ezeket a városi Élelmezési Hivatalban hatósági és tagsági igazolványuk felmutatása után váltásák ki és a fent megjelölt helyen és szeptember 20-ig szolgáltatásuk be. Akiknek hivatali engedélyük van, de vásárlási igazolványuk nincs, az utóbbi kiváltásakor az előbbi magukkal vigyék. — *Az elnökség.*

— **Adományok és felülfizetések a Huszas Héten.** A 20-as honvédek rokkantalapjának adományozni, illetőleg a Huszas Héten felelt ünnepeken felülfizetni szivesek voltak: Herceg Batthány Strattmann László dr. 3000 K-t, herceg Festelich Tasziló 600 K-t, Főszolgabíró Alsólendva 4382-73 K-t, dr. Fürst János Sümég 2000 K-t, Pöllermann János akciója folytán 1220 K-t, Zalavármegye főispánja 1100 K-t, dr. Rott Nándor püspök Veszprém, M. kir. 20. honvédgyalogezred és Pápa r. t. város közönsége 1000—1000 K-t, Zalaszentgróti felsőbb tanuló ifjuság 810 K-t, Második pótszázad gyűjtése 508-30 K-t, nagykanizsai Kaszinó, Újnapi Elek Ernő, dr. Lénárd János Keszthely, Reischl Richárd Keszthely, Franz Lajos és Fiai, Posta és távirtda hivatal tisztikara Nagykanizsa, Középgulácsi Péczely László Kiskomárom, özv. Rajky Lajosné Ungjakabfa, Zerkowitz Albert Nagykanizsa, Kéri Jenő Nagykanizsa 500—500 K-t, Nagykanizsai felső kereskedelmi iskola igazgatósága 311 K-t, 20. hgye. kiképző csoport parancsnokság Táboriposta 572., 353-80 K-t, Bogenrieder József és neje, Gold Aladár a Magyar Országos Biztosító Intézet r. t. zalamegyei képviselője és Breuer Izidor Sám 300—300 K-t, dr. Szekeres József 250 K-t, Ármuth Náthán 234-60 K-t, VII/20. npf. hadtápszászólalij tisztikara Berán 230 K-t, Palini Inkey Kálmáné, Körmendi gözmalom r. t., Nagykanizsai Bankgyesület r. t., Zalan Gyula orsz. képviselő, Löwy Imre Komárváros, Sternthal Bernát Zalaszentmihály, Délzalai Takarékpénztár r. t., Halász Ferenc Alsólendva, Fischer és Bäder Nagykanizsa, Thassy Imre, dr. Kreisler

József ügyvéd Nagykanizsa, Steiner Zsigmond, Hegedűs József, Skopál Lajos, Szommer Ignác, Rosenfeld Adolf fiai, Dénes Lajos, Práger Ferenc és L. L. 200—200 K-t, Merfeld Ferenc Nagykanizsa 150 K-t, P. Ehrlich A. A ajos lelkész Kiskanizsa 120 K-t, Ungár Henrik 109 koronát. (Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

Kölcsön használatra rövid zongorát, jó díjazás mellett kerestélk. — Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 13., 14. és 15.

Menyei narancsok

Mese a boldogságról, filmköltemény 5 felv.

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Kocsifényező és bognár tanoncokat teljes ellátás mellett felveszek.

Bazsó József
kocsigyáros.

Egy háziszolga
azonnal felvétetik
a Gutenberg nyomdában

Megvételre keresünk
topoly-, hárs- és égerfa-deszkát 1" vastagságban, II. rendű anyagot.

Mátral Antal és Társa Részvénytárs.
Budapest, VI., Teréz-körút 33.

Király-utca 13. számú
bérház szabad kézből
eladó.

Ügynökök nem díjaztatnak

NEUMANN ALADÁR gyógyszerész úgy a maga, mint kis árvája **Annuska**, édesanyja özv. **Práger Béláné**, nővérei: **Sarolta** férj. dr. **Korein Sándorné**, **Ilona** özv. **Lukács Sándorné**, **Margit** férj. **Kéri Jenőné** s a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtól teljesen megtörtén tudatja, hogy a legjobb, legodaadóbb feleség, páratlan jószágú anya, gyermek, testvér és rokon

Neumann Aladárné

szül. **Práger Erzsébet**

Áldásos életének 33-ik, boldog házasságának 10-ik évében, rövid súlyos betegség után örökre lehunyta szemét.

Drága halottunkat vasárnap, f. hó 15-én délelőtt 10 órakor kísérik a gyászházból (Kisfaludy Sándor-utca 10.) örök fekvőhelyére.

Csendes részvétet kérünk.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
— Nyiltér és hirdetések megállapított árak mellett. —

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A nyugati világcsata. Az új francia-amerikai támadás.

A tegnapi német vezérkari jelentés közölte, hogy az antant Verdunról elérte a St. Mihiel szarason kezdett támadást, amelyet az osztrák-magyar ezredek ellentámadása vert vissza. Az új támadásról ma ezeket jelentik:

Rotterdam. A Reuter ügynökség az alábbiakat közli az amerikai hadsereg St. mihieli offenzívájáról: Csütörtök reggel 5 és 8 óra között az amerikaiak és franciák a st. mihieli kiugró éknek összes pontjain támadást kezdtek. A támadást 4 óras pergőtűz előzte meg. Az időjárás is igen kedvezett a vállalkozásnak, amelyet száz-nál több tank támogatott. A tankok mind amerikai legénységgel voltak megrakva. Az antant csapatok St. Mihiel külvárosában állanak. A németek megszállva tartják a Champ de Romaine-t.

A csata új stádiumban.

Genf. A Havas ügynökség jelenti: A nyugati fronton folyó küzdelem új stádiumba lépett. El kell készülnie lenni arra, hogy a nagy csata újból fellángol és meglepetésszerű támadások válnak szükségessé.

Foch a további harcokról.

Genf. A párisi Temps haditudósítója előtt Foch tábornagy, az antanthadak fővezére nyilatkozatot tett, amelyben az alábbiakat mondotta:

— A legsúlyosabb harcok még ezután lesznek. A hadműveletek nem sokára más alakulatokat fognak hozni, amelyek állóharcot eredményeznek.

A béke ügye. A francia szocialista-sajtó és Burlán békebeszéde.

Genf. A francia szociáldemokraták lapjai gróf Burlán István osztrák-magyar külügyminiszter legutóbbi beszédével foglalkozva, annak a legnagyobb fontosságot tulajdonítja. A „Journal de Peuple” azt írja, hogy Burlán volt az első, aki a fegyverszünetről beszélt. A „Humanité” fenyegető hangon ír a francia kormány sajtó ellen, mert az Burlán beszédét mint békemanővert aposztrofálja. Tiltakozik a Humanité az ellen, hogy Burlán beszédét is úgy kezeljék mint a Revertera-ügyet. Az antant politikája a hallgatás — írja a francia szocialisták lapja — de most már itt az ideje annak, hogy az antant is nyilvánosságra hozza háborús céljait.

A francia szocialisták a békefeltételek kicseréléseért.

Genf. A párisi „Humanité” közlése szerint az antantállamok szocialistáinak Londonban szeptember 17-ikén kezdődő konferenciáján a francia szocialisták a hadviselők békefeltételeinek egy semleges állam közvetítésével való kicserélését fogják követelni.

Oroszország kritikus órái.

Pétervár az ellenforradalmárok kezén

Koppenhága. Stockholmra át érkezik a híre annak, hogy a forradalmárok 24 órai borzasztó harc után Pétervár legtöbb pontjait elfoglalták. Több helyen még tombol a harc. A város számos részén tűzvész pusztít mely eddig már 300 házat hamvasztott el, köztük számos középület. A tűz még dühöng. Az utcai harcokban mindkét részről rendkívül nagy veszteségek voltak, az utcasarkokon nagy halom holttestek fekszenek. A Pétervárott lakó semlegesek sorsa ismeretlen.

A németek a finn kormányhoz.

Helsingfors. Az itteni német követ a császári kormány alábbi nyilatkozatát hozta a finn kormány tudomására:

A német csapatok Finn- és Svédorszagokat megkímélik a háború borzalmaitól és nem vonulnak be Karéliába, (Finnország legészakibb tartománya) az esetben, ha Anglia és szövetségesei a Murmannpartokról záros határidőn belül kivonják csapataikat.

Hadüzenet Oroszországnak.

Berlin. A londoni Times közli: Az antantkormányok elérkezettnek látják az időt ahhoz, hogy a szövetséges hadüzenetet küldjenek Oroszországnak. Az Oroszország elleni háború célja a bolsevikuralom megdöntése és megbüntetése.

350.000 cseh katona szökött át az ellenséghez.

Egy angol lap statisztikája.

Hága. Egy angol lap statisztikát közöl az osztrák-magyar hadseregben szolgált csehek szökéseiről. A statisztika szerint 300.000 cseh szökött Oroszországba, 350.000-en adták meg magukat a szerbeknek és 20.000-en mentek át az olaszokhoz. Az oroszországba szököttek közül 50.000 éhen halt, a szerbek nagy visszavonulásakor pedig az ott levő 35.000 cseh majdnem mind elpusztult.

HIREK.

Jomkipur.

A fogadalmak és engesztelődés ünnepe.

Holnap, vasárnap alkonyattájt, ahol egy zsidó vallású ember van a világon, ha nem fekvő beteg, elindul a templomba. Huszonnégy órára megállnak Nagykanizsán az üzletek, a kereskedelem, egészen hétfő estig: a zsidó polgártársak legnagyobb ünnepüket ülik, a hosszú napot.

Ezen a nagy napon, melyen a legmodernebb gondolkodású, asszimilált zsidó lelke is befogadja a vallás tanítását, a magabaszállás áhítatával, a büntudat érzésével, veszi kezébe a zsidó az imádságos könyvét és hófehér halotti köntösét felöltve, igaz megbánással, teste sanyargatásával, irgalomért, bűnbocsánatért ésdek az Istenhez, aki meghallgatja a megtérő bűnösök ünnepi fogadalmát és a sors könyvébe bejegyzni mindenkinek élete sorsát, megbocsátva minden bűnt, melyet letisztogat a könyörgés, a megtört lélekkel való gyónás és az a fogadalom, hogy bűnt nem fog elkövetni. És az ünnep estéjén, az általános engesztelődés befejezésül az Élet és a Sors könyvében megpecsételi az Isten mindazt a sorsot, melyet a megtért emberiség minden tagjára kiszabott. Zsidó polgártársaink kegyelettel és kellő istenfélelemmel készülnek e legnagyobb ünnepükre, melynek főlemelő nagy-szerűsége, a vallás-erkölcs erősítésére szolgáló bensőséges erejét növelik azok a hagyományos ritusbeli szokások, amelyek mellett a hosszúnap, az engesztelés ünnepének gyönyörű szertartásai lefolynak. Mély megilletődés, a meghatottság érzése fog el mindenkit, aki a zsidó engesztelés ünnepének imáit olvassa. Mélyen gyökerező erkölcsi erő van valamennyiben és tanítás, melyet minden jóérzésű ember megfogad

A hosszunapi Istentiszteletek. A kanizsa izr. templomban Jomkipurkor az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek megtartva: f. hó 15-én vasárnap nyári időszámítás szerint délután 4 órakor mincha ima; 7 órakor esti ima; 16-án hétfőn, középeurópai időszámítás szerint, reggel 7 órakor sáchrisz ima, d. e 10 órakor muszaf; d. u. 4 órakor mincha és ezt követőleg neila és mariv ima. — Fenti istentiszteletekhez is csak megfelelő beléptijegyek előmutatása mellett lehet a templomba bemenni. Templomi ülések még most is bérelhetők a hitközségi irodában.

— **Új iparengedélyek Nagykanizsán.** A városi tanácsnak tegnap tartott rendes heti tanácsülésében az alábbi új iparigázolványok kiadását engedélyezték: *Blau* Bélának bor, szesz, cognac, rum és likőr nagykereskedésre, *Weisz* Somának lókereskedés, *Csém* Pálnak, *Lábod* Istvánnak és *Stagl* Eduárdnak pedig cipésmesterség üzésére, végül *Kercselics* Ferencnek kisebb kőmivesipar gyakorlására.

— **Az osztrák gyermekek elutazása Nagykanizsáról.** Ma van éppen hat hete annak, hogy Triesztből 212 osztrák kisfiú és kisleány érkezett Nagykanizsára. A nyár mulóban, otthon megkezdődtek az iskolák, pakkolni keil a kis tengeremlékieknek. A jövő hét keddjén utazik vissza Nagykanizsáról a gyermekesereg szép hazájába jóllakva, megerősödve, vidám jókedvvel tele. Mint közöltük, mind-egyik osztrák gyereknek joga van 8—8 kiló lisztet innét magával hazavinni. A Kanizsán nyaraló kis trieszti lurkók is már szorgalmasan gyűjtik a lisztet, amelyre mindnyájan postán kaptak szüleiktől megfelelő pénzösszeget. A Nagykanizsán nyaraló 212 osztrák gyermek ilyenformán 1696 kiló lisztet visz el innét Triesztbe, ami éppen elég szép ajándék. De nem sajnáljuk tőlük, mert ezt a liszt csupa olyan helyekről származik, ahol bővében vannak a lisztnek, a szegény triesztiekre pedig igazán ráfér ez a kis táplálék.

— **Kik avanszálnak november elsején?** A katonatiszt: kinevezések legközelebbi általános terminusa: november 1. Ez alkalommal öfelsége úgy a közös hadseregben, mint a honvédségnél, valamint a népfőlkelésnél az alábbi séma szerint fogja az előléptetéseket eszközölni: Századosok (illetőleg kapitányok) lesznek, akik legalább 1915. április 30. óta főhadnagyok; főhadnagyokká fognak avanszálni, akiknek hadnagyi rangja legalább 1916. november 1.-i keletű; végül hadnagyokká nevezi ki a király mindazon zászlósokat, kik e rangot már legalább 1918. április 1. óta viselik.

— **A nagykanizsai szociális misszió szeptemberi munkája.** A nagykanizsai Szoc. Misszió patronage osztálya munkaóráit a f. hónaptól kezdve minden hó harmadik csütörtökén d. u. 6 órakor az állami polgári fiú és leányiskola rajztermében tartja meg. Az egyesület legközelebbi munka órája f. hó 19-én lesz, amelyre az t. tagokat meghívja, városunk nemes szívű hölgyeinek és urainak pedig szíves megjelenségét kéri az egyesület vezetősége. A munkaóra programja: A pártfogók jelentése a próbára bocsátott fiatal koruakról és a jelentések kapcsán a szükséges teendők megbeszélése, a fiatalok ügyeinek tárgyalásain résztvevő pártfogók kijelölése, felolvasás „F. W. Foerster: Az élet művészete.” c. munkából, végül Dr. Mutschbacher Edvin kir. törvényszéki bíró szakosztályvezető előadása

— **Szigoru takarékoság a zsirral.** Szigoru hangu leiratot intézett a közéletmezési miniszter a vidéki hatóságokhoz. A rendelet a zsirfogyasztás tekintetében a logszigorubb takarékoságra inti a városokat, mert ellenkező esetben lehetetlenné válik a hadsereg és a polgári lakosság ellátása. A miniszter figyelmezteti a hatóságokat, hogy ha a zsirellátás terén nem látja a legnagyobb takarékoságot, kénytelen lesz elrendelni a margarin használatát és a városok zsirkontingensének egy részét margarinban fogja kiutalni.

— **A waggonberakásnál ellenőrzik az országból kimenő teherárut.** A csempészés megakadályozása végett a kereskedelmi miniszter leiratot intézett valamennyi vasutársasághoz, amelyben felszólítja azokat, hogy a feladási vasuti állomások utján kísértessék figyelemmel, illetve ellenőriztessék az országból kifelé rendelt küldemények rakodását. Értesülésünk szerint a kereskedelmi miniszter rendeletére Windischgrätz hercegnek egy hozzá intézett bizalmas átirata adott okot. Az átiratban az foglaltatott, hogy a vasuti állomásokon a feladók által berakott széna, szalma, czirokseprű, deszka, lüzifa stb. bevállással feladott szállítmányok közé nagy tételekben

gabona, liszt, zsir, szalonna, füstölthús, konzerv, lőzerek, dohány és egyéb árukat rejtettek el és csempészték ki az országból. Ez — a miniszter megállapítása szerint — csak úgy volt lehetséges, hogy a feladási állomások a feladók rakodását nem ellenőrizték és a tartalom bevallását egyszerűen elfogadták, anélkül hogy a megrakott kocsi tartalmát megvizsgálták volna. Ezen akar most a miniszter az ellenőrzés megszigorításával segíteni.

— **Értesítés.** Van szerencsém értesíteni t. sorsjegyvásárlóimat, hogy az osztálysorsjáték VI. osztályának huzása már e hó 25-én kezdődik, s az bezárólag október 23-ig tart. Sziveskedjék sorsjegyét haladéktalanul elvitetni, mert ellenesetben az érvénytelenné fog válni. A sorsjegyeket házhoz küldeni nem áll módomban. Teljes listezettel Deutsch Simon, Nádor-utca 1. szám.

— **Hadiárva fiuknak és hadirokkantak fiainak elhelyezése.** Az Országos Hadigondozó Hivatal nagysomkúti (Szatmár vármegye) „Nevelőintézetében” fiuhadiárvaik és rokkant apák fiai részére 150 teljes ellátással egybekötött ingyenes helyre pályázatot hirdet. E helyekre, amelyek 1918. évi október hó 1-től fognak betölteni, igényt tarthatnak intézeti elhelyezésre szoruló testileg és szellemileg ép és egészséges 6-12 éves korban levő magyar honos fiú hadiárvaik (rokkant apák fiai) vallás-különbség nélkül. Az intézetbe felvett gyermekek iskolai oktatása a községben levő elemi és esetleg gazdasági ismételő iskolában történik, míg az intézetben a gyermekek gazdasági és kézügyességi kiképzésében fognak részesülni, amely őket a gyakorlati pályára fogja előkészíteni. Az intézetbe felvett gyermek annyi ruházati és felszerelési cikket tartozik magával hozni, amennyivel otthon rendelkezik. — A Nagykanizsa város, valamint a letenyei, nagykanizsai és pacsai járások területéről folyamodni szándékozók részletes tájékoztatást a nagykanizsai népirodában (Zrinyi Miklós-utca 38. sz.) nyernek, levélben is, vagy személyesen naponként délelőtt 9—11-ig, délután 2—4-ig. Szalay Sándor népirodai igazgató.

— **A nyugdíjas kanizsai postások liszt-ellátása.** A nagykanizsai nyugdíjas postások lisztutalványaik átvétele végett f. hó. 17-ikén, kedden jelentkezzenek a nagykanizsai városi postafőnökségnél.

— **A Legényegylet táncgyakorlata.** Holnap, vasárnap este fél 9 órakor a Polgári Egylet nagytermében a kath. Legényegylet közös táncgyakorlatot tart. Belépődíj személyenként 1 korona.

— **Adományok és felülfizetések a Huszas Héten.** A 20-as honvédek rokkantalapjának adományozni, illetőleg a Huszas Héten lefolyt ünnepeken a már közölteken kívül még felülfizetni szivesek voltak: Horváth Dénes, Schneider István Tposta 415., Schwarz Mór Alsólendva, Grosz Mór, Egy szecsődi paraszt Körmend, Balázs Ignác, Lőke Árpád, 12. lövész-ezred tisztikara, özv. tarnai Csontos Ferencné Szombathely, Skublics Bebecs, dr. Hajdu Gyula, Lichtenstein Albert Rígyác, Szigriszt Lajos, Darvas Lajos őrnagy, Czító Károly altábornagy, Farkas Tibor, dr. Sabján Gyula, Tihanyi József ezredes, Weisz Tivadarné, dr. Darvas Gyula, Friedfeld Henrik Légrád, Settyei Teréz Gelse, Langer Ernő, Strém Károly, Csertán Károly Alsóbogod, Pollák M. Emil, László Zsigmond Bmogyoród, Löwenstein Hermann Pogány-szentpéter, Murányi Mátyás, Weiser Jánosné 100—100 K-t, Kardos és Steiner 75 K-t, Tancos Lajos 70 K-t, Schilhan János d. v. fő-felügyelő és M. kir. 119. sz. npf. bányász-munkás század 60—60 K-t, Schwarz Emil

Tapolca, Skublics Károly földbirtokos, Perény Antal Körmend, Kovács Sándor gyógyszerész Körmend, Sebestyén Géza Gelse, Kayser Vilmos Bak, Konkoly Jenőné, Méhes Kálmán plébános Kiskomárom, Dauscha Ottó és neje, Sós Károly Bajcsa, Eppinger Samu Alsólendva, Fischer Sándor, Kohn Sándor Pacsa, dr. Balla János, Fleischner Miksa, Faics Lajos, Gruber Ferenc, Maschankzer Ignác, Neumann Aladár, dr. Ország Lajos és neje, Petrics György, dr. Eöry Szabó Jenő, ujnépi Elek Ernő, Weisz Samu, Vidor Samuné, Berény József és fia, Kürschner Mór, Berényi Árpád, Ádám Róbert és dr. Neumann Ede 50—50 K-t. (Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

A világlítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis.

TUNGSRAM - félwattos lámpákkal

Iehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsramlámpákat.

Nagykanizsa és környeke hölgyei

Elsőrangú női szabómester Hamburgból tanít rajzolást és szabást.

Kívánatra házakhoz is jövök.

Cím: Mohr Mihály Kazinczi-u. 4. sz.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 13., 14. és 15.

Mennyei narancsok

Mese a boldogságról, filmköltemény 5 felv.

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Egy háziszolga

azonnal felvétetik a Gutenberg nyomdában

Cipők

cipősámfák
kenőcsök és füzők

Böröndök

utazóládák

kézitáskák

Iskolatáskák

piacitáskák

ritikülök

nagy választékban

Miltényi Sándor és Fia cégnél
Városi bérpalota

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

Burián békeakciója és az antant.

Genf. A francia sajtó még nem kapta meg gróf Burián osztrák-magyar külügyminiszter békejegyzékét, de a genfi sajtó szerint kétségtelennek kell tartani, hogy az eredménytelen marad. Az amerikaiak hangulata föltétlenül harcias, amit Lloyd George és Clemenceau ügynökei arra használnak fel, hogy Wilsont a háboru folytatására készítsék. Wilson békés szellemét teljesen befolyásolja ez a hangulat és ő nem tehet semmit a népakarat ellen. kétségtelen, hogy a bécsi ajánlatot gunnyal fogja visszautasítani az egész antantsajtó, s ugyanilyen lesz az antantkormányok válasza is, ha ugyan egyáltalán válaszolnak Burián békejegyzékére.

A békejegyzék és a németek.

Berlin. Burián békejegyzéke teljesen meglepte az itteni politikai köröket. A hivatalos körök előre értesültek a békejegyzékről, de hangsúlyozzák, hogy Burián demarche-a a német kormánytól függetlenül történt. Németország ebben az ügyben várakozó magatartást tanusít. A német politikai pártok véleménye szerint a jegyzék aligha jár eredménnyel. A birodalmi gyűlés első ülésén foglalkozik Burián jegyzékével.

Berlin. A „Vorwärts“ értesülése szerint a német kormány a legrövidebb idő alatt választ küld a bécsi jegyzékre, amelyet Burián a monarchia szövetségeseihez és a semlegesekhez is intézett.

Egy olasz diplomata a jegyzékről

Bern. Svájci politikai és diplomáciai körökben nagy mozgalmat kelt a monarchia legújabb lépése és élénken tárgyalják annak várható következményeit. Egy itt időző olasz diplomata úgy nyilatkozott a békejegyzékről, hogy azt igen komolyan kell venni. Szerinte különösen nagy hatása Burián jegyzékének az a része, mely felsorolja, hogy az egyes antantállamférfiak nyilatkozataiban is enyhült a harci gyűlölet.

Hadiállapot Braziliával.

Rotterdam. Washingtonból kábelezik: Brazília megszakította a diplomáciai viszonyt Ausztria-Magyarországgal és a brazíliai kormány kijelentette, hogy Brazília és a monarchia között hadiállapot áll fenn.

Az antant veszteget Oroszországban.

Pétervár. A negyedik hadtest körletében nagy összeesküvésnek jöttek nyomára. A hadtest alá rendelt urali hadosztály parancsnoka az antanttól ajánlatot kapott, hogy adja el az egész hadtestet. A parancsnok vonakodott ezt megtenni és jelentést tett az egész ügyről a szovjet-kormányoknak.

Reims-et újra lövik.

Genf, Reimsből jelentik: A németek újra hevesen lövik a várost. A székesegyház tornya annyira megsérült, hogy leomlással fenyeget.

Kormányválság? Szurmay lemond?

Bécs. Wekerle tegnap este Bécsbe érkezett s ma délelőtt kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. Az Est bécsi munkatársa úgy értesül, hogy a kihallgatáson kizárólag magyar belpolitikai kérdésekről volt szó. Bécsben úgy tudják, hogy a magyar kormány válságba jut. Nehézségei támadtak az osztrák miniszterelnökkel Burián külügyminiszterrel és Windischgraetz közlélmézési miniszterrel. Ugy tudják, hogy Szurmay báró honvédelmi miniszter is legutóbbi audenciáján kifejezte Ófelsége előtt az óhaját, hogy meg akar válni tárcájától és a harctérre akar menni.

Horvátország és Bosznia kormányzója — Tisza?

Budapest. Tisza néhány nap előtt tudvalevőleg kihallgatáson volt Ófelségénél. Azóta Zágrábban horvát politikusokkal tárgyalt, kiknek kijelentette, hogy Bosznia Hercegovinának Horvátországgal való egyesítése legközelebb megtörténik. Azért is rendelte Ófelsége kihallgatásra, mert őt szemelte ki az új alakulás kormányzójává. — A Magyar Tudósító ezt a hírt megcáfolja: Tisza, mint ezredes. katonai szolgálati ügyekben volt Zágrábban.

Keresek

vidékre földbirtokos leánya mellé egy okl. tanítónőt, aki polgári iskola elvégzésére előkészíteni és zongoratanítást is elvállalja. — Teljes ellátás, fizetés megállapodás szerint. — Cim a kiadóban.

Király-utca 13. számú
bérház szabad kézből
eladó.

Ügynökök nem díjaztatnak

HIREK.

A nagykanizsai hadigondozó bizottság akcióbalépése.

Értekezlet a városházán.

— Saját tudósítónktól. —

Hosszu, érthetetlenül hosszú stagnálás után tegnap végre életjelt adott magáról a még a nyár elején megválasztott nagykanizsai hadigondozó bizottság. A hosszú téllenségnek egy pikáns leleplezés adta magyarázatát, amelyet Remete Géza, a bizottság elnöke eszközölt, s amely szomorú fényt vet arra, milyen bürokratikus közönyt és semmibevevéssel kezelik a kanizsai városházán a legnagyobb jelentőségű közügyeket is. Méltó egyébként ez a közöny a hadigondozó bizottság ügybuzgalmához is, amit legjobban jellem az, hogy a tegnap délelőtti első ülésre a bizottságnak 200-nál több tagja körül mindössze alig 20-an jöttek el.

Pontban délelőtt 11 órakor nyitotta meg az ülést Remete Géza elnök, aki mellett az elnöki pulpituson Szalay Sándor, a nagykanizsai Hadigondozó népiroda igazgatója és Fűredi János, a bizottság jegyzője foglaltak helyet.

Remete Géza elnöki megnyitójában vázolta, hogy a bizottság eddig azért nem kezdhetett meg áldásos működését, mert a városházáról hónapokon át nem tudta megkapni a nagykanizsai hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik összeírásának adatait. Most végre a minap Nagykanizsán járt Preszly Elemér hadigondozó kormánybiztos szigorú hangú leirata folytán, amit dr. Sabján Gyula polgármesterhez intézett, kiadták a bizottságnak az adatokat. E leiratban a kormánybiztos a legsúlyosabb szavakkal kifogásolta e késedelmességet és ázsiai állapotoknak aposztrofálta a kanizsai városházán általa tapasztaltakat.

Fűredi János bizottsági jegyző ismertette ezután a bizottság rendeltetését. Azt hogy a bizottsági tagok mindegyikének lesz néhány szerencsétlen pártfogoltja, hadirokkantak, hadiárvaik és hadiözvegyek, akiknek sorsa (munkaalkalom a hadirokkantaknak, iskoláztatás és nevelés az árvaiknak és főleg a segélyezés ellenőrzése az özvegyeknél) a hadigondozók és pártfogók kezébe lesz letéve. Igen fontos, hogy a gondozók és pártfogók (a bizottsági tagok) a népirodával szoros nexusban legyenek mert a bizottság és a népiroda csak egymással karöltve végezhetnek eredményes munkát.

Végül Remete Géza elnök indítványára tizenkét tagú szűkebb bizottságot választottak, melynek feladata lesz a nagykanizsai hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik részére a 212 bizottsági tag közül a gondozókat és pártfogókat kijelölni.

A bizottság tagjaiul megválasztottak: Dreven Lajosné, Köröskényi Piroska, Pálffy Etelka, Reichenfeld Gyuláné, Révész Lajosné, dr. Tamás Jánosné, Fleischner Miksa, Gáspár Béla, Gürtler István, Németh Mihály, Plander György és Tóth Lajos.

— **Katonaorvosi áthelyezés.** A hadseregparancsnokság, mint közöltük, nemrég dr. König József cs. kir. 19. gyalogezredbeli ezredorvost, a kitűnő fogorvost négy évi frontszolgálat után hazavezényelte Nagykanizsára és itt a Hadikórházba osztotta be szolgálattételre. Dr. König József most új beosztást kapott, amennyiben parancsnoksága a nagykanizsai katonai alreáliskola orvosává rendelték ki. E hír a közönséget annyival is közelebből érinti, mert dr. Könignek új katonai beosztása lehetővé teszi, hogy fogorvosi praxisát fokozottabb mértékben gyakorolhassa.

— **Gyászrovat.** Szombat délután hosszú kínos szenvedés után örök jobblétre szenderült Nagykanizsán Goldberger Jónásné született Böhm Netti. Hetven évet élt, s amíg gyógyíthatatlan betegséggel nem sújtotta végzet, maga volt a jóság és emberszeretet lényével, gyermekeivel, s mindenkivel szemben, aki csak közelébe jutott. Halálában Goldberger Vilmos, a Gutenberg nyomda társtulajdonosa édesanyját gyászolja. Temetése holnap délelőtt 10 órakor lesz az izr. temető halottasházából.

— **Bőröndlopás a nagykanizsa—bécsi vonaton.** Az éjszaka Szombathelyről Nagykanizsára utazott Marton Géza nyugalmazott járásbíró, dr. Plihal Viktor nagykanizsai kir. körjegyző irodavezetője. A túlszúfolt vonat egyik fülkéjében sem volt hely, s így a járásbíró a sötét folyosón volt kénytelen elhelyezkedni, még pedig a kalauzálás legelső lépcsőjén, bőröndjét pedig lábai mellett helyezte el. A járásbíró e kényelmetlen helyzetben elszunnyadt és csak Zalaszentiván állomáson ébredt fel, amikor kínos meglepődéssel konstataálta, hogy bőröndje eltűnt mellőle. A waggon folyosóján katonák is utaztak, s ezek valamelyike vitte el a bőröndöt, amelyben egy szalonruha, két pár cipő, ing és trikódolgók voltak, összesen legalább 2500 korona értékben. A meglopott ember a rendőrkapitánysághoz fordult panaszával, mely megtette a maga reménytelen intézkedéseit a bőröndtolvaj kézrekerítésé végett.

— **Halálos lezuhanás a kanizsa—práger-hofi vonat tetejéről.** Szörnyű szerencsétlenség történt a minap a Nagykanizsáról Pragerhof felé haladó délutáni személyvonaton Csáktornya közelében. A vonat mint rendesen, ezuttal is túlszúfolt volt és ennek megfelelően az utazó katonák egy része, — dacára a szigorú tilalomnak, — a robogó vonat tetején volt elhelyezkedve. Egyik waggon tetején utazott többek között Koronics Márton viziszentgyörgyi 20 éves baka is, aki két heti szabadságra jött haza a Csáktornya melletti falujába. Midőn a vonat már közeledett a csáktornyai állomáshoz, Koronics pakkolni kezdett, de a kanyarodónál egyensúlyát elveszítve a robogó vonat tetejéről lezuhant. Szerencsétlenségére fejével egy jelző köre esett, amelyen agyveleje szétloccsant. A csáktornyai állomáson reálváró szülei már csak hulláját láthatták viszont.

— **A csáktornyai határrendőrség újabb csempészfogásai.** Nemrég közöltünk egy esetet arról, hogy a csáktornyai határrendőrség mily sikerrel űleli le a nagykanizsa—práger-hofi vasútvonalon manipuláló élelmiszer-csempészeket. Ma a csáktornyai határrendőrségnek újabb jól sikerült csempészfogásáról értesítenek bennünket. A csáktornyai határrendőrök már hetek óta figyeltek egy 48-ik ezredbeli káplárt, aki Csáktornya vasútállomásán kisebb—nagyobb csomagokkal mindig akkor szokott a Pragerhof felé induló esti gyorsvonatra felugrani, amikor a vonat már indulóban volt. Vagyis olyankor, amikor a határrendőrség a vonatot már átkutatta, s így a katoná ellen-

őrzés nélkül juthatott keresztül a határon. Tegnapelőtt azonban a bakagyerek rajtavesztett. Megint felugrott egy nagy csomaggal a mozgó gyorsvonatra, de két elszánt határrendőr, Stern Dénes és Horváth Vendél szintén felugrottak a vonatra és a katoná személyazonosságát megállapítva átvizsgálták annak csomagját, amelyben 35 kiló nyers sertéshús volt. A csempész 48-as tizedes Rechnitzer Jenő volt, aki beismerte, hogy már korábban is több ízben csempészett húst Marburgba. Pragerhofból a legközelebbi vonaton a hussal együtt visszahozták Csáktornyára, s mert kiderült, hogy szabadságolási igazolványát hamisította, továbbá mert a határrendőrökkel szemben a vonaton hatóság elleni erőszakot követett el, — letartóztatták és átadták a katonai parancsnokságnak. — A minap egy Nagykanizsán és Csáktornyan át Pragerhof felé haladó vöröskeresztes kórházvonaton is elcsiptek a csáktornyai határrendőrök egy élelmiszer-csempész katonát. Egy Cseh István nevű damásai illetőségű szabadságolt katoná szabadságidejét arra használta fel, hogy két társával együtt 96 kg. marhahúst csempésszen át Ausztriába. A kórházvonat parancsnoka észrevette őket, akinek figyelmeztetésére Cseh Istvánt a csáktornyai határrendőrség lecsipte a hussal együtt, két társa azonban kereket oldott ezeket most keresik.

— **A kanizsai szocialisták tánciskolája.** A nagykanizsai szocialdemokratapárt vigalmi bizottsága felhívja a tánc kedvelő ifjakat, hogy táncanfolyamra beiratkozni lehet s. hó 16-tól 22-ig a Munkás-Olthonban este fél 8 órától. A vigalmi bizottság.

— **Az orosz fogoly szerelme.** Iharosberényben Ambrus Jánosné urasági cseléd megismerkedett Sepel Demeter orosz hadifogollyal, s vele szerelmi viszonyt folytatott. Ellátta őt mindenféle jóval, ételneműekkel és pálinkával is. Egy szép napon magyar katonák érkeztek a faluba, mire Ambrusné beleszeretett egy káplárba és hogy megszabaduljon az orosz hadifogolytól, lügköldattal megakarta mérgezni. A törvényszék Ambrusné mérgezés bűntette miatt hat hónapi börtönrre ítélte. Ezt az ítéletet most a Kuria is jóváhagyta.

— **Értesítés.** Van szerencsém értesíteni t. sorsjegyvásárlóimat, hogy az osztálysorsjáték VI. osztályának húzása már e hó 25-én kezdődik, s az bezárólag október 23 ig tart. Sziveskedjék sorsjegyét haladéktalanul elvitelni, mert ellenesetben az érvénytelenné fog válni. A sorsjegyeket házhoz küldeni nem áll módomban. Teljes tisztelettel Deutsch Simon, Nádor-utca 1. szám.

— **Adományok és felülfizetések a Huszas Héten.** A 20-as honvédek rokkantalapjának adományozni, illetőleg a Huszas Héten lefolyt ünnepeken a már közölteken kívül még felülfizetni szivesek voltak: Kroller Miksa apát Zalaapáti, Bugsch Gréte, Kaster Miksa és neje, és Fleiner Ödön 40—40 K-t. Gelletich Renátó, Hainz Miksa, Krátky Józsefné, dr. Rotschild Samú, Elter Lajos Badacsonyhableány, Mosonyi Antal Zalaapáti, Knortner György, Dr. Gerő Jenő ügyvéd Kőrmend, Kleinfeld Ignác, Csapó István 30—30 K-t., Frank Mór 26 K-t., báró Karg János tábornok Budapest, Milhofer Ödön, Lódner Nándor és Szegő Gyuláné. 25—25 K-t., Somogyi József 22 K-t., Csorba Károly, Tabajdy Kálmán altábornagy Budapest, Pauk József Tapolca, Visy Jenő Kőrmend, Kreutzer Lipót Csáktornya, Janda Károly Inota, Antal Lajos Urbános, Kádár Lajos ref. lelkész, Szabó Lajos plébános Szepetk, Grünbaum Zsigmond Gelse, Hiener Mór Kőrmend, Mesterházi Jenő

Kemendollár, Rosenberg Kálmán Csáktornya, Sonnevend Gyula gyógyszerész Kőrmend, Kövesdi Boér Gusztáv ezredes, Siposs. Dezső Zalaegerszeg, Singer József, Somogyi Zsigmondné, Strém Ottó, Székely Nándor, Balázs Márk, Blau Lajos, Bazsó József, Fazekas János, Fürst József, Fleischhaker Albert, Heuberger Árminné, Kreizer Dezső, Kulin Sándor, Kálmán Dezső, Rafks Géza, Fendler Hugó és neje, Kreiner Gyula, dr. Rác Kálmán, Stern József, Weisz Dezső, Dr. Weber Pál, Windisch József, Weisz Dezső 20—20 koronát. (Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

2885/1918.

Hirdetmény

a III. osztályu keresetadóra vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajtmok közzététele tárgyában.

Az adókielölő bizottság elé terjesztendő új tételekre vonatkozó, valamint az 1916. évi XXXIII. t. c. 2. §. alapján eszközölt adóhelyesbítése és a hivatkozott t. c. 4. §. ának első és második bekezdése alapján eszközölt adófel-emelési javaslatokat kitüntető lajtmok a mai naptól számított 8 napra alulírott városi adóhivatalnál közszemlére kitétetvén azokat mindenki megtekintheti s az őt vagy másokat illető javaslatokra nézve észrevételeit megteheti.

Az adókielölő bizottság a szóban forgó javaslatokat folyó évi szeptember hó 21-től 27-ig bezárólag fogja tárgyalni.

Az érdekeltek a tárgyalásra külön-külön is meghívotnak.

Városi adóhivatal.

Nagykanizsán, 1918. évi szept. hó 13-án.

Horváth, adóügyi számvevő.

Három darab vadonat új

porcelán zománcu egydarabból készült legmodernebb

acél-fürdőkád a Nemzeti Fürdőben eladó.

Kocsifényező és bognár tanoncokat teljes ellátás mellett felveszek.

Bazsó József
kocsigyáros.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember hó 16-án

A makkhetes

Bűnügyi dráma 4 felvonásban.

A papa felesége.

Vigjáték 2 felvonásban.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Egy háziszolga
azonnal felvétetik
a Gutenberg nyomdában

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
Nylttér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

Burián békejavaslatának hatása az antantnál.

A francia kormánysajtó javaslat ellen

Basel. A Baseler Nachrichtenek jelentik Párisból: A francia kormány lapjai elutasítónak irnak Burián békejegyzékéről és tiltakoznak az ellen, hogy az antant tárgyalásokba bocsátkozzék a központi hatalmakkal. Párisban tudják, hogy egész Franciaországban mindenütt óhajlják a békét, de minden francia polgár tudja hogy a Burián által felkínált béke nem az a béke, amelyre a világnak szüksége van.

Az angol lapok a javaslatról.

Hága. Az angol lapok már megkapták a monarchia békejegyzékét. — A Daily Telegraph azt írja, hogy Burián nemcsak nem tanult, hanem inkább mindent elfelejtett. Erre vall békejavaslata, mely rossz és őszinteség híján való. — A Daily Express azt írja, hogy a monarchia ajánlata nem visz közelebb a békéhez. A lap megismétli már közölt feltételeit, melyeknek teljesítése kell hogy minden tárgyalást megelőzzön. E feltételek: A német hadseregnek Belgiumból és Franciaországból való kivonulása; a bresztlitovszki és bukaresti békeszerződések érvénytelenítése; a harcterületeken okozott károk megtérítése és a népek önrendelkezési jogának elismerése. Amig mindezeket Németország előzetesen nem fogadja el, addig a béketárgyalásoknak nincs itt az ideje. A Manchester Guardian így ír a békejavaslatról: Aki komoly kísérletet tesz az általános vérengzés befejezésére, az nem érdemli meg, hogy kigunyolják. Lealacsonyító volna, ha ezt a javaslatot is úgy kicsufolnák, mint a korábbiakat és lelkiismeretlenség lenne a béketárgyalások lehetőségét katonai szempontoktól függővé tenni.

Francia minisztertanács foglalkozik Burián békejavaslatával.

Genf. Párisból táviratozzák: Clemenceau miniszterelnök a fronton volt, amikor Burián békejegyzéke Párisba megérkezett. Amint Clemenceau erről értesült, nyomban visszautazott Párisba. A monarchia javaslatával Párisban minisztertanács fog foglalkozni.

„Gondos mérlegelés tárgyává teszik.”

Amsterdam. A Reuter ügynökség közli: Londoni jól értesült forrás szerint a szövetségesek Burián gróf jegyzékét gondos mérlegelés tárgyává teszik. Néhány nap fog csak elmúlni a válasz megadásáig. Ami a válasz tartalmát illeti, már most

kiléhet jelenteni annyit, hogy nagyon keveset lehet várni a Burián által javasolt előtervezetéstől, mert amig a központi hatalmak előre ki nem jelentik bizonyos feltételekhez való hozzájárulásukat, addig béketárgyalásról szó nem lehet. Ez előzetes feltételek között lenne a Belgiumnak és Szerbiának adandó kártérítés is.

Az antant proklamációt intéz a központi hatalmak népeihez

Genf. A Petit Parisienne értesülése szerint az antantkormányok nem a semleges hatalmak közvetítésével választanak a monarchia által hozzájuk juttatott békejavaslatra, hanem együttesen Ausztria-Magyarország, Németország, Bulgária és Törökország népeihez proklamációt intéznek. — Clemenceau francia miniszterelnök és Pichon külügyminiszter Burián jegyzékének Párisba érkeztekor nem voltak otthon. Az antant válaszána elkészültéig hosszabb tanácskozásra van szükség.

Német ajánlat Belgiumnak?

Hága. Több londoni lap közli azt a hírt, hogy a német kormány nemrég Belgiumnak azt a javaslatot tette, hogy visszaadja Belgiumnak gazdasági és politikai függetlenségét, ezzel szemben azonban Belgiumnak kötelessége volna az antantkormányokat a német gyarmatok visszaadásának szükségességéről meggyőzni.

Halasszák el a keleti kérdések rendezését és a finn királyválasztást.

Berlin. A német szocialisták lapja, a Vorwärts erősen agitál, hogy a keleti ügyekben való döntést egyelőre halasszák el, mert Németországnak a bresztlitovszki békeszerződéshez való merev ragaszkodása lehetetlenné teszi az antant részére, hogy Burián javaslatának alapjára helyezkedjék. Épp ez okból el kell halasztani a jövő hónapra kitűzött finn királyválasztást is.

Bosznia-Hercegovina ügye.

Budapest. A Déli Hírlap közli: Wekerle miniszterelnök tegnap hosszan tárgyalt dr. Spitzmüllerrel, az új közös pénzügyminiszterrel. Illetékes helyről jelentik, hogy Wekerlének sikerült Bosznia-Hercegovina kérdésében a magyar álláspont érvényesülésének útjából az összes akadályokat elhárítani és a döntés ez ügyben még október 10-ike előtt, vagyis a parlament őszi időszakának megkezdése előtt meglesz.

HIREK.

— **A pénzügyi bizottság ülése.** Nagykanizsa város képviselőtestületének pénzügyi bizottsága ma délután 6 órakor ülést tart, amelyen a városi tisztviselők f. évi ruhabetételek segélyéről, továbbá néhány kisebb jelentőségű kérvény sorsáról fognak határozni.

— **Rabbiválasztás Zalaegerszegen.** A zalaegerszegi izr. hitközség a hosszú szolgálatban elaggott és a megérdemelt nyugalomba vonuló főrabbi, Engelsmann Izrael helyett új rabbi választ. Most folynak a próbaszónoklatok, melyekre öt lelkészt hívott meg a hitközség. Eddig három jelöltet hallgattak meg, akik közül dr. Gerzson szabadkai rabbi nagy intelligenciája, páratlan szónoki tehetsége, ritka tudása tettek legmélyebb hatást. Még két próba-istentisztelet és szónoklat lesz, amelyeken a muraszombati és a siklósi pályázó rabbikat hallgatják meg, s aztán fogják meg ejteni a választást.

— **Kirabolt rendőrkapitány.** Alaposan megrésztették a kaposvári betörők Rigó József ottani rendőrkapitányt. Mint a nagykanizsai rendőrkapitánysághoz érkezett távirati megkeresés közli, tegnap éjszaka betörték Rigó kapitány lakására és onnét egy tizenkét személyes ezüst evőkészletet vittek el. A megkeresés részletesen leírja a betörő külsejét. — Nagykanizsán, ahol a köz- és vagyonbiztonság bár szintén meglehetősen gyenge lábon áll, odáig mégsem fajultak még az állapotok, hogy rendőrkapitányokat mernének a betörők megtisztelni éjszakai látogatásukkal.

— **Balul sikerült rablótámadás a Kazinczy utcában.** Szombat este Andri Lajos vas- és fémtárgyalos két barátjával csendesen beszélgetve üldögélt a Fiume kávéházban. Ott volt ugyanekkor Varga Antal rosvolt multu borbély is két pajtásával. Vargák szemmel láthatóan figyelték a másik társaságot, s midőn záróra után valamennyien elhagyták a kávéházat, Varga és társai a kapu alatt valami ürügy alatt belekötöltek Andriékba. Andri azonban ismerte ezt a fogást és tudta, hogy ez csak manőver, mely verekedés provokálására irányul, hogy ennek zűrzavarában a zsebek mélyére is lehessen nyulni. Az Andri-féle társaság mindhárom tagjánál ugyanis nagyobb összegű pénz volt, amit a kávéházban Vargáéknak véletlenül alkalmuk volt egy izben meglátni. Andri tehát nem állt a kötélnek és barátait is intette, hogy ne reagáljanak az ingerlésre. S ezzel elindultak a vasúti állomás felé, hogy a restaurációban folytassák a szórakozást. Varga Antal és társai azonban nem csüggedtek, hanem rövid tanácskozás után utána mentek Adriékknak, akiket a Kazinczy utcában a Casino előtt értek utol és most már más hangnemet választva barátságosan szólították meg ezeket. Beszélgetés fejlődött a két társaság között, melynek során Varga egyszer csak így szólt társaihoz: „Koma matér belső fickó.” Andri azonban megértette, hogy ez tolvaj nyelven annyit jelent, hogy „pajtás a pénz a belső zsebben a tárcában van.” — s

várta a támadást. Néhány másodperc múlva Varga hirtelen ráugrott Andriára, de ez ügyességel kivédte a támadást, s most már általános verekedés keletkezett, melynek során Andri és társai bizonyultak erősebbnek, akik lefegyverezték támadóikat, a megtámadottak egyike pedig elszaladt a közeli rendőrkapitányságra, ahonnan két rendőr sietett a helyszínre, s ezek Varga Antalt és barátját, Wollner János kereskedősegédet bevitték a kapitányságra, a harmadik rablómerénylő azonban megugrott. Vargát és Wollner, akik ellen rablás kísérlete címén folyik eljárás, átkísérik a kir. ügyészséghez. Varga Antal egyébként nem új ember ezen a téren. Alig pár hete szabadult ki a kanizsai fogházból, ahol zsebtolvajlás miatt másfél évet ült. A harmadik rablómerénylőt keresik.

— **Cirkusz Nagykanizsán.** Csütörtök reggel ismét Nagykanizsára érkezik a kitűnő Renlow-féle cirkusz és este 8 órakor a Kazinczy- és Zrinyi Miklós utcák sarkán lévő postatelen megkezdik előadásainak sorozatát. A Renlow cirkusz, mely országszerte bámulatos képességű oroszánjairól ismeretes, teljesen felfrissült artistatársasággal, a legújabb világvárosi orfeumattrakciókkal jön, amelyek Nagykanizsán is igen nagy sikert biztosítanak részére.

— **Szállodatozások garázdálkodása Csáktornyan.** Ugy látszik, nemcsak Nagykanizsán szokás a szállodaiszobákat a szállóvendégeknek kifosztani. A minap Csáktornyan is nagyarányú szállodafosztogatás történt. Egy jól öltözött pár, egy férfi és egy hölgy, megjelent a Zrinyi szállodában, ahol a szobapincértől a legszebb szobát kérték. Kaptak is egy szép kétágyas szobát, amelynek árát előre kifizették. Röviddel később a férfi egyedül elment a Deutsch-féle szállodába, ahol megint csak a legszebb kétágyas szobát kérte. Miután a szoba árát itt is előre fizette ki, akadály nélkül kiadták neki a szobát. Reggel mind a két helyen zárva voltak a szobák és mikor később sem nyitották ki azokat, a szálloda személyzete gyanút fogott és a szobákat kinyitotta. A szobákból hiányzott minden fehérnemű, az ágyakból a lepedőket, ágyhuzatokat, a törülközőket, egyszóval mindent elvittek a szállodatozások és valószínűleg még az éjszaka folyamán távoztak. A kár mindkét helyen meghaladja az ezer koronát. Az egész vármegye csendőrsége keresi a tetteseket.

— **Az Általános Fogyasztási Szövetkezet** értesíti tagjait, hogy télire való *fejes-káposzta* kisebb-nagyobb mennyiségben kapható.

— **Hadiárva lányok elhelyezése.** A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége az Országos Hadigondozó Hivatalnak hadiárva-elhelyezés és nevelés céljára följánlotta a budapesti, aradi és lippai cselédképző intézetet összesen 92 férőhellyel. A növendékek ismétlőiskolai, valamint munka-oktatásban (varrás, fésülés, főzés, gépkötés) részesülnek. Keresetképes koruk eléréskor a Szövetség őket, mint háztartási alkalmazottakat helyezi el. — A nevezett négy intézetbe magyarjku, keresztény leányokat vesznek föl, még pedig a *budai, aradi és székesfehérvári* intézetekbe az elemi iskola 4 osztályának elvégzése után; a *lippai* intézetbe pedig (ahol a növendékek elemi oktatásban is részesülnek) 6 éves koruk betöltése után. A fölvevő hadiárva lányok az Országos Hadigondozó Hivatal föfelügyelete alatt lesznek. — A nagykanizsai hadigondozó népiroda gondozása alatt álló (Nagykanizsán, a letenyei, nagykanizsai és pacsai közigazgatási járásek területén lakó) hadiárva lányok, akik a nevezett intézetekbe való fölvevőkre igényt tartanak, — 1.) születési, 2.)

hadiárvasági, 3.) iskolai és 4.) orvosi bizonyítványukat a nagykanizsai hadigondozó népirodához (Zrinyi Miklós-utca 38.) legkésőbbben f. é. szeptember 26-ig terjesszék be.

— **Értesítés.** Van szerencsém értesíteni t. sorsjegyvásárlóimat, hogy az osztálysorsjáték VI. osztályának húzása már e hó 25-én kezdődik, s az bezárólag október 23-ig tart. Szíveskedjék sorsjegyét haladéktalanul elvételni, mert ellenesetben az érvénytelenné fog válni. A sorsjegyeket házhoz küldeni nem áll módomban. Teljes tisztelettel *Deutsch Simon*, Nádor-utca 1. szám.

— **Vásárlási igazolványok a sertésre.** A földmivelésügyi miniszterium, hogy a sertésforgalmat a törvényes irányba terelje, vásárlási igazolványok életbeléptetését tervezi. A vásárlási igazolványokat a közigazgatási hatóságok adnak ki. A miniszterium azt reméli, hogy ezen a réven végre megszűnne a sok visszaélés, amely a sertésüzletben mindinkább elhatalmasodik. A **hizlalási akció és a hozzá szükséges sertések biztosítása** egyébként nagy erővel folyik. Eddig még nem lehet tudni, hogy erre a célra mennyi sertést költöttek le, mert a vidéki bizományosok még nem küldték be az összes hizlalási szerződéseket. Sajnos, különösen a kisebb gazdák és parasztlak huzódoznak a hizlalástól, mert nem bíznak abban, hogy takarmányt kapnak. E tekintetben azonban mindenestre megnyugtató lehet a hizlaló közönségre, hogy a földmivelési miniszterium már ki is utalt hizlalási célokra árpát és azon felül feloldott, ilyen célokra takarmányt és ott, ahol sertés volt, de takarmány hiányzott, megfelelő mennyiségű árpa kiutalásával lehetővé tette a hizlalás megkezdését.

— **Az Élelmezési Hivatal közleményei.** *Sertés-hizlaláshoz takarmány.* Köztisztviselők és közalkalmazottak részére árpabeszerzési utalványok folyó hó 17-én és 18-án folytatólag adatként ki. Az árpabeszerzési utalványok kiállításához szükséges a hatósági igazolvány és a sertés-hizlalási engedély felmutatása. — *Gyertya.* Hatósági ellátásban levők részére a szeptember havi petróleumjegyre 1 literesre 4 drb. félliteres petróleum jegyre 2 drb. gyertya szolgáltat ki Neu és Klein, Szieger István, Fleischhacker Albert, Lustig Ödönne, Ladislau Jenő, Berger Benő, Fleischhacker Gyula, Valics és Deutsch üzleteiben.

— **Adományok és felülfizetések a Huszas Héten.** A 20-as honvédek rokkantalapjának adományozni, illetőleg a Huszas Héten lefolyt ünnepeken a már közöltekön kívül még felülfizetni szívesek voltak: dr. Körös Endre, Papp, 18—18 K-t., Dukász Dávid 17 K-t., Babócsay Géza, Cechmeister Ilonka Letenyé, Grosz Magdus, Kim Antalné, Laubhaimer Alán 16—16 K-t., Deák Péter 15 K-t., Blumenschein Vilmos, Grosz Ferenc, Treiber Kálmán, Breuer Lipót Bánókszentgyörgy 12—12 K-t., Bilik Ferenc, Balogh Sándorné, Deutsch Aranka, Deutsch Gyula Körmend, Sipos Antal Körmend, Lányi László, Szűcs Vilmos Tapolca, Töpler Károly Károlyházapusztá, Schmiedeg Hermann Körmend, Hacker János Körmend, Neu Samu Körmend, Kovács Zsigmond Pölköske, Deák Sándor, Egri Gyula, Fehér Gyula, Guttmann Manó, Györfy Jánosné, Horváth Béla, Hild Ferenc, Horváth Ferenc, Nemes Jenőné, Özv. Nyáry Kálmáné, Ötvös Adolf, Pásztor Zsigmond, Pollermann János, Rolkó Géza, Révész Lajosné, Serogélyes Károly, Szeitler Lendvavásárhely, Vértes Antal, Weisz Dezső, Viola György, Dr. Veltner Sándor, N. Janka 10—10 koronát. (Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

Egy háziszolga
azonnal felvétetik
a Gutenberg nyomdában

Cipők
cipősámfák
kenőcsök és fűzők
Böröndök
utazóládák
kézitáskák
Iskolatáskák
piacitáskák
ritikülök
nagy választékban
Miltényi Sándor és Fia cégénél
Városi bérpalota

Nyugdíjas kántortanítót keresek

október 1-re helyettes tanítónak Zalagónánra, lakás, fűtés és havi 150 K díjazásért. Kántorlakért külön díjazás. Jó koszt havi 100 K-ért a plébánosnál biztosítva.

— **Cím a kiadóhivatalban. —**

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember hó 17 és 18-án

A kísértetek

Társadalmi dráma 5 felvonásban
és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Keresek

vidékre földbirtokos leánya mellé egy okl. tanítónőt, aki polgári iskola elvégzésére előkészíteni és zongoratanítást is elvállalja. — Teljes ellátás, fizetés megállapodás szerint. — Cím a kiadóban.

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos
lámpákkal

lehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsramlámpákat.

Király-utca 13. számú

bérház szabad kézből
eladó.

Ügynökök nem díjaztatnak

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
— Nyilttér és hirdetések megállapított árak mellett. —

Alapította
Dr. HAJDUGYULA

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A monarchia békeakciója.

Amerika válasza.

Berlin. Hágából táviratozzák: Wilson felhatalmazta Lansingot, az Unió külügyi államtitkárját, a következő nyilatkozattal:

— A köztársasági elnök által felvagyok hatalmazva azon határozat közhirrétételére, hogy az Egyesült Államok kormányának válasza az osztrák-magyar jegyzékre a következő: Amerika kormánya abban a véleményben van, hogy az egyetlen válasz, amit az osztrák-magyar külügyi hivatal kezdeményezésére adhat, csak az lehet,

hogy az amerikai kormány több alkalommal a legteljesebb őszinteséggel tudatta azon feltételeket, amelyek alapján Amerika a békekötésre gondolhat, s nem akarja és nem tartja lehetségesnek, hogy megfontolóra vegyen javaslatot oly tárgy felett, melynek tekintetében állásfoglalását már tisztán körvonalazta.

Az antantlapok a jegyzékről

Genf. A francia lapok mind gunnyal utasítják vissza Burián békejegyzékét.

A Populaire írja: Minden becsületes franciának hevesen dobogott a szíve, mikor tegnap a központi hatalmak javaslatát olvasta, de kiábrándulva és szomorúan dobta félre a lapot, olvasván, hogy a szövetségesek vaktában vissza fogják utasítani az indítványt.

A félhivatalos Havas-ügynökség megállapítja:

Új békeoffenzívának a mostani körülmények között eredménytelennek kell lenni.

Clemenceau lapja a L'homme libre írja: Nem akarunk békét, győzelmes katonáink most ütnek ki az ellenséget a Lara bémocskolt földjéről, nem engedhetjük meg, hogy a fegyvert kiüssék kezünkől.

Echo de Paris: A javaslat sorsa már elintézettnak tekinthető.

A Victoir írja: Nem lehetséges kompromisszum a szabadság és szolgaság népei között. Vajjon hülyéknek tart-e bennünket a két császár.

Amsterdam. A londoni lapok a leg részletesebben foglalkoznak Burián jegyzékével. Általános a felfogás, hogy válaszolni kell rá. Az antant feltételei közül első helyen emlegetik a bresztlitovszki béke feladását és a megszállott területek kiürítését. Ez a két legfontosabb előfeltétele a megbeszélések létrejvetelének.

Bécsi roménységek

Bécs. Illetékes diplomáciai helyről közlik: Ami eddig jegyzékünkre elhangzott, az a következőben foglalható össze:

Békejegyzékünk fogadtatására vonatkozólag eddig csak lapvélemények érkeztek be, kivéve az egyetlen Balfourét, aki azonban maga is kijelenti, hogy csak mint magánember nyilatkozott. Általában megállapítható, hogy jegyzékünk az ellenségnél nem talált valami barátságos fogadtatásra, de a félhivatalos hangok meglehetősen tapogatózva szólnak és nem zárják be maguk mögött az ajtót. Egyébként máris valószínű, hogy a válasz nem lesz kategorikus elutasítás. Az eddig elhangzottaknak semmi fontosságot sem kell tulajdonítani, mert a hivatalos hangok fogják megmutatni, milyen hatást tesz jegyzékünk.

Amerikai agyrém — a monarchia összeomlásáról.

Rotterdam. A Reuter ügynökség közli: Amerikai hivatalos körök véleménye szerint az osztrák-magyar monarchia az összeomlás előtt van. Ezért rámutatnak arra, hogy nincs értelme az időt békebeszédekkel fecsérelni, mert elérkezett a pillanat, amikor a monarchiával szemben a legkeményebben kell fellépni. Hivatkoznak Wilson baltimorei beszédére, melynek értelmében Burián jegyzékére az egyetlen válasz lehet: erőszak a végletekig habozás és korlátozás nélkül.

Fehrenbach is reméli a tél előtti fegyverszünetet.

Berlin. Fehrenbach, a birodalmi gyűlés elnöke Stuttgartban tartott beszédében kijelentette, hogy nem lehet szó kancellárválságról és hogy Hertling a helyén marad. — A fegyverszünet kérdésében Fehrenbach azon véleményének adott kifejezést, hogy az ellenség harcias lármája és mestersegesen szított uszítás dacára van remény arra, hogy a tél előtt meglesz a fegyverszünet.

Szterényi a királynál.

Bécs. Báró Szterényi József kereskedelmi miniszter ma délelőtt őfelségénél volt kihallgatáson. Bécsi politikai körök Szterényi kihallgatásának nagy befolyást tulajdonítanak a magyar politikai helyzet alakulására.

Király-utca 13. számú bérház szabad kézből eladó.

Ügynökök nem díjaztatnak

HIREK.

Hazautaztak a trieszti gyerekek.

A Károly király gyermeknyaraltatási akció során Nagykanizsa vendégeül küldött trieszti gyerekek és felügyelőik tegnap estefelé elutaztak Nagykanizsáról. Az akció helyi bizottsága részéről Köröskényi Piroska, Révész Lajos és Furedi János kísérték ki a kis vendégeket a vonathoz. A főfelügyelő igazgató elindulás előtt meghatottan fejezte ki a bizottság előtt a nyaraló-csoport köszönetét a kanizsai magyaros vendéglátásért. Nyomatékosan felhívta a jelenlevőket, tolmácsolják a város közönségének legmelegebb hálájukat s elismerésüket. Ugyancsak tegnap egyebünnen is indultak utnak nyaraló osztrák gyerekek, Nagykanizsán egyszerre több vonat találkozott melyekből egy különvonatot toltak össze s az ehhez kapcsolt kocsikban utaztak el bucsuzkodás után a mi trieszti vendégeink.

Amíg a bucsuzás és vonattolítás tartott, a legbájosabb jelenetek játszódtak le a perronon. A kis trieszti nebulók, kik a rövid pár hét alatt kivétel nélkül szép pár szót megtanultak magyarul, felapaszkodtak a kocsik oldalára s hatalmas gót betűkkel felmázolták, hogy: *Eljen Nagykanizsa, Eljen Grosskanischa*. Ezen azonban felbosszankodtak azok az apróságok, akik történetesen Kiskanizsán voltak elhelyezve, s nagy zibongással kijavították a feliratokat: *Eljen Kischkanischa*. Zajongtak, zibongtak, ficáncoltak, de nem a hazautazás öröme tükrözött az arcukon, hanem a jól töltött hetek vigsága, a jóltápláltság frissége. A sok kiéhezett kis osztrák megerősödve indult tegnap hazafelé. A ványadtan idehozott hátizsákok is nekigömbölyödtek a visszautra.

A vendéglátó gazdák amily szeretettel fogadták a kis vendégeket, ép oly szívélyesen bucsuztak is tőlük. A harmadfél száz gyermek között talán egy sem volt, ki ne vitte volna magával a magyar kormány által hazavinni engedélyezett lisztmennyiséget. Hogy aztán még ezenfelül is mi mindent kaptak utra valóul s emlékül, annak a jó ég a megmondhatója. Pintesüveg tejek, paradicsomos butélikák, kávék, flaskók kandikáltak ki a szatyrokból, kosarakból. Talán ha kis pesti proletárgyerekek lettek volna nálunk vendégségben, azoknak meg sem is tették volna a kiskanizsai asszonyok, de a triesztieknek szépen kihordároskodtak mindent az állomásra.

Nagyon megszerették egymást a vendégek s a házigazdák. Nem egy kis osztrák apróság ptyeredett el, mikor meg kellett válnia vendéglátóitól, s ezekből is néhányan megkönnyezték a kölcsöngyerekek hazautazását.

Jó hírünket viszik haza a triesztiel. Emlékszünk, hogy eleinte osztrák megszokásból nem voltak tőlünk elragadtatva. Első napokban rosszindulatu panaszkokat irtak is haza, de azóta már jóvátették s megcáfolták zugolódásaikat. Most majd gyermekeiket viszontlátva, meggyőződhetnek a triesztiel, hogy a gyermek-

nyaraltatás vállalt kötelezettségének is hibe-
ben felelt meg a magyarok, mint osztrák
testvéreink.

Lovagias elégtétel lesz az osztrák tengerparti
nyaraltatás komissziójáért, ha lesz szívák ezt
meg is mondani.

— **Függetlenségi párti gyűlés.** A Zalavár-
megyei függetlenségi és 48-as párt választmánya
ma délelőtt Nagykanizsán *Szentmihályi* Dezső
alelnök elnöklésével választmányi ülést tartott,
Czukkeller Lajos, a párt titkára bejelentette,
hogy gróf Batthyány Pál orsz. képviselő, a
párt elnöke betegsége miatt nem jelenhetett
meg. A választmányi ülésen a párt belső
ügyeit tárgyalták.

— **Nagykanizsa zsirellátása.** A pénzügyi
bizottság tegnapi ülésén nagyjelentőségű hatá-
rozatot hozott Nagykanizsának 1918/19. telére
szóló zsirellátása ügyében. A pénzügyi bizott-
ság helyesléssel vette tudomásul mindazon
ínlézkedéseket, amiket a városi hivatalos té-
nyezők ebben az ügyben eddig tettek és a
bizottság azt a javaslatot hozta, hogy a *barcsi*
sértéshizlalda bizassék meg Nagykanizsa város
zsiárszükségletének biztosítására a megfelelő
mennyiségű sertések hizlalásával és e célból
2 millió koronás folyószámla nyitassék a
Nagykanizsai Bankkegyesületnél. A javaslat fő-
lőtt végérvényesen a városi közgyűlés lesz
hívalva határozni.

— **Két rendőrbírói ítélet.** Ma reggel
egy katonai állatorvos feljelentést tett a kanizsai
rendőrkapitányságon, hogy a marhavásártéren
egy kanizsai gazda tehene vásárlási engedély
nélkül cserélt gazdát. A rendőrség csakhamar
megállapította, hogy a tehén eladója *Süle*
István Rákóczi-utca 45. szám alatt lakó föld-
műves volt, a jogosulatlan vevő pedig *Szalóki*
Lajos sárszegi gazda. A nyomban megtartott
rendőrbírói tárgyaláson *Kiss* Lajos rendőr-
kapitány úgy az eladót, mint a vevőt 650—650
korona pénzbüntetésre ítélte, azonkívül elko-
bozta a vevőtől a 470 kiló súlyu tehenet, az
eladótól pedig a 3800 korona vételárát. —
A kanizsai piacon ma nyakoncsiptek egy surdi
parasztasszonyt, aki 2 korona 40 fillérért árulta
a tej literjét. A rendőrbíró a szemérmellen tej-
drágítót, kinek neve *Varga* Andrásné, 70 ko-
rona pénzbüntetésre ítélte.

— **Anarchia a kanizsai mezőkön.** Az
utóbbi időben mind sűrűbben jelentik a városi
tanácsnak és a rendőrkapitányságnak Nagy-
kanizsa határának mezőrei, vagy érthetőbb
nyelven szólva: a csőszök, — hogy nem
képesek a gondjaihoz bizott területeken a
vagyonbiztonságot fentartani. Most, krumpli-
érés idején aztán ezek az állapotok a kanizsai
határban egyszerűen tarthatatlanokká lettek.
Mind gyakrabban ismélődik meg az az eset,
hogy oly nagy számban rohanják meg egyes
krumpliföldeket a martalócok, hogy a csősz
vagy nem is mer közelükbe menni, vagy ha
közelükbe megy, — mint legutóbb is meg-
történt, — a krumplitolvajok a csőszt véresre
verik. A minap egy katonacsapat bánt el a
kiskanizsai csőszök egyikével így és a köte-
lességét teljesítő mezőrt bajonettekkel úgy
helybenhagyták, hogy a nyomorult ember
azóta is az ágyat nyomja. Mindezek folytán
Nagykanizsa város tanácsa sürgős megkeresést
intézett a kanizsai katonai állomásparancsnok-
sághoz, amelytől a kanizsai határ vagy-
biztonságának védelmére megfelelő számú
éjjeli — nappali fegyveres katonai őrségek
kirendelését kéri. Az új állomásparancsnok,
Tihanyi József ezredes bizonyára készséggel
elegendet tesz a város kérelmének, melynek tel-
jesítése nemcsak a város polgári társadalmá-

nak, hanem a katonaságnak is érdeke, mert
ami a kanizsai határban terem, annak jelenté-
keny részét a katonák élvezik. És pedig
nemcsak a kaszárnya falain kívül élkezők és
a szabadságra hazaérkezett bakák, hanem
például a 48-asok is Pilsenben, ahova csak
akkor lehet Kanizsáról élelmiszert küldeni, ha
van miből.

— **Nagy csomaglopás a pragerhof-
kanizsai gyorsvonaton.** Ma reggel a prager-
hofi gyorsvonaton jött Alsólendvarról Nagy-
kanizsára *Szabó* Mária, a Hadikórház ápoló-
nője. Utipodgyásza, egy nagy utazókosár a
waggon folyosóján volt, mert a kupéba, ahol
a nő ült, nem fért be. Murakeresztur állomás
után pár kilométerrel még látta *Szabó* Mária
a holmiját, de midőn közvetlen Nagykanizsa
állomás előtt kiment a folyosóra, addigra az
utazókosár eltűnt. Kétségtelen, hogy valaki
Nagykanizsa közvetlen közelében kidobta azt
a vonatból, hogy azután érte menjen. A kosár-
ban az ápolónő kijelentése szerint 15.000 ko-
rona értékű ruhák voltak. Ugyanekkor eltűnt
egy katonatiszt 5000-korona értékű holmival
megrakott kizitáskája is, mely az ápolónő
utikosarán volt elhelyezve.

— **Cirkusz Nagykanizsán.** Szombaton reggel
ismét Nagykanizsára érkezik a kitűnő Renlow-
féle cirkusz és este 8 órakor a Kazinczy- és
Zrinyi Miklós utcák sarkán lévő postatelken
megkezdik előadásainak sorozatát. A Renlow
cirkusz, mely országsszerte bámulatos képességű
oroszlánjairól ismeretes, teljesen felfrissült ar-
tistatársasággal, a legújabb világvárosi orfeum-
attrakciókkal jön, amelyek Nagykanizsán is
igen nagy sikert biztosítanak részére.

— **A pécsi színiszegzon kalamitása.** Je-
leztük, hogy szintársulatunknak szombaton, í.
hó 14-én Pécsen megkezdődött téli-tavaszi
szegzonja milyen rózsás anspiciumok között
indult. Nos hát, az első havi bérlet nem
60 000, hanem 80 000 korona összeget ered-
ményezett és emellett be kellett szüntetni a
színházi bérletjegyek kiadását, mert különben
a pécsi közönség nem bérlet része soha nem
juthatott volna színházba. (A békében Fűredi
igazgató bérleteinek havi eredménye egyszer
sem haladta meg a 6000 koronát.) Annál
nagyobb nehézséggel vannak azonban a szín-
társulatnak az előadásokkal. Minthogy ugyanis
a pécsi vízvezeték igen hiányosan funkcionál,
s mert a lüszeszély miatt víz híján nem
szabad színházi előadást tartani, az előadá-
soknak ehhez kell alkalmazkodni. A hétnek
ugyanis csak négy napján van este 10-ig
működésben a pécsi vízvezeték, míg a többi
három napon át csak este 7-ig. Rendes esti
előadásokat tehát csak hetenkint négyszer
tarthat a szintársulat, míg a másik három
estén már 7 órakor véget kell érniük az
előadásoknak, amelyeket tehát ennek meg-
felelően már délután 5-kor kell kezdeni. Ilyen
súlyos kalamitásokkal indult meg Pécsen az
ötödik színházi szegzon, mely mind emellett
szébb és rózsásabb, mint amiről Fűredi igaz-
gató valaha is álmodott.

— **Egy fekete boa** a Csengery-uton a
vasutól a Magyar-utcaig terjedő utvonalon
elvezett. A becsületes megtaláló sziveskedjék
azt a Zalai Hirlap kiadóhivatalába hozni, ahol
50 korona jutalomban részesül.

— **Adományok és felajánlások a Huszas
Héten.** A 20-as honvédek rokkantalapjának
adományozni, illetőleg a Huszas Héten lefolyt
ünnepségeken a már közölteken kívül még
felajánlani szivesek voltak: *Paár* Oszkár 9 K-t,
Grünfeld Mikáné, *Kahn* Irma, *Pálly* Alajosné,
Rácz István, *Schwarz* Gusztáv, dr. *Sartory*
Zsigmond, *Tassy*, *Tóth* István, *Vida* Lajosné

8—8 K-t, *Heller* József 7 K-t, *Godlmann*,
Kövessy András, *Köhler* Gyula, *Kaiser* Jakab,
Mathea Károlyné, *Németh* Imre, *Viola* Józsefné,
Sattler Mór és neje, *Szalay* N., *Somogyi* Zsig-
mond, *Tscheppen* kapitány 6—6 K-t, *Berger*
Benőné, *Hódossy*, *Harvath* Simon, *Kardos*
Vilmosné, özv. *Kovács* Gyuláné, dr. *Laubhaimer*
Oszkár, *Szabó* István, *Böne* Jenő plébános
Nagyrecse, *Reznicek* József, *Szamek* Adolf,
Tóth József 5—5 K-t, *Adler* Miksa Pál,
Dukász Lajos, *Hoffmann* Izsóné, *Hacker* Vilmos,
Horváth Lajos, *Horváth* István, *Kovács* Géza,
Németh Imre, *Pittlerné*, *Pittner* Margit, *Rech-
nitzer* N., *Radó* Ernő, *Schnitzer* Géza, *Sterneck*
Zsigmond, *Weisz* Klárka, *Weiszfeld* Mór,
Wilhelm Sámuel 4—4 koronát. (Vége köv.)

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

Nyugdíjas kántortanítót keresek

október 1-re helyettes tanítónak
Zalagógánfára, lakás, fűtés és havi
150 K díjazásért. Kántoriakért külön
díjazás. Jó koszt havi 100 K-ért a
plébánosnál biztosítva.

—- Cim a kiadóhivatalban. —-

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember hó 17 és 18-án

A kisértetek

Társadalmi dráma 5 felvonásban
és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Keresek

vidékre földbirtokos leánya mellé egy
okt. tanítót, aki polgári iskola elvég-
zésére előkészíteni és zongoratanítást is
elvéllalja. — Teljes ellátás, fizetés meg-
állapodás szerint. — Cim a kiadóban.

Cipők

cipősámfák
kenőcsök és fűzők

Böröndök

utazóládák

kézitáskák

Iskolatáskák

piacitáskák

ritikülök

nagy választékban

Mitényi Sándor és Fia cégnél

Városi bérpalota

Kocsifényező és bognár tanon-
cokat teljes ellátás mellett
felveszek.

Bazsó József
kocsigyáros.

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
— Nyilttér és hirdetések megállapított árak mellett. —

Alapította

Dr. HAJDÚ GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.

Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A békeakció

Riadalom az antantbörökben

Genf. Párisi jelentésekből megállapítható, hogy a monarchia békejegyzéke oly nagy csapást jelent a háborúra, amint még soha nem érte azt. Az antantlapok még nem tapasztalt nyugtalanságot árulnak el és hasábjaikon a legvadabb szenvedélyesség viharzik. Clemenceau lapjai valóságosan remegnek a dühtől és nagyon tartanak a békejegyzéknek az antantvégezte várható hatásától.

A radikális francia sajtó a békéért

Genf. Az egész radikális francia sajtó mind erélyesebben követeli, hogy az antantkormányok érdeme szerint foglalozzanak Ausztria-Magyarország jegyzékével és azt ne utasítsák el. A „Humanité”-ben Sembat szenátor gunyosan ír Clemenceau ünnepeltetéséről, amit a háborúnak a végső győzelemig való folytatásáról mondott beszédével provokált. Azt követeli, hogy az antant hirdesse ki feltételeit, mert ezzel közelebb hozza azt az órát, amely a népek megszabadulásának végét jelenti. A „Progrés” azt írja, hogy kérdés, vajjon a békejegyzék csak csapda akar-e lenni, de az kétségtelenül igaz, hogy a monarchia komolyan akarja a békét.

A párisi szabadkőművesek a békéért.

Bécs. A Telegraphen Compagnie jelenti Párisból: A párisi szabadkőművesek nagypáholya tegnap 300 tagjának részvételével ülést tartott, melyen először a Malvy ügygel foglalkoztak, majd a béke kérdését tárgyalták és hangsúlyozták, hogy a békét ki kell erőszakolni még az esetben is, ha amiatt Poincaréval és Clemenceauval szemben kell is állást foglalni.

(Annál nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani a fenti híreknek, mert 1914. júliusában tudvalevőleg a francia szabadkőművesek voltak a legnagyobb háborus uszítók, akiknek talán módjukban lesz, hogy a háboru befejezésére is kellő hatást tudjanak gyakorolni.)

A francia radikális képviselők is követelik a békejegyzék elfogadását

Berlin. A Berliner Localanzeiger jelenti Genfből: A francia kamara radikális csoportjának végrehajtó bizottsága a monarchia békejavaslatára vonatkozólag kijelentette, hogy a jegyzékre egy semleges állam közvetítésével kedvező választ kell adni.

Belgium végleg elutasította a német különbéke-ajánlatot.

Berlin. A Berliner Tageblatt jelenti Rotterdamból: A Petit Parisienne jelentése szerint Belgium a szövetségesekkel folytatott tanácskozások után végleg elutasította Németország a különbékére vonatkozólag hozzá intézett javaslatát. Belgium az ajánlatot néhány nappal ezelőtt kapta meg egy oly személyiségtől, akinek ugy Németországban, mint Belgiumban családi összeköttetései vannak. A belga kormány rögtön értesítette az ajánlatról az antantot és azt újból biztosította teljes loyaltásáról. A különbéke-ajánlat közvetítője a belga királyné sógora, Törling gróf volt.

Lankadatlan harcok nyugaton

Berlin. A Cambrai — St. Quentin vonalon szeptember 1-ikén egész nap kora hajnaltól késő estig elkeseredett küzdelem folyt, amelyben az ellenség ismételt hasztalan kísérlete meg a Slegfried állásokat áttörni. Tizenhatalcadikán a Havricourt-i erdőtől a Sommig terjedő arcvonalunk ellen intézett nagy támadást. Számos páncélcsovi tört előre az ellenség rohamoszlopai előtt és repülők is mélyen leereszkedve sűrűn bombázták a német védőket, de a nagy erővel, emberekben és hadianyagokban való tékozlással végrehajtott támadás mindenütt a Szigfried vonalok előtt vérebe fullt.

A Páris elleni repülő-támadás.

Berlin. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Páris ellen végrehajtott legutóbbi német repülő-támadásnak 6 halottja és 15 súlyos sebesültje van, a gyújtóbombák pedig két raktárt lángba borítottak, amiből nagy tűz keletkezett. A bombázás következtében sok ház megrongálódott.

A wöllersdorfi robbanás méretei.

Bécs. A wöllersdorfi municiógyárban történt robbanásnak 382 halott és mintegy 100 súlyosan sebesült áldozata van. A lobogó láng, mely végigszaladt egy munkatermen, az ott dolgozó munkásokat csaknem mind elpusztította. Még nincs megállapítva, hogy mi okozta a katasztrófát. A szerencsétlenség színhelyén megjelent Stöger-Steiner hadügyminiszter és a löszergyártás főfelügyelője, akik a legszigorúbb vizsgálatot rendelték el.

Pétervár rómnapijai.

Stockholm. Szentpétervárról érkezett utasok a legsötétebb színekkel festik a pétervári állapotokat. Borzalmas a kormány terrorjának nyomása, s az éhínségtől üzött nép megfélemezhetetlenül rabol és fosztogat. A helyzet az orosz fővárosban egyszerűen katasztrófális.

HIREK.

— **Kitüntetett 48-as tisztek.** Streffleur katonai lapjának legújabb számában a következő 48-as tisztek kitüntetését közli: Beck Jenő hadnagy, Kisfaludy Károly és Krausz József tart. hadnagyok a III. oszt. hadiékítményes katonai érdemkeresztet a kardokkal, Tölössy József, Sommer Emil és Csák Sándor tart. hadnagyok pedig a signum laudist kapták ugyancsak a kardokkal.

— **Az ovodabizottság ülése.** Nagykanizsa város képviselőtestületének ovodabizottsága ma délután 5 órakor ülést tart. A bizottsági ülés egyedüli tárgya a kiskanizsai ovónői állásra újabb pályázat kiírása ami általa vált újból aktuálissá, hogy a bizottság javaslatára nemrég kiskanizsai ovónőnek megválasztott Mayerhofer Franciska ez állásról lemondott.

— **Gyászrovat.** Ma reggel hosszú, nehéz szenvedés után elhunyt Nagykanizsán Aigner Nándorné született Czigány Julianna 80 éves korában. Halálában Aigner Géza déli vasúti főtiszt édesanyját gyászolja.

— **Munkában a kanizsai katonarendőrség.** Tegnap éjszaka a nagykanizsai katonarendőrség nagyarányú razzíát tartott Nagykanizsa városának egyik hírhedt városrészében. A razzíával, melynek során e városrész összes korcsmaát átkutatták, számos kétes alak került hurokra, köztük több rég keresett katonaszökevény, valamint számos betörés és lopás tettesei. Ezt néhány nappal megelőzően a város határában mezeli tolvajokra vadászott a nagy számban kivonult katonarendőrök, de csak néhány kukoricatolvajt találtak, akiket a városházára kísértek be, ahol megfelelő eljárás indult meg azok ellen.

— **Újabb szállodafosztogatás Nagykanizsán.** A spanyol nátha mellett a szállodák fosztogatása is járvánnyá fejlődött Nagykanizsán. Az éjszaka a Kazinczy-utcai Vida-vendéglő egyik szállószobáját fosztotta ki egy őrmesteri ruhát viselő gazember. Tegnap este érkezett az őrmester a vendéglőbe, ahol szobát kért. A bejelentőlapra „Németh József Murakirály!”-t írt, s aztán bezárkózott és csakhamar csend és sötétség borult az szobájára. Reggelre azonban hűlt helye volt az őrmester urnak. Azaz hogy hűlt helye sem volt, mert ezt is elvitte azon melegében, ahogy kora hajnalban felkelt. A lepedőt, két dunyhahuzatot, két vánkoshuzatot, a törülközőt és egy ágytérítőt magával vitte a szélhámós, akit valószínűleg az őrmesteri rang sem illet meg. A vendéglő egyik alkalmazottja határozottan emlékszik arra, hogy a szélhámós alig egy hónappal ezelőtt mint közkatona szállt meg a Vida-vendéglőben, már pedig ily gyors rangemelkedés csak úgy lehetséges, hogy valaki önmagát lépteti elő. Gyanus volt a vendéglői személyzetnek tegnap este az őrmester ur podgyása is, egy mindenféle értékes holmikkal zsufolt hátizsák, amely holmik majdnem bizonyos, hogy nem becsületes úton kerültek az ő birtokába. A szállótolvajt a nagykanizsai

katonai rendőrség keresi. — Tegnapelőtt délután is történt egy hasonló eset ugyancsak a Vida-vendéglőben. Egy légrádi horvát katrincás parasztasszony két muszkával állított be a vendéglőbe, ahol szobát bérelt és ott litézett a muszkákkal. A mulatság végén fizetés nélkül lógott meg és magával vitte az ágylepedőt is. A kedélyes menyecskét tegnap este a Magyar király vendéglőben vig poharozás közben találták meg a rendőrök, akik mindjárt pártfogásukba vették és őrzik, amíg az ügyészségre nem kísérik át.

— **Rokkantszűrés az iparkamaráknál.** A háborúból visszatérő rokkantak önállósításának kérdése végre dűlőpontra jutott. A kereskedelmi m. kir. miniszter elfogadta a budapesti kereskedelmi és iparkamarának azt a javaslatát, hogy a rokkantak egy szakvizsga letétele alapján igazolhatják, bármely képesítéshez kötött ipar önálló gyakorlásához való jogosultságukat. A vizsgáló bizottságok minden kamara kerületében alakítandók meg az illetékes kereskedelmi és iparkamara által. A bizottságok az illető szakmabeli iparosok közül meghívott két szakértőből és a kamara által kiküldött elnökből állanak. A bizottság tagjai és elnökei a kamarai elnök kezébe fogadalmat tesznek le. A kamara székhelyétől nagyobb távolságban lakó rokkantak megvizsgáztatása céljából a kamara lakhelyükhöz legközelebb eső ipartestületből is küldhet ki szakértő bizottságot. (Igy tehát Nagykanizsán is vizsgálhatnak majd a helybéli és a környékbéli rokkantak.) A rokkant vizsgára bocsátatását a kamarától kéri, amelyben igazolnia kell azt, hogy félévig szaktávó munkával foglalkozott. A vizsga eredményéhez képest a kamara vagy kiadja a rokkantnak a képesítésről szóló okmányt, vagy pedig hosszabb-rövidebb gyakorlati munkára utasítja. Azok a rokkantak, akik valamely rokkantiskolai bizonyítvánnyal igazolják, hogy azt az ipart, amelyek gyakorolni kívánnak, a rokkantiskolában megtanulták, ott vizsgát tettek és a rokkantiskola kebelében működő vizsgáló bizottság által előírt gyakorlati időt letöltötték, külön kamarai vizsga nélkül is elnyerhetik az iparigazolványt.

— **A cipőszükséglet egy tizedére van fedezet.** Szeged város polgármestere a legutóbbi napokban eljár a Népruházati Bizottságnál és a kereskedelemügyi minisztériumban a város cipőszükségletének biztosítása érdekében. A kereskedelemügyi minisztériumban nagyon lesújtó felvilágosítást adtak a polgármesternek a cipőellátásról. Elmondták, hogy 16 millió pár cipőre van szükség és csak 1-6 millió párral rendelkeznek.

— **A balatoni fürdők közbiztonsága.** Gyakran adtunk hírt lopásokról, betörésekről, melyeket a balatonmenti fürdők kárára követtek el. Legutóbb *Fekete Gyula* dr. kaposvári ügyvéd fonyódi villájába törtek be harmadikban ebben a fürdőszézonban, de a tettesek nem kerültek kézre. Feltehető, hogy a helyzettel és körülményekkel ismerős egyének a tolvajok, de ezek oly rávasz biztonsággal működnek, hogy az amugy is tulterhelt csendőrségnek igen nehéz a munkája. *Kacs Kovács Lajos*, Somogyvármegye alispánja most szigorú intézkedéseket tett folyamatba, úgy, hogy a Balatonberény és Siófok között fekvő balatoni fürdőhelyek közönsége hátralevő időnapjait valószínű nem fogják megkeseríthetni a tolvajok.

— **Új sertéshizláló vállalat Sopronban.** Sopronból jelentik, hogy az ottani pénzügyzetek Sertéshizláló és Állatforgalmi r. t. céggel egy millió alaptőkével új vállalatot létesítettek.

— **Halál a vasuti kocsi tetején.** Hiába minden figyelmeztetés, még annyi véres katasztrófa sem tudja a mi katonáinkat a vasuti kocsik tetején való utazásról leszoktatni. Az ország különböző részeiben e veszélyes szokás folytán előfordult vasuti szerencsétlenségek sorozata most vidékünkön ismét egy újabb esettel szaporodott. Mint Csurgóról jelentik, tegnapelőtt este a budapest—gyékényesi fümei személyvonat egyik kocsijának tetején utazó *Bence József* népfelkelő a Senta és Csurgó állomások között levő vasuti hid lesodorta úgy, hogy másnap teljesen szétroncsolt fejjel holtan találták a vágányok között. A szerencsétlenül járt népfelkelő a harclérről jött szabadságra Zalalövőre, ahova Gyékényesen és Nagykanizsán át akart utazni. Borzalmasan megcsönkített holttestét Csurgón temették el.

— **A soproni határrendőrség hatáskörének kiterjesztése.** A soproni határszéli rendőrkapitányság hatáskörét, mely Zalavármegyére is kiterjed, a belügyminiszter kiterjesztette Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város területeire is.

— **Kórházalapítás Barcson.** Néhai *Breuer Ferenc* volt bárcsi nagykereskedő özvegyét, szül. Engel Rózát a háboru alatt az a súlyos csapás érte, hogy egyetlen fia, minden reménye *Breuer Pál*, a 44. gyal. ezred volt tartalékos zászlósa, hősi halált halt. Sokféle jogcíme volt a fölmentésre, de ezen kedvezményrel élni nem akart, mert úgy érezte, néki is kötelessége hazája iránt, hogy kivégezzék a háborúból. A meggondolatlanságig bátor volt és mindig oda kívánczolt, ahol legnagyobb volt a veszély. Egy orosz golyó valamelyik nagy küzdelemben kioltotta életét és mai napig sem sikerült holttestét megtalálni. *Breuer Ferencné*, alig hogy némiképp fölcsodolt az őt ért csapás sulya alól, nemes tette határozta el magát, mellyel megkoronázta eddig csendben gyakorolt jótékonysági cselekedeteit. 100.000 korona készpénzadományt és egy 6000 négyzetöles telket ajánlott fel *Sárközy György* bárcsi főszolgabírónak, azon kívánczossággal, hogy ezen adomány, hősi halált halt fia, *Breuer Pál* 44. gy. e. hadnagy emlékére — egy kórház építésére fordíttassék. Tavasszal a bárcsi társadalom adományából dispensair nyílt meg Barcson, most pedig ezen tekintélyes adománnyal egy Barcs kereskedelmi forgalmának megfelelő kórház alapját teremtette meg az anyai szív.

— **Villamgyárat csináltat egy sopronmegyei falu.** A sopronmegyei Fertőmeggyes község gazdái érdekes és modern gazdasági érzékre valló tervet készülnék megvalósítani. Majdnem egyhangulag elhatározták, hogy — a nagy petrolcumhiány okozta világítási nehézségek miatt — a községben villanyvilágítást létesítsenek és az erre szükséges telep felállításának költségeit közösen fedezik. A fertőmeggyesi villanytelep felállítási munkálatai legközelebb már megkezdődnek.

— **Az Élelmezési Hivatal közleményei.** *Délivasutasok burgonyaellátása.* A Déli Vasut szolgálatában levő kanizsai vasutasok és a Déli vasuti nyug- és kegydíjasok felbivatnak, hogy családjuk részére burgonyaszükségletüket mai naptól kezdődőleg naponta délelőtt és délután kiki a saját főnökségénél, a nyug- és kegydíjasok kizárólag a állomásfőnökségnél hatósági igazolványaikkal sürgősen jelentsék be. A burgonya a cs. kir. szab. Déli Vaspálya Társaság Gazdasági Hivatala által lesz közvetlenül beszerelve. Jelentkezni lehet legkésőbb folyó hó 23-án délután 5 óráig.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban **SZABÓ ANTAL** fényképészeti szaküzletében Nagykanizsán.

Felelős szerkesztő: **GÜRTLER ISTVÁN.**

Főzni tudó,

megbízható házvezető kétagy családdal Budapestre kerestetik. Bővebbet: Kisfaludy-utca 14. sz. a.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 20., 21. és 22-én

HALEVY világhírű operája

A zsidónő

Filmopera 5 felvonásban. A filmen előforduló betét dalt, mely az eredeti opera nagy áriája, **K. GARAY MARGIT** urnő, a m. kir. operaház művésznője énekli.

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Egy gépkezelőt és fűtőt, munkásokat, munkásnőket alkalmaz

a Nagykanizsai Tárházak r. t. Nagykanizsán

Csak 5 napig!
Nagykanizsán, a Postatelken

CIRKUS

RENLOW ÉS KOCZKA

Szombaton
szeptember hó

21-én

nagy megnyitó
diszelőadás

A nagyérdemű közönség kényelmére és az esti tolongás elkerülése céljából jegyek elővételben kaphatók a **HIRSCHLER** tőzsdében Fő-tér.

Vadászfegyvert, revolvert vesznek

ajánlatot **Szabó Antal** Deák-tér címre kérek.

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
Nyiltér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

Visszavert olasz támadások

A vezérkar mai jelentése.

Budapest. (Hivatalos.)

Olasz harctér: A Tonale szorosban lévő részállásaink ellen intézett ellenséges vállalkozást megsemmisítő tüzelésünk már csirájában elfojtotta. A Judikariákban, a Concei völgyben és a Hétközség fensikjában helyi harcok. A Brenta és Piave között az olaszok balsikerek után az utóbbi napokban a Monte Pertikától északkeletre fekvő Tassó-állásaink ellen intézett gyengébb támadásokra szorított, melyeket mind visszautasítottunk.

Nyugati harctér: A cs. és kir. csapatoknál nem történt lényeges esemény.

Albániában nincs ujság.

A vezérkar főnöke.

A BÉKEAKCIÓ.

Franciaország válasza — Clemenceau beszéde.

Genf. Párisból táviratozzák: Pichon francia külügyminiszter levélben felkérte Svájc párisi követét, hogy juttassa el Ausztria-Magyarországhoz a levélhez mellékelt francia hivatalos lapot, mely Clemenceau francia miniszterelnöknek a szenátusban mondott beszédét szó szerinti szövegében tartalmazza. Itteni vélemények szerint az a beszéd Franciaország végleges választát tartalmazza Burián jegyzékére.

A német püspökök a pápához.

Berlin. A német püspöki kar kollektív feirattal fordult XIV. Bedenek pápához, akit arra kérnek a német püspökök, hogy a monarchia kormányának békelépését részesítse támogatásban.

Németek a békeakció előrelátott sikertelenségéről

Berlin. Az osztrák-magyar monarchia békeakciójára vonatkozólag illetékes német diplomáciai körökben előre látták, hogy ez egyelőre eredménytelen lesz. Az antant egész magatartásából kitűnik, hogy ellenségeink még mindig határozottan megsemmisítésünkre törekszenek. Ily körülmények között Németország minden békeoffenzívát előre reménytelennek látták és ennél fogva az ellenség akaratából a háborút, sajnos, tovább kell folytatni.

Károly király levelet irt a pápához.

Lugano. az olasz szocialisták lapja, az Avanti azt közli, hogy Burián gróf jegyzéke. Károly császár és király kíséreléssel megérkezett a Vatikánba.

Végleg megállt az antant nyugaton.

Rotterdam. A Rotterdamsche Courant a nyugati helyzetről ezeket jelenti: Megállapíthatjuk, hogy az angol előnyomulás a német ellenállás következtében nagyjában megfeneklett. Nincs szó többé győzelmes előnyomulásról, hanem csak a kimerülés verejtékes harcáról, amelyek nagy áldozatokkal csak csekély sikereket érnek el. A harcnak e szakaszában a legutóbbi napok a németekre nézve kedvezően végződtek.

Oroszország az antant ellen Népgyűlések követelik a háboru megindítását.

Helsingfors. Vasárnap Pétervárott tömeges részvételével több népgyűlés volt, amelyeken a bolsevik párt határozati javaslatát fogadták el, mely úgy szól, hogy Oroszország rögtön kezdjen háborút az antant ellen, továbbá hogy az Oroszországban lévő antantalattvalókat tartóztassák le és azok vagyonát kobozzák el.

A balti orosz tengerészek az antant ellen vonulnak.

Stockholm. A Keleti tengeri orosz flotta tengerészei egységes csapatostlé tömörültek és elhatározták, hogy a Murman területre vonulnak az antant haderő ellen.

Az angolok kudarca a Kaukázusban.

A Reuter ügynökség jelentette tegnap, hogy a törökök elfoglalták az angoloktól a Kaukázus szélén, a Kaspi tenger partján fekvő Baku városát.

Rotterdam. Az angol lapok nagy csatlódással irnak Baku kiürítéséről. Elhamarkodott dolog volt — írják — hogy az angol csapatokat Mezopotámiából a Kaspi tengeren át Bakuba küldötték és hátsó összeköttetések nélkül hagyták azokat Ugylátszik, hogy a hatalmon levő személyek még mindig ily kalandos vállalkozásokba bocsátkozhatnak a bakui példán.

Jön a margarin.

Miniszteri rendelet

a zsirfogyasztás korlátozásáról.

— Saját tudósítónktól. —

Nagykanizsa és környékének népe eddig még jóformán csak hirtől ismeri a faggyuból készült műsirt, a margarint. Igaz, hogy a vajóságos zsirral is sok ezer kanizsai szegényember majdnem ugyanígy van, mert a maximális ármegállapításnak az 5-6-szorosára emelkedett zsirárakat csak a kiváltság vagyoni viszonyok között lévők tudják rendszeresen meglizetni. Zsirunk, már mint becsületes áron vásárolható zsirunk nincsen, mert az egész háboru alatt csak most gondoskodott első ízben a városi hatóság Nagykanizsa zsirellátásáról, aminek azonban majd csak néhány hónap múlva (amikor már leölhető állapotban lesznek a város disznói) kezd a foganatja mutatkozni. Az általános zsirhiány miatt, mint már nemrég jeleztük, margarinnal fenyegeti a közéletmezési miniszter a vidéki hatóságokat. Ami azonban másoknak fenyegetés, az Nagykanizsa népének lelkét bársonyosan cirógató becézés. Mert eddig se zsirunk, se margarink nem volt. Most legalább margarink lesz. Csak adja az Isten, hogy Windischgraetz herceg váltsa is valóra szigorú fenyegetését.

A margarintüggyel kapcsolatban most a közéletmezési miniszternek egy újabb rendelete is megjelent, mely a műsirnak, a margarinnak készítését akarja biztosítani olyként, hogy szigorú rendelkezéseket szab meg a faggyu bejelentésére és hiánytalan s pontos beszolgáltatására vonatkozólag. A margaripellátás szempontjából döntően fontos rendelet, mely tegnap érkezett meg az egerszegi vármegyeházára, így szól:

Zalavári megye alispánjának,

Zalaegerszeg.

Az ország hizlalására alkalmas sertésállományának nagymérvű csökkenése, tehát lényegesen kisebb zsirtermelés folytán lehetetlenné vált a hadsereg és a közfogyasztás tisztán sertésszírrel való ellátása. E körülmény tette elkerülhetetlenné a műsír gyártását és forgalomba hozatalát. Az ország és a hadsereg szükségletének megfelelő mennyiségű műsír előállítása azonban csak úgy lehetséges, ha alispán és polgármester ur a m. kir. miniszterium 320—1917. M. E. számú, a marhából és juhból származó nyersfaggyu forgalmának szabályozásáról szóló rendeletének teljes mértékben és a legerélyesebb eszközökkel érvényt szerez. Ezzel szemben számos törvényhatóság részéről is elérni kívánt eredményeket a leg hátrányosabban befolyásoló nagymérvű lanyhaságot tapasztaltam. Számos törvényhatóság negligálta a rendelet 7. §-ában előírt bejelentési kötelezettséget. Ezek után teljes nyomatékkal felhívom alispán és polgármester urat, hogy alárendelt hatóságait utasítsa a 320—1917. M. E. számú rendelet teljes mértékben való érvényesítésére. A vágóhidak vezetői és a husvizsgálók külön utasítandók a faggyubeszolgáltatás, valamint a 7-ik §-ban előírt bejelentések adatainak legszigorúbb ellenőrzésére. A hadrakelt sereg harcképessége is függ jórésben e rendelet betartásáról származó eredményektől. De a legfontosabb cél mellett

a törvényhatóságoknak saját érdeke is megköveteli ezt, mert ha a rendelkezés eredménytel nem járna, úgy nem fog módomban állani az, hogy adott esetekben kisegítéseket nyújthassak műveltség alakjában s így a törvényhatóság zsidókéllátása szenvedne súlyos csökkenést.

Windischgratz s. k.

HIREK.

— **Bay kapitány kétezer koronás iskolai alapítványa.** Nagykanizsa városának nemrég elhunyt érdemes rendőrkapitánya, néhai Bay György végrendeletében 2000 koronát hagyományozott a Nagykanizsán létesítendő ipariskola, vagy ha ez nem létesülne, ez esetben a nagykanizsai polgári iskola szegénysorsu, de jóelőmeneteli tanulóinak segélyezésére. Az alapítvány összegét a napokban vette át Nagykanizsa város tanácsa, s minthogy Bay kapitány nem hagyott alapítólevelet, ezt is a városi tanács szerkesztelte meg, s annak egy példányát a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak, egyet Zalavármegye törvényhatóságának, egyet a nagykanizsai állami polgári iskola igazgatóságának, egyet pedig Nagykanizsa város levéltárának adták át megőrzés végett.

— **Csendőrszárnyparancsnokság Nagykanizsán.** A m. kir. csendőrség új kerületi beosztásával, mint már jeleztük, Nagykanizsát is csendőrszárnyparancsnoksági székhelynek jelölték ki. (Eddig Zalamegyében csak egy szárnyparancsnokság volt, Zalaegerszegen, melynek hatásköre egész Zalamegyére kiterjedt.) Tegnap megérkezett Nagykanizsára a kanizsai új csendőrszárnyparancsnok, Lázár István csendőrszázados és a Csengery-uti csendőrlaktanyában berendezett hivatalában megkezdte működését. A kanizsai csendőrszárnyparancsnokság, a parancsnokon kívül számvevő csendőralisztekből álló irodaszemélyzetet és 5 főből álló csendőrlégénységet foglal magában. A kanizsai csendőrszárnyparancsnokság hatásköre Zalavármegye déli és Somogyvármegye nyugati felére terjed ki. Az első kanizsai csendőrszárnyparancsnok, Lázár István csendőrszázados Máramaroszigetről jött, ahova viszont nemrég a harctérről került számos vilétségi kitüntetéssel feldiszitve.

— **Gyászrovat.** Több évi betegeskedés után Zalaegerszegen elhunyt tegnapelőtt Kardos Samu, Zalaegerszeg város aljegyzője, s a zalaegerszegi önkéntes tűzoltóegylet parancsnoka 63 éves korában. Özvegyén kívül fia, dr. Kardos Jenő zalaegerszegi ügyvéd és két férjnél lévő leánya gyászolják, kik közül az egyik Balázs (Baron) Ernő nagykanizsai Dv. főtitkosnak, a másik pedig Reich Antal debreceni posta- és távirtdalöliszt felesége. A megboldogult, kinek halála Zalaegerszeg város egész társadalmát fájdalmasan érintette, ma délután helyezték örök nyugalomra.

— **Egy kanizsai orosz fogoly tragikus halála.** Három év óta ette a magyar kenyeret Gedadje Ribak, egy vöröshaju köpcös kis muszka. Legutoljára, — már vagy két esztendeje, — Kanizsán volt, ahol a Centrál vendégeinek börtöndjeit és egyéb utipodgyászait cipelgette páratlan előzékenységgel. Megtanult majdnem tökéletesen magyarul, de bármint szeretett is itt lenni, sóvárgó szívvél várta azt a gyönyörű napot, amikor indulhat hazafelé, a végtelen nagy és szomorú Oroszországba. Ma lett volna az a gyönyörű nap, amikor harminc más fogolytársával vonatra kellett volna ülnie, hogy hazautazzanak, s helyett az örökké jókedvű Ribak tegnap örökre itt maradt. A spanyol betegség okozta tüdőgyulladás örök

időkre ideragasztotta a kanizsai temető sárga agyagjába. A szegény muszka fiu halálában annyi a tragikum, hogy lehetetlenség mellette szó nélkül elhaladni és egyszerűen csak úgy elkönyvelni, mint annak a sok százezer szegény világjáró katonának halálát, akik hazulról rengeteg számú mérföldekre alusszák örök álmukat.

— **Közös táncgyakorlat.** A Munkásotthonban f. hó 22-én, vasárnap este 8 órakor közös táncgyakorlat tartatik, melyre a tánckedvelő ifjúságot tisztelettel meghívja a Vigalmi bizottság.

— **Megint tilos vasárnap húst árulni.** Báró Szerényi József kereskedelmi miniszter mint ismeretes, a jéghiányra való tekintettel a szeptember 16-ig felfüggesztette az a rendeletét, amelynek értelmében vasárnap nem szabad semminemű húsrut árúsítani. A felfüggesztő rendelet hatálya hétfőn, szeptember 16-án lejárt, holnap és az ezután következő vasárnapokon tehát már nem szabad kinyitni sem a mézárszékeket, sem a hentesüzleteket még akkor sem, ha az árusítást az üzlet tulajdonosa maga vagy családtagjai akarnák végezni. Ugyancsak tilos ezután vasárnap bármiféle húst, továbbá vajat, halat vagy baromfit akár élő, akár leölt vagy konzervált állapotban házhoz szállítani.

— **A Legényegylet táncgyakorlata.** A Kath. Legényegylet f. évi szeptember 22-én vasárnap a Polgári Egylet nagytermében közös táncgyakorlatot tart. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj személyjegy 1 korona.

— **Azonnali belépésre kerestetik** egy irodai gyakorlattal bíró komoly, szép írású férfi vagy női irodai alkalmazott. Délutáni órákra 3-tól 7-ig egy gyors és biztos számoló, szép írású egyén alkalmazást nyer. Fizetési feltételek megegyezés szerint. Küldöncleány, ki hivatal takarításhoz ért, havi 80 K fizetéssel felvétetik. Írásbeli ajánlatok az Élelmezési Hivatalhoz adandók be.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

Nyilt-tér. *)

T. vendégeinkhez és Jóbarátainkhoz.

A mai nappal a „Központ“ szállót, kávéházat és éttermet Garai uraknak, a kiváló szakembereknek adtuk át. Mídon ezt t. vendégeinkkel ezennel közöljük, halás köszönetet mondunk mindazoknak, akik 18 évi működésünket támogatták és bizalmukkal kitüntették. A jól végzett munka öntudatával bucsuzunk Önöktől és kérjük, hogy úgy tartsanak meg bennünket legjobb emlékezetükben, mint ahogyan mi elismerésüket mindenkor megnyerni törekedtünk.

Nagykanizsa, 1918. szeptember 20.

Tisztelettel

Kardos József és Steiner József

Tisztelettel van szerencsénk tudatni, hogy a mai nappal a „Központ“ szállót, kávéházat és éttermet átvettük és kérjük az igen tisztelt közönség szives pártfogását.

Tisztelettel Garai testvérek.

*) E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Két szobás butorozott lakás október elsejére

kerestetik konyhával és lehetőleg mellék-helyiségekkel, de ágynemű nélkül. Cim: a nagykanizsai csendőrlaktanyában (Csengery-ut).

Adakozzunk a vak katonáknak.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 20., 21. és 22-én

HALEVY világhírű operája **A zsidónő**

Filmopera 5 felvonásban. A filmen előforduló betét dalt, mely az eredeti opera nagy áriája, K. GARAY MARGIT urnő, a m. kir. operaház művésznője énekli.

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Főzni tudó,

megbízható házvezetőnő kéttagu családnak Budapestre kerestetik. Bővebbet: Kisfaludy-utca 14. sz. a.

Nagykanizsán, a Postatelken

CIRKUS

RENLOW ÉS KOCZKA

Vasárnap
szeptember hó

22-én

délután 4 és este 8 órakor

két nagy

ünnepi előadás.

A nagyérdemű közönség kényelmére és az esti tolongás elkerülése céljából jegyek elővételben kaphatók a HIRSCHLER tőzsdében Fő-tér.

Vadászfegyvert, revolvert

veszek

ajánlatot Szabó Antal Deák-tér címre kérek.

BERLIN nagymozgó színház Szarvas szálloda.

Szombat és vasárnap, szept. 21. és 22-én

Az

árnyékfolt

szenzációs dráma 3-4 felvonásban és a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . . 1 óra 2-50 kor.
Nyilttér- és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította

Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.

Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kladóhivatal 41.

A vezérkar

tegnapi és mai jelentései.

Budapest, szeptember 22. (Hivatalos.)

Olasz harctér: Tegnap rajtütöttünk egy cseh-szláv legionáriusok által védett árok-részletre. A megszálló csapatok legnagyobb része elérte megérdemelt sorsát. Egyébként az olasz arcvonal számos helyén felderítő harcok.

Nyugati harctér: A cs. és kir. csapatoknál nincsenek különös események.

Albánia: A tengerparton ismételtén visszavertünk olasz támadásokat.

Budapest, szeptember 23. (Hivatalos.)

Semmi ujság.

A vezérkar főnöke.

A béke ügye

Bulgária válasza a békejegyzékre

Szófia. Bulgária hosszabb jegyzékben válaszol a monarchia békejegyzékére. A bolgár kormány élénk megelégedéssel fogadta a jegyzéket és kész megbízottakat küldeni az előzetes békemegbeszélésekre. A bolgár hadicélokot két pontba lehet foglalni és pedig Bulgária biztonságának megerősítése és a bolgár népnek egységes földrajzi határok között való egyesítése. Minthogy az antantállamok Wilson alapelveit ismételtén helyeselték, ennek értelmében a balkán-államok között felmerült konfliktust a neuzei elv szerint kell elintézni. Éppen ezért Bulgária reméli, hogy az antant kormányok sem fognak lényeges kifogást tenni Bulgária jogos igényei ellen.

Wilson vérré szomjazik.

Kijelentés a monarchia ellen.

Rotterdam. A Matinnak jelentik Washingtonból: Rögtön, amint nyilvánosságra jutott Wilsonnak a monarchia békejegyzékére adott válasza, több amerikai politikusból álló társaság felkereste őt és üdvözölte nyilatkozatáért. Wilson válaszában ezeket mondta:

— Tökéletes győzelmet kell aratni és semmiféle tárgyalást sem szabad megengedni. Még az esetben is ragaszkodnék ehhez, ha Ausztria-Magyarország azt mondaná, hogy elfogadja békefeltételeinknek mind a tízennegy pontját. Mi, nem hiszünk az ellenség szavának. Nagyobb biztonságot kell szereznünk, mint az ígéretek. Lehetetlen helyzetbe kell szorítani az ellenséget, olyan helyzetbe, mely kizárjon minden kétséget ígérének teljesítésére vonatkozólag,

Burián ujságyilatkozata.

Berlin. A Berliner Tageblatt gróf Burián István osztrák-magyar külügyminiszter nyilatkozatát közli, aminek békejegyzékével kapcsolatban a lap egyik munkatársa előtt tett. Hogy Wilson annyira sietett a válasszal, — mondotta Burián, — ez azért volt, mert nem akarta azt, hogy Anglia és Franciaország a maguk külön követeléseivel és válaszerveikkel előállhassanak. Ezért nem vitatta meg velük Wilson választát. Köztünk és Németország között teljes az egyetértés a jegyzékre vonatkozólag. Bizva ügyünk igazságában, semmi alkalmat sem szabad elmulasztanunk, mely a békéhez közelebb visz bennünket. Minthogy békekezdsünk elutasító fogadtatásban részesült, nem fogjuk megújítani a békejegyzéket, de ha a pillanat arra alkalmas lesz, mindig mindent megteszünk a világ békéjének megteremtése végett és mindig szövetségeseinkkel való teljes egyetértésben.

Hertling holnap beszél.

Berlin. A birodalmi gyűlés főbizottságának holnap, kedden tartandó ülésén gróf Hertling birodalmi kancellár nagyobb beszédet fog mondani, amelytől a német politikai pártok a helyzetnek minden irányban való tisztázását várják.

Vilmos császár az osztrák-magyar katonákhoz.

Berlin. A nagyfőhadiszállásról jelentik: Vilmos császár a nyugati fronton az alábbiakat mondotta a köréje sereglett német és osztrák-magyar tisztekhez:

— Uraim, Önök csapataikkal mint hű bajtársak, átjöttek a nyugati frontra, hogy nagy küzdelmünkben támogassanak bennünket. Az amerikaiak kiadták a jelszót, hogy Elzász-Lotharingiát visszaszerzik a franciáknak. Önök csapataimmal együtt megadják a kellő választ erre, ha majd út a cselekvés órája.

A volt cár temetése.

Stockholm. Az orosz kormány felhivatalos orgánuma, az „Izvesztia“ részletes leírást ad a kivégzett Miklós cár temetéséről. A temetést a régi cári csapatok emberei rendezték a Jekaterinoszlaw melletti erdőben, ahol az excárt a bolsevikiek agyonlőtték. Később azonban az erdőben lévő sírból exhumálták a holttestet és az őnnal burkolt díszes cedruskoporsóba fektették és diszorség mellett a jekaterinoszlawi székesegyházban ravatalozták fel. Itt beszentelve Omszkba szállították, ideiglenes sírhelyére.

HIREK.

— **Elvesztének volt kanizsai flu hazajutása orosz fogságba.** Leírhatatlan öröm érte a minap *Friedmann* Ignác nagykanizsai kereskedőt és családját a galíciai határszélről, egyik „Heimkehrlager“ ánkából levelezőlapon tudatta három év óta elvesztettnek tartott fia, hogy megérkezett orosz hadifogságból és nemsokára Kanizsán lesz. *Friedmann Gyula* kárpitosságát, a 48. gyalogezred bakája a történet hőse, aki 1915. szeptemberében (tehát kerek három esztendeje) Tarnopolnál jutott orosz fogságba, s hiába írta egyik kártyát a másik után, a fogságbajutásáról szóló legelső értesítésen kívül egyetlen betű írása sem jutott el haza, Nagykanizsára. *Friedmannék* már rég elpusztultnak hitték fiukat, akit elsírtak és lelkükben gyászoltak, mignem most szomorúságukat a legnagyobb öröm váltotta fel. Tegnap *Friedmann Gyula* személyesen is megérkezett a szülői házba, ahol úgy fogadták, mintha a másvilágról tért volna vissza. *Friedmann* fogságbajutása után hamarosan az Ural hegységben lévő egyik hírhedt fogolytáborba került, ahol három járványos betegségen ment keresztül, majd szerencsésen meguszván a betegségeket, parasztmunkára adták ki és mint szántóvető ember került egyik orosz paraszttól a másikhoz. Haza csereuton jutott a Volga melletti Saratowból. *Friedmann Gyula* esete vizsgálatul szolgálhat mindazoknak, akik nem kapnak értesítést hadifogságba került szeretteiktől.

— **A Centrál újkézben.** Lapunk legutóbbi számában közölt nyilttéri közlemény tudatta, hogy a nagykanizsai hatalmas méretű szálloda, kávéház és étterem, a „Központ“, új bérlők kezébe került. E változást nem lehet csak úgy egyszerűen tudomásul venni, anélkül, hogy ahhoz némi reflexiókat ne illelnek fűzni a nap krónikásának. *Kardos József* és *Steiner József* ugyanis, akik 18 évi lankadatlan munka után a valóban jól megérdemelt nyugalomba vonultak, nemcsak egyszerű kávéosk voltak Nagykanizsán, hanem kétségtelenül ők teremtették meg itt az igazi kávéházi életet, a nagyvárosi jellegnek ezt az elengedhetetlen kellékét. E téren a legnagyobb kockázatokkal járó anyagi áldozattól sem riadtak vissza. Élénk példa volt erre az, amikor a régi Központ kávéház fejlesztése végett a bazárépület első emeletének egész utcai frontján is kávéházat csináltak. Ez a méret akkor Nagykanizsa részére még korainak bizonyult, de a súlyos áldozat, ami vele járt, *Kardos* és *Steiner* kávéosk fejlett kulturérzékéről tett tanuságot. Tág tér nyilott e szerencsés kvalitások részére akkor, a midőn *Zerkowit Lajos* és társai a Központ szállót és a kapcsolatos kávéházat és éttermet megépítették. Ezekből *Kardos* és *Steiner* orsz. szerte kitérő hírnévre jutott vállalatot csináltak, s betelölték azt a munkát, melynek célja gyanánt két évtizeddel ezelőtt Nagykanizsán nagyvárosi kávéházi társasélet megvalósítását tűzték ki. Mindezek elismerésével tartozunk nekik nemcsak mi

hanem az egész város. — Ami a Központ új bérloít illeti, *Garai Frigyes* és *Adolf* jeles szállodai és kávéházi szakemberek, akik Verseczen, majd legutóbb Eszéken még a kanizsai Központnál is nagyobb szabású vállalatokat vezettek. Ugy egyéniségüknek rokonszenves volta, mint kiváló renoméjük, mely már érkezésüket is megelőzte, teljes biztosíték arra, hogy a Központ régi színvonalán fogja hirdetni Nagykanizsa kulturális fejlettségét.

— **Karambol a murakereszturi állomáson.** Szombatról vasárnapra virradó éjszaka kisebb vasúti összeütközés volt a murakereszturi állomáson. Egy tehervonat futott be oda Nagykanizsa felől, s ugyanakkor a szomszéd sinpárról egy tehervonat elindult onnét Nagykanizsa felé. Az állomás végén, ahol a két sinpár egyesül, a váltónál a kifelé haladó vonat mozdonya beleszaladt a Murakereszturba érkező vonat utolsó előtti kocsjába, mely e pillanatban még nem haladt volt át a váltón. Az összeütközés következtében a bejövő vonat két utolsó kocsjára erősen megrongálódva kiugrott a vágányokból és a murakereszturi állomást egész reggelig eltorlaszolta tartotta minden forgalom elől. Emiatt a reggeli pragerhofi gyors tegnap reggel teljes két órai késéssel érkezett Nagykanizsára s innét negyedtíz-kor folytatta útját Budapest felé.

— **Jön már a sebesültek érme.** Károly király új, talán a legszebb katonai kitüntetést alapította. A napokban kerül kiosztásra az új érme, mely minden sebesült és rokkant katonát megillet. Az érme előlapja a király babékoszorus fejét viseli „Carolus“ felirással, a hátsó lapon e latin jelszó: „Laeso militi“ és az 1918-as évszám. Az ötkoronás nagyságu érme vörös szegélyű zöld alapu szalagon függ, melyen annyi vörös sáv van, ahányszor az érme tulajdonosa megsebesült. Az adományozás szabályai olyanok, hogy jogtalanul senki az érmet nem szerezheti meg, és mindenki, akit az megillet, meg is kapja.

— **Betörés Kiskanizsán.** Ma reggel *Jankovics* László délvasúti kocsikapcsoló, amikor szolgálatból hazament a Kiskanizsán Zsigárdi-köz 4. szám alatti lakására, a mindig zárva tartott spejzablakot nyitva találta. Gyanút fogva besietett az éléskamrába, ahol rögtön konstata, hogy betörők jártak lakásán. A szekrényekből egy öltözet ruhát és egy pár csizmát vittek el, továbbá 1000 korona készpénzt. *Jankovics* közölte gyanuját a rendőrséggel, mely ez alapon nyomozza a tettet.

— **Halálos csónakszerencsétlenség a Balatonon.** A balatoni fürdőszézon már véget ért, de azért még mindig történnek halálos szerencsétlenségek a fürdőzőkkel. A legutóbbi ilyen katasztrófa Keszthelyen történt pénteken és annak áldozata egy *Osztrics* József nevű főhadnagy volt, aki a polgári életben mint okleveles gazdasz munkődött. A főhadnagy péntek délután vitorlaskirándulásra ment két keszthelyi urilánnyal. Mikor jó mélyen benn jártak a vizen, egyszerre csak hatalmas szélvihar kerekedett (ugyanaz, amely péntek délután Nagykanizsán is tombolt) és fölborította a vitorlást. A közelben nem volt egyetlen csónak sem és így a vízbeesetteknek uszással kellett megkísérelniök a távoli partra jutást. Ez a két leányuk leirhatatlan erőfeszítésekkel sikerült is, de *Osztrics* főhadnagy nem bírta eléggé az uszást és a hullámsírban lelte halálát. Holtteste még nem került elő.

— **A balatoni fürdők jövő évi megrendszabályozása.** Az országos közlelmezési hivatal balatoni kirendeltsége Szmracsányi György kormánybiztos vezetése mellett az idei szézonra befejezte működését. Egy kicsit ké-

sőn kezdtek hozzá és így a rendeletek csak augusztus 15 én léptek életbe. Megállapították a butorozott szobák árát, amelyeket sikerült is harminc koronáról 8—12 koronára leszorítani. A szállodai szobák bérét is husz százalékkal mérsékeltek. Szabályozták a vendéglői étkezés rendjét is, amelynél az volt a legfontosabb újítás, hogy délben csak kötelezően előírt menüt volt szabad felszolgálni 10—12 koronás árban. Megrendszabályozták a balatoni cukrászdákat is. Ez történt az idén. Értesítésünk szerint a tulajdonképpeni rendszabályozás jövőre marad. Az idei szézonban életbeléptetett rendszabályok csak bevezetői a jövő évi intézkedéseknek. A vendéglői árakat természetesen jövőre a beszerzési árakhoz képest újból szabályozni fogják, azonban lehetővé teszik azt, hogy minden egyes vendéglős az idej szükséglete szerint lássa el magát élelmiszerekkel. Jövőre a nagyobb lakások árát is megállapítják. A háztartást vezető nyaralók ellátása érdekében előreláthatólag fogyasztási szövetkezetet, vagy beszerzési csoportokat fognak alakítani, amelybe minden villatulajdonos vagy bérlő köteles lesz belépni. Ezek a jövő szézon tervei. Hogy azután tényleg megvalósulnak-e és jókor hajják-e majd végre az intézkedéseket, az szintén a jövő titka.

— **Októberben soroznak.** Bécsi jelentés szerint a legfiatalabb korosztályt, valamint 24 éves életkorig az eddigi sorozásokon be nem vált egyéneket október hónap második felében fogják sorozni. A 24 évesnél idősebbek ezúttal sem kerülnek szemlére.

— **Az alkalmatlanok behívásának befejezése.** A kereskedelemügyi miniszter arról értesítette a kereskedelmi és iparkamarát, hogy a honvédelmi miniszter a népfölkelő bemutató szemléken alkalmatlannak osztályozott egyéneknek további behívásától fegyvernélküli szolgálatra eltekint s ezzel az alkalmatlanok behívását célzó akciót lezártnak nyilvánítja.

— **Adományok az elesett 20-as hősök kápolnájára.** A világháboruban hősi halált halt huszas honvédek emlékére a nagykanizsai honvédlaktanya udvarán készülő „Hősök kápolnájának“ építésére adakoztak: Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár, Frank és Társa Nagykanizsa, Nagykanizsai Takarékpénztár r.-t. 500—500 K-t., Nagykanizsai Bankegyesület, Délzalai Takarékpénztár, Pesti magyar kereskedelmi Bank 300—300 K-t., Dr. Fábián Zsigmond ügyvéd 150 K-t., Sümegi takarékgazgatósága, Magyar bank és ker. r.-t. Csáktornya, Tapolcai Takarékpénztár r.-t., Körmendi takarékpénztár 100—100 K-t., Székely Vilmos bankfőnök Csáktornya, Keszthelyi takarékpénztár részv.-t., Németh Gyuláné 50—50 K-t. Csáktornyai takarékpénztár részvénytársulat, Tapolca vidéki gazdasági takarékpénztár r.-t., Özv. Dénes Zsigmondné 30—30 K-t. Eperjessy Gábor 25 K-t. Gráf Károly Nagykanizsa 20 K-t. Szűcs Jenő tak. pénztári igazgató Tapolca, Központi takarékpénztár r.-t. Körmend, Lányi László Nagykanizsa 10—10 korona.

— **A hadifoglyok bevonása a munkadóktól.** A hadifoglyok bevonására vonatkozólag ma az alábbi nagy fontosságú polgármesteri hirdetés jelent meg: Zalavármegye alispánjának 29098/1918 számú rendelete folytán közlöm, hogy a vármegye területén kihelyezett hadifogly és aratószázadok nagyrésze hadiérdekből bevonatott és a közel jövőben az orosz hadifoglyok is be lesznek vonva, kik más munkaerővel egyáltalán nem, vagy csak részben lesznek pótolva. Miután a gazdasági munkák elvégzése legfontosabb érdek. Zalavármegye alispánja felhatalmazást adott, hogy

az összes rendelkezésre álló fogalot és kézi erőt gazdasági munkák részére mint közérő igénybe vegyem. A kevésbé fontos és később is pótolható munkák elhagyandók és egymás megsegítésével azokat a munkákat kell elvégezni, melyek a termés előkészítése és betakarítása érdekében multhatatlanul szükségesek. A hadisegélyt élvezőket figyelmeztetem, hogy életviszonyaiknak megfelelően tartoznak munkát vállalni, mert a munkakerülőktől a hadisegély el fog vonatni. A katonai szolgálat alól felmentetteket utasítom, hogy saját gazdasági munkáik gyorsabban való elvégzése után erejüket és idejüket oly gazdaságoknak tartoznak szentelni, ahol munkásra szükség van. Nagykanizsán, 1918. évi szeptember hó 20. Dr. *Sabján Gyula* s. k. polgármester.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

URANIA Mozdókép-palota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 23. és 24-én

A halálbánya

dráma 5 felvonásban.

Szépségverseny Siófokon

Vigjáték.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Két szobás butorozott lakás

október elsejére

kerestetik konyhával és lehetőleg mellékhelyiségekkel, de ágynemű nélkül. Cim: a nagykanizsai csendőrlaktanyában (Csengery-ut).

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos lámpákkal

lehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsramlámpákat.

Vadászfegyvert, revolvert

veszek

ajánlatot Szabó Antal Deák-tér címre kérek.

BERLIN nagymozgó színház Szarvas szálloda.

Hétfőn és kedden, szept. 23. és 24-én

Órangyal

Megható dráma 4 felvonásban

és a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
— Nyiltér és hirdetések megállapított árak mellett. —

Alapította

Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.

Telefon: Szerkesztőség 41.

Telefon: Kiadóhivatal 41.

A vezérkar mai jelentése. Jön már az angol válasz.

Budapest. (Hivatalos.)

Olasz harctér: A tiroli déli fronton tüzérségi- és járőr-harcok. Canova és a Monte di Val Bella közötti fensíkon az ellenség tegnap újabb támadásokat intézett ellenünk. A Monte Sisemolon a tüzérségi tűz a legnagyobb hevességre fokozódva támogatta a gyalogságot, mire sikerült francia és olasz rohamcsapatoknak állásainkba benyomulni. Ellentámadással azonban az ellenséget árkaiba üztük vissza. Az ellenség közeledést kísérelt a Monte Tomban, itt levő állásaink ellen intézett támadásait visszautasítottuk.

Nyugati harctéren és Albániában semmi jelentős esemény nem történt.

A vezérkar főnöke.

Németország elhárítja a béke akadályait

A német kormányba belépő szociáldemokraták feltételei.

Berlin. A Vorwärts jelenti: A német birodalmi gyűlés pártjai és a szociáldemokraták hétfőn közös értekezletet tartottak, amelyen megállapodtak azon feltételekben, amelyek mellett a szociáldemokraták hajlandók belépni a kormányba. E feltételek a következők:

1. Fentartás nélküli hozzájárulás a birodalmi gyűlésnek 1917. június 19-én hozott határozatához, mely Németországnak a népek szövetségébe való belépés készségének kijelentését tartalmazza.

2. Teljes és kifogástalan nyilatkozat a belga kérdéstről.

3. Belgium helyreállítása és meg egyezés a kártalanításról; Szerbia és Montenegró helyreállítása; a breszt-litovszki és bukaresti békekötések nem lehetnek az általános békekötés akadályai.

4. Elzász-Lotharingiában és valamennyi szövetséges államban az általános egyenlő titkos választójog behozatala és a porosz országgyűlés feloszlatása.

5. Egységes birodalmi vezetés; a gyűlekezési jogot és a sajtószabadságot megszorító intézkedések feloldása.

A centropárt sem tiltakozik.

Berlin. A birodalmi gyűlés centropártja hosszabb tanácskozást tartott, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy nem vesznek részt a Hertling birodalmi kancellár elleni agitációban és a szociáldemokratáknak a kormányba való belépése ellen sem emelnek kifogást.

Genf. A Times jelenti, hogy a Burián békejegyzékére hozott angol válaszigyzéket kedden küldik el. A jegyzéket régi angol diplomáciai szokás szerint elküldés előtt közléteszik.

Diplomáciai tanácsot szervez az antant.

Genf. Párisi jelentések szerint az antant a versaillesi haditanács mintájára diplomáciai tanácsot is szervez, melynek rendeltetése az lesz, hogy a későbbi új és pontosabb formájú békeajánlatokat, amelyeket a központi hatalmak a jövőben tenni fognak, teljes felelősséggel megvizsgálják.

Új harcok előtt nyugaton. Nagy tüzérségi munka Svájc közelében

Basel. A Baseler Nachrichten jelenti, hogy a francia front legszélso jobb szárnyán Svájc közelében éjjel-nappal szólnak az ágyuk. A francia—svájci határon minden nap léghajókat lehet megfigyelni.

Az új antantoffenzíva célja

Zürich. A Züricher Morgenzeitung közli a francia frontról, hogy az antant legújabb offenzívájának célja az elzászi Metz. Poincaré francia miniszterelnök az operációs területre érkezett.

Kényszersorozások Írországnak.

Rotterdam. Londonból táviratozzák: Az angol parlamentnek október 12-re egybehívott új ülészakának megnyíltával királyi kényszerrendelet fog megjelenni az írországi védkötelezettségről. A rendelet 14 nap múlva hatályba is lép. A kényszersorozásra Írországnak az önkéntes sorozás teljes kudarca szolgáltatott okot, mert a remélt 50,000 ember helyett mindössze 7000-et sikerült összetoborozni. Még a legloyálisabb országrészben, az ulsteri grófságban sem váltak valóra a várakozások.

Fegyház az árdrágítóknak.

Budapest. Az Est értesülése szerint a kormány az árdrágítás letörésére új törvényjavaslatot dolgozott ki, mely hamarosan a Ház elé kerül. Az új javaslat az árdrágítás egyes eseteit vétségnek és büntettnak definiálja és ehhez képest nemcsak elzárással, hanem fegyházzal és fegyházzal is sújtja az árdrágítókat.

HIREK.

— **Nagykanizsa város 1918. évi költségvetése tárgyalás alatt.** Nagykanizsa város képviselőtestületének pénzügyi bizottsága dr. Plihal Viktor elnökletével tegnap bizottsági ülésorozatot kezdett. A tegnapi ülésen a pénzügyi bizottság Nagykanizsa város közgazgatási alkalmazottainak a közeledő télre járó beszerzési előlegeiről, továbbá több városi alkalmazottnak kisebb segélykéreíről hozott javaslatokat. Ma délután 6 órakor a folytatólagos ülésen Nagykanizsa város 1918. évi költségvetésének tárgyalását kezdi meg a pénzügyi bizottság. A költségvetés, mondhatni, teljesen a régi sablonok között mozog, legfeljebb a pótladókulcs lesz még valamivel magasabb, amit a város folyton fokozódó kiadásai indokolnak, melyekkel a bevételek némi gyarapodása alig áll arányban. Értesülésünk szerint még a folyó évben, — november táján, — sor kerül az 1919. évi városi költségvetésre is, mely már Hemmert Károlynak, az új városi főszámvevőnek munkája lesz.

— **Gyászrovat.** A minap élete delén elhunyt a tolnamegyei Pakson az ottani kir. járásbíró vezetője Csicseri Orosz Béla kir. járásbíró. Vérfas ölte meg két heti gyötrelmes betegség után. A megboldogult, akit előkelő család gyászol, azelőtt Letenyén volt a járásbíró vezetője.

Rövid szenvedés után elhunyt Nagykanizsán ma reggel Sárközy Kálmáné, a kanizsai iparostársadalom egyik legnépszerűbb, közbecsülésben álló tagjának, Sárközy bábosmesternek felesége. A spanyol betegség okozta az életerős asszony korai halálát, melynek híre nemcsak családját, hanem minden ismerősét megrendítette. Temetése holnap délután 5 órakor lesz.

— **Huszas honvéd ünnepélyek Zalamegyében.** A nagykanizsai hatalmas sikerű 20-as hét lezajlásával még korántsem értek véget a 20-as honvédek rokkantalapjának gyarapítását célzó ünnepélyek. A nagykanizsai céccóknak zajos folytatása megy most szerte Zalavármegyében, melynek járási székhelyein 20-as napokat tartanak. Zalaszentgróton a kanizsai 20-as héttel egyidőben volt a 20-as nap, mely 35,000 koronát meghaladó összeget eredményezett. A legközelebbi 20-as nap Csáktornyan lesz és pedig e hét szombatján, amelynek során a csáktornyai Zrinyi szálló nagytermében a pozsonyi honvédkerületi katonazenekar, a csáktornyai Vöröskereszt egylet és a csáktornyai Legényegyesület fognak közreműködni.

— **Földrengés Zalában.** Alsódomboruból közlik velünk, hogy ott f. hó 16-ikán, Jomkipur előestéjén fél 11 órakor földrengést észleltek, mely nagy morajtól kísérve rövid időközökben háromszor ismétlődött. A földrengés kárt nem okozott, de a domborui parasztházak butoráin elhelyezett üvegtárgyak közül az egymáshozverődés következtében nem egy eltört. — Vannak, akik a jelzett időben Nagykanizsán

is érezték a földrengést, ez azonban Nagykanizsán oly gyenge volt, hogy csak alig valaki vette észre.

— **Uj tanár a csáktornyai tanítóképzőben.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sárosi István csurgói állami tanítóképzőintézet tanárt ezen minőségében a csáktornyai állami tanítóképzőintézethez helyezte át.

— **Egy csempésző osztrák mérnök kalandjai Alsólendván.** A minap Gráczból az Alsólendva melletti Göntérházára érkezett Mayer Hermann mérnök és a tanítónál szállt meg. Reggelre aztán elopták az utazókosarát. A mérnök a lendvavásárhelyi csendőrségnél jelentést tett a lopásról, s ez alkalommal jegyzőkönyvbe kellett mondania az utazókosár tartalmát. Rengeteg ruhaneműt diktált be az osztrák sógor, ami szegyet ütött a csendőrök fejébe, akik sehogys sem értették, minek kell neki néhány napi tartózkodásra ennyi ruha. Vallatni kezdtek, s ennek során kiderült, hogy a mérnök a sok ruháért lisztet és zsírt akart szerezni, hogy ezeket hazavigye Grácza. E beismerésre a csendőrök letartóztatták és Alsólendvára kísérték, ahol a község házában lévő fogdába zárták. A borzalmas helyzetbe került mérnök, egy alsólendvai ügyvédet bizott meg védelmével, aki hamarosan kieszközölte, hogy a piszkos és férges dutyiból kiengedjék, s közbenjáró ügyfele ügyének gyors befejezése iránt is. A tárgyalást másnap már meg is tartott az alsólendvai szolgabíró, aki a csempészton lévő osztrák mérnököt 1000 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Ruhát kapnak a kanizsai magánalkalmazottak.** A népruházati bizottság folyamatba tette a fővárosi magánalkalmazottak részletes ruhaellátását olyképpen, hogy egyelőre a 6000 koronánál kisebb törzslizetésű férfi és női magánalkalmazottak 20 százalékát kívánja egy-egy ruhával ellátni. Az akciónak a vidékre is tervezett kiterjesztése s az igényjogosultságnak a rendelkezésre álló anyagkészletekhez mért megállapítása csak abban az esetben lesz keresztülvihető, ha pontos számszerű adatok bocsáttatnak a népruházati bizottság rendelkezésére. E célból a népruházati bizottság felhívta a soproni kereskedelmi és iparkamarát, — melynek kerületéhez Nagykanizsa és egész Zalamegye is tartozik, — hogy kerületének kereskedelmi és ipari vállalatait, egyéni és társas cégeit, pénzintézeteket, részvénytársaságokat stb., hogy a ruhaigénylés szempontjából számbavehető férfi és női tisztviselőik, hivatalnokaik és alkalmazottaik számát, névszerű kimutatásba foglaljanak. A kamara a felhívásnak a legrövidebb időn belül eleget tesz és az adatgyűjtés munkáját már megkezdte, sőt ez Nagykanizsán már be is fejeződött.

— **A cirkusz.** Napról-napra fokozódó érdeklődéssel tölti meg zsufolásig a kanizsai közönség a Renlow-cirkusz óriási ponyvasátorát. A cirkusz igazgatói valóban áldozatot nem kimélve állították össze műsorukat, mely az artistaprodukciók, legjavát foglalja magában, amit pedig a lóidomítás terén mutat be Renlow direktor, az valóban nem mindennapi láttnivaló. Ésténként megisméllendő slágere a cirkusz előadásainak az oroszlanok mutatványa, amit óriási izgalommal néz végig mindenki. A valóban nivós cirkusz már csak néhány előadást fog tartani.

— **Tanítás tankönyvek nélkül.** A kanizsai könyvkereskedők kijelentése szerint a szokottnál is élénkebb volt ezúttal a tankönyv és iskolaszerek vásárlásának szezonja, de megtörtént az, a mire még nem volt példa: a tanulóknak mindössze talfán a fele szerezhette

csak be iskolakönyveit, 50% teljék iskolakönyv nélkül maradt és a könyvkereskedők minden szorgalmazása a tankönyvkiadóknál a még hlányzó könyvekért eredménytelen maradt. Elutasították a könyveket keresőket azzal, hogy elfogyott a készlet és újat nem nyomtak. Be is vallották: azért, mivel az árszabályozó bizottság, melynek ebbe is volt beleszólása, nem engedélyezte a tankönyvek árának újabb fölemelését. A tankönyvek kiadói arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ráfizetésre nem dolgozhatnak és így megesett az a furcsaság, hogy megkezdődött a tanév és a tanulók fele most tankönyv nélkül kezdte meg a munkáját. Ez ellen mégis csak tenni kellene valamit, mivel a tanulási eredmény amugy is silányabb, mint békeidőkben, most pedig a tankönyvhiány még súlyosbitani fogja a helyzetet.

— **A közalkalmazottak nagykanizsai beszerzési csoportjának közleménye.** Felhívjuk a csoport azon tagjait, kik korpára igényt tartanak, ebbeli igényüket annak feltüntetésével, hogy mennyi korpára volna szükségük és azt mily célra kívánják felhasználni, f. évi szeptember hó 26-ik napjáig a kir. törvényszék emeletén levő 8 as számú szobában Ánhoffer Anna kisasszonynál jelentsék be. Nagykanizsa, 1918. szeptember 21. *Az elnökség.*

— **Hadiárva lány örökbefogadása.** Egy nagykanizsai tanítócsalád örökbe óhajt fogadni olyan hadiárva lányt, kinek anyja sem él. Életkora tíz éven felül legyen. Teljes árva hiányában félárva is fogadua örökbe. Tehát teljes és félárva lányok jelentkezhetnek személyesen naponként délelőtt 9–11 óra között vagy levél útján bármikor a hadigondozó népirodánál. (Nagykanizsa, Zrínyi Miklós-utca 38. sz.)

— **Uj petroleumforrások a közelben.** Néhány hét előtt a horvátországi Lipik közelében uj petroleumforrásokra akadtak. Az eddigi furások során sikerült olyan rétegre akadni, mely bőséges eredményt ígér. Értesülésünk szerint a Máv. igazgatósága egy bizottságot küldött ki, hogy ez vizsgálja meg a helyszínen az olaj minőségét, mert a Máv. nak különösen kenőolajra van szüksége. A lipiki források terméke hasonló az ebbeli forráséhoz, amelyből a Máv. olajszükségletének nagy részét fedezi.

— **Gyűjtsünk vadgesztenyét.** Mint az elmúlt esztendőben, úgy az idén is a Korpaközpont ügykörébe utalta a kormány a vadgesztenyét, melyet egyébként az uj rendelet már zár alá is vette. — Saját szükségletére a tulajdonos csakis annyit tarthat vissza, amennyi saját állatállománya takarmányozására a Vármegyei Takarmányozást Intéző Bizottság véleménye szerint szükséges. A tavalyi kedvező tapasztalatok után kétségtelennek látszik, hogy a gyűjtés és a beszolgáltatás még nagyobb mérvet fog ölteni, annál is inkább, mert hiszen a vadgesztenye árát az idén magasabban, — 40 koronában — állapította meg a rendelet. — Ezt az árat azonban csak a bizományos raktárába, vagy a feladóállomásra szállított egészséges, légszáraz áruért fizetik. — Miután a vadgesztenye friss állapotban nedvességet tartalmaz, az 1918. október végéig beszállított áru értékéből a nedvességtartalomhoz mérten legfeljebb 20% azontul pedig legfeljebb 10% levonás eszközölhető. — A tulajdonos által össze nem gyűjtött le nem szállított vadgesztenyét méltalmánként 5 korona áron veszik át a Korpaközpont vadgesztenye bizományosai. — A Korpaközpontnak, illetve bizományosainak — a rendelet szerint — joguk van elrekvirálni a vadgesztenyét 5 koronás áron attól a birtol-

kostól, aki nem gyűjti és nem szállítja le a vadgesztenyét. Saját jólfelgott érdekében, de a közellátás érdekében is cselekszik az, aki haladéktalanul megkezdi a vadgesztenyegyűjtést.

Fényképező gépek, filmek, lemezek, papírok, felszerelési tárgyak legolcsóbb árban SZABÓ ANTAL fényképezési szaküzletében Nagykanizsán.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

BERLIN nagymozgó színház Szarvas szálloda.

Hétfőn és kedden, szept. 23. és 24-én

Órangyal

Megható dráma 4 felvonásban és a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Fekete pianinó

kifűnő karban, uj mahagoni kereszt-huros 3 pedálos zongora, rövid piros zongora, félhosszu palizander zongora azonnal eladók. Zrínyi Miklós-u. 45.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik édes anyánk elhunytá alkalmával mély fájdalomunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Goldberger család.

Vadászfegyvert, revolvert

veszek

ajánlatot Szabó Antal Deák-tér címre kérek.

URANIA Mozgóképalóda, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 23. és 24-én

A halálbánya

dráma 5 felvonásban.

Szépségverseny Siófokon

Vigjáték.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Adakozzunk a vak katonáknak.

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . . 1 óra 250 kor.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDÚ GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A vezérkar mai jelentése.

Budapest. (Hivatalos.)

A tiroli déli arcvonalon a Brenta és Piave között olasz felderítő előretöréseket meghiúsítottunk. A Hétközség fensikján az ellenség tegnap Canovenál folytatta részleges támadásait. A támadó olaszokat és csehszlávokat mindenütt visszavetettük, egy helyütt a pardubitzai dragonyosok segítségével.

A vezérkar főnöke.

Németország a válaszuton.

Hertling megbukott.

Berlin. Az utolsó órák eseményei után megállapítható, hogy gróf Hertling megvált a kancellári állástól. A birodalmi gyűlés főbizottsága ugyanis hűvösen, sőt rosszul fogadta Hertling beszédét és pedig nemcsak a balpárt, hanem a nemzeti szabadelvűek is, a szocialdemokraták pedig semmi körülmények között sem hajlandók Hertlinggel együtt dolgozni. Az is tisztázva van immár, hogy a centumpárt nem fogadja el a szocialdemokraták tegnap nyilvánosságra hozott feltételeit, melyek mellett hajlandók a kormányalakításban részt venni. A jelek szerint új koalíciós kormány kerül az ügyek élére, vagy pedig a parlament többségi blokkjának vezetése a szocialdemokraták kezébe jut. Erzberger minden erővel azon dolgozik, hogy a szocialdemokraták feltételeit el kell fogadni.

Hintze beszéde

Berlin. Hintze német külügyi államtitkár által a birodalmi gyűlés főbizottsága előtt mondott beszéd teljes kivonata a következő:

— Annak idején más demarkacionális vonalakat tartottunk Oroszországgal szemben, mint amelyek a jelenben fenállanak. Azonban a hadiszükség kényszerített bennünket az Oroszországba való bevonulásra. Soha nem volt és nincs is szándékunk orosz területeket elfoglalni, de e területek lakói maguk kértek bennünket arra, hogy nyujtsunk nekik oltalmat. A breszlitowszki békében önállóknak deklarált Eszlandnak és Livlandnak mindaddig segítünk rendőri hatalmakat megóvni, amíg saját erejükből nem lesznek képesek önmagukat megvédeni. A Kaukázusban létesült köztársasággal szemben semmikép sem angazsáltuk magunkat. Az Oroszországgal való elszámolásaink részünkre 6 milliárdot eredményeztek, aminek egy részét Oroszország már ki is fizette. Finnországgal szemben mindig tartózkodtunk attól, hogy belügyeink irányításába

beeszlőjunk. Romániával szemben a békekötésnél figyelemmel voltunk annak jogos érdekeire. Az utóbbi időben ugyan Romániával való viszonyunkban rosszabbodás állott be, mert ott ismét erős antantbefolyások kezdtek érvényesülni, de azóta e viszony már barátságossá vált és reméljük, hogy a román politika teljesen megváltozott. A román hadsereg leszerelése is gyors tempóban folyik. Végül a Spanyolországgal felmerült konfliktusról beszélt Hintze, amelyet azonban — ugymond — sikerült teljesen simán elintézni.

Bosznia-Hercegovina miatt osztrák parlamenti hadjárat kezdődik Magyarország ellen.

Bécs. Az osztrák parlamenti pártok egyöntetűen állást foglalnak a magyar kormánynak Bosznia-Hercegovina kérdésében mutatkozó szándékai ellen. Az osztrák Reichsrat első ülésén nagy vihar várható, mely a Magyarország elleni éles parlamenti hadjárat kezdetét fogja jelenteni, amelyben gróf Tisza István szerepét teszik éles bírálat tárgyává. — Dr. Waldner, a Reichsrat egyik legnagyobb pártjának vezére az alábbiakat mondotta Az Est bécsi tudósítójának:

— Kétségtelen, hogy Bosznia-Hercegovina jövője fölötti döntés nem történhet meg az osztrák parlament megkérdezése és hozzájárulása nélkül. Gróf Tisza szerepe ez ügyben felette homályos. Nem tudjuk, miként tehetett Sarajevóban olyan egyoldalú nyilatkozatot Bosznia-Hercegovina jövőjét illetően.

Októberben ülészik a delegáció

Bécs. Gróf Burián István külügyminiszter levélben értesítette dr. Ellenbogent, hogy a delegációkat október közepére összehívják.

Járásbírószágok és törvényszékek ítélkeznek az árdrágitók fölött

Budapest. Az árdrágitásról készülő új törvényjavaslatban — mely az árdrágitást vétségnek, illetőleg büntetlnek fogja minősíteni és azt börtönnel és fegyházzal is bünteti — az is benne fog foglaltatni, hogy többé nem a közigazgatási hatóságok (a rendőrség és szolgabírószág), hanem a királyi bírószágok, vagyis a törvényszékek és járásbírószágok fognak ítélkezni az árdrágitók fölött. Ez ügyeket gyorsított eljárással fogják letárgyalni, s az elítélteket politikai joguktól és iparengedélyüktől is megfosztják.

Adakozzunk a vak katonáknak.

A spanyol-betegség Nagykanizsán.

Rohamosan terjed a járvány.

Az iskolák bezárását tervezik.

— Saját tudósítónktól. —

A legnagyobb pestis, kolera és tifuszjárványok terjedése megközelítőleg sem volt oly gyors és oly nagy területekre kiható, mint a legújabb betegsége: a spanyol nátháé, amely lényegében nem más, mint egy influenzaszerű hülés, lefolyása meglehetősen gyors, nem tart tovább egy hétnél. Az orvosok még ma sem tudják a betegség pontos eredetét, gyógykezelésre nézve pedig teljes csödet mondott az orvostudomány. A beteget elkülönítik, mert ez az egyedüli módja, hogy a ragály továbbterjedését megakadályozzák. A professzorok a spanyol betegség kérdésében igen eltérő véleményen vannak, a külföldi professzorok már hajba kaptak egymással e kérdés miatt. Minden kiállott fertőző megbetegedés újabb megbetegedésre hajlamosít. A spanyol betegség is ilyen, miután magas lázzal jár, a szervezett ellenállóképességét gyöngíti. Ez az oka annak, hogy a spanyol betegség néha súlyos kimenetelűvé válik, de ennek nem közvetlenül a spanyol betegség, hanem a szervezet ellenállóképességének gyengülése folytán az újabb infekció az oka.

Nagykanizsán a legutóbbi három hónap leforgása alatt két ízben is fellépett a spanyol-betegségjárvány. Juniusban még egyetlen esetről sem tudtak a kanizsai orvosok, de július első napjaiban már erősen észlelhetővé vált. Július végéig jelentékenyen nőtt a kanizsai spanyolbetegek száma, de augusztus első napjaiban mintha csak elváltak volna, hirtelen megszűnt. De csak rövid időre, mert augusztus végén ismét felütötte fejét Nagykanizsán, s azóta nőltlen nő mind a mai napig és kérdés, hogy már elérte-e tetőfokát. Sajnos, Nagykanizsán a spanyol-nátha halálos kimenetelű esetei is igen gyakoriak, természetesen ott, ahol az egyébként veszélytelen lefolyású betegség tüdőgyulladásá fajul. A nagykanizsai halotti anyakönyv a legvilágosabban illusztrálja a járvány keletkezésének és szünetelésének, majd újabb fellépésének és fokozatos terjedésének fázisait. Mig ugyanis 1918. júniusában a nagykanizsai halotti anyakönyvben mindössze egyetlenegy tüdőgyulladás által okozott haláleset szerepel, július 6-ától kezdődőleg mind gyakoribb ez a halál-ok, mely augusztus 9-éig 7-szer szerepel a kanizsai anyakönyvben. Augusztus 9-ikétől szeptember 4-ig megint mindössze kétszer szerepel a tüdőgyulladás mint halál-ok, s valóban, a kanizsai orvosok is úgy tudják, hogy ez időközben a spanyolbetegség járványa is mintha már teljesen megszűnt volna. Annál erőteljesebben lépett fel azonban szeptemberben. E hónap 4-ik napján fordul elő ismét első ízben a kanizsai halotti anyakönyvben a tüdőgyulladás mint halál-ok, mely a mai napig, tehát kerek

három hét leforgása alatt 24-szer ismétlődik, vagyis minden napra több mint egy spanyolbetegségből eredt haláleset jut.

Felkerestük dr. Goda Lipót városi tisztiorvost, hogy a spanyol-nátha kanizsai terjedéséről és a kanizsai iskolákban mind tömegesebben való fellépésével szemben eszköz-
lendő intézkedésekről tőle felvilágosításokat nyerjünk.

A tisztiorvos mindenképp annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a spanyolnátha nem egyéb influenzánál, mely most éppugy járványszerűen grasszál, mint ahogyan mintegy három évtizedekkel ezelőtt szintén járványosan fellépett és számos halálesetet okozott. Majd konstatálta, hogy a spanyoljárvány mindig olyankor lép fel erősebben, amikor olyan forró és — Kanizsán, — olyan poros napok vannak, mint mostanában is. Amiből azt a meggyőződést meríti, hogy — az általános felfogással szemben, — ha majd beköszönt az ősz, esőkkel és hűvös időjárással, akkor a járvány is meg fog szűnni.

— Nagykanizsán a vasutasoknál kezdődött először — mondotta továbbá, — ahol mintegy kétszáz esetem volt, s aztán behuzódott a városi lakosság összes többi rétegei közé. A járvány Kanizsán a forró augusztusban keletkezett és a hűvös, esős augusztusban majdnem teljesen szünetelt és szeptemberben ujult erővel lépett fel és napról-napra mind nagyobb mértékben terjed. Statisztikai adatok természetesen nem állnak rendelkezésre, mert a spanyol-nátha — legalább egyelőre, — nem bejelentési kötelezettség alá tartozó járvány, de azért megállapítható a fejlődés a járvány terjedésében. A halálozás, amit a tüdőgyulladás, vagy a belekben mutatkozó infekciók idéznek elő a spanyolbetegek némelyikénél, szerencsére igen alacsony percentuációt mutat.

— Ami a kanizsai iskolákat illeti, ezek tanulói között is rohamosan terjed a járvány, s minden osztályban napról-napra mind több és több lesz a beteg. Ha az iskolákban hamarosan nem mutatkozik a járvány csökkenése, javasolni fogom a kanizsai iskoláknak a járvány elmúltáig való bezárását, mint ahogyan már számos helyen cselekedtek.

HIREK.

— **Schamschula altábornagy kitüntetése.** A hivatalos lap közli: Őfelsége elrendelte, hogy legfelsőbb dicsérő elismerése újlag — a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartása elismerésül *Schamschula Rézső* altábornagynak, egy honvéd gyaloghadosztály parancsnokának.

— **Vaskoronarend.** Őfelsége a 3. osztályú vaskoronarendet a hadiékítménnyel és a kardokkal díjmentesen adományozta az ellenséggel szemben vitéz és eredményteljes magatartásuk elismerésül felpétzi *Győry Károly* őrnagynak és *Steinbrecher Frigyes* főhadnagynak a 48. gyalogezredben.

— **Kitüntetett huszas honvédtisztek.** A honvédség Rendeleti Közlönyének legújabb száma a 20. honvédgyalozezredhez tartozó illetve oda beosztott tisztek következő kitüntetéséről számol be: *Shvoy István* alezredes a 3. oszt. vaskoronarendet kapta a hadiékítménnyel és a kardokkal; az újlagos dicsérő elismerésben részesültek: *Blumberg Raoul* t. főhadnagy, *Sárváry Miklós*, *Hoffmann Imre*, *Gombos Károly* és *Fülöp György* t. hadnagyok; ugyanezen kitüntetésben első ízben részesültek: *Koller Sándor*, *Berla Jenő* és *Tavasszi Ödön* tartalékos

hadnagyok; az arany érdemkeresztlet kapta a vitézségi érem szalagján *Kindl Vilmos* t. hadnagy gazdasági tiszt.

— **Gyászrovat.** A spanyolbetegség ismét egy fiatal életet ragadott el Nagykanizsán. *Schreiber Lejos*, tartalékos hadnagynak, a kanizsai rendőrség detektívjének 24 éves felesége, született *Tizedes*. Gizi a legújabb áldozat, akinél szintén tüdőgyulladás fejlődött a spanyolnáthából, majd ehhez a legutóbbi napokban egy veszélyes kelevény járult, mely operáció dacára üszkösödésbe ment át és ma hajnalban a viruló szépségű fiatal asszonyka halálát okozta. *Schreiber Lajosnak* két kisleánykája is tüdőgyulladásban fekszik, akik közül a kisebbik — a 3 éves, — már túl van a krízisen, de a nagyobbiknak — aki 4 esztendő, — még igen súlyos és komoly az állapota. *Schreiber Lajosné* halálhíre, mely mindenkit megdöbbentett, városszerte a legmélyebb részvétet keltette.

— **Nagykanizsa 1918. évi költségvetése.** Mint jeleztük, a városi képviselőtestület pénzügyi bizottsága tegnap délután kezdte meg Nagykanizsa város 1918. évi költségvetésének tárgyalását. Tegnap a költségvetés összes bevételi tételeit letárgyalta a bizottság. A költségvetés, — mint már közöltük, — nagyjában a múlt évi keretek között mozog. Az idei bevételek közül az alábbi emelkedések érdemelnek említést. Körülbelül 20,000 koronával fog emelkedni az ingatlanok átruházásából a városnak járó illeték, amit az ingatlanok nagy adásvételi forgalma magyaráz. Új bevételi tétel a bortermelési adóból a várost illető részesedés, mely 6000 koronára van előirányozva. A városi erdők idei jövedelme is mintegy 12—15,000 koronával növekedni fog az idén, amit a magasabb faárakkal érnek el. A városházi üzemhelyiségek bérének emeléséből 8000 korona bevételi többlet kerül az idei költségvetésbe, míg a piacon létesített mézárós és hentesbódék helypénzjövédelme 2000 koronában van megállapítva, mely bevételi tétel ezuttal szintén első ízben szerepel a városi költségvetésben. Ellenben mintegy 6000 koronával fog csökkenni a piaci helypénzbevétel, a hus és borfogyasztási adójövédelm pedig legalább 15,000 koronával kevesebb lesz a tavalyinál. Mindkét apadás anyomasztó drágaság miatti általános fogyasztáscsökkenésben leli magyarázatát. A pénzügyi bizottság ma délután folytatja a költségvetés tárgyalását.

— **Beiratások a tánciskolába.** Adorjáné *Mayersberg Frida* táncitanárnő tánciskolájába a beiratkozások csütörtök, 26-ától eszközölhetők a Casino épületében. A tanítás szombaton, f. hó 28-án kezdődik.

— **Koszorupótló adományok.** Folyó hó 12-én elhunyt *Neumann Aladárné* iránti kegyeletből koszorupótló címen adakoztak: A

gyászoló család 1000 K, *Brodjovin* testvérek *Zagreb* 200 K, dr. *Balla János* és neje, *Weiss Ferenc* és neje *Zagreb* 100—100 K, *Prager Ferenc* és neje 80 K, *Bettlheim Aladár* és neje, dr. *Gross Dezső* és neje, dr. *Ország Lajos* és neje, dr. *Rothschild Samu* és neje, *Weiser János* és neje, *Widder Márton* és neje 50—50 K, *Fleischner Miksa*, *Somogyi Ede* és neje *Bpest* 40—40 K, *Breuer Izidor* és neje, *Frank Vilmos* és neje, *Lichtenstein Albert* és neje, *Strem Tivadar* és neje 30—30 K, *Szabó Albert* és neje 25 K, *Forbáth Artur* és neje, dr. *Goda Lipót*, dr. *Rapoch Aladár*, dr. *Rothschild Béla* és neje, dr. *Bartha József* és neje, *Blumenschein Vilmos* és neje, *Lendvai Vilmos* és neje, *Péter Hugó* és neje, dr. *Schön Fülöp*né, *Schwarz Lajos* és neje, dr. *Viola Ignác* és neje, *Weisz Dávidné* 20—20 K, *Barta Pál*, *Milhoffer Simon*né, *Samuelly Ottó* és neje 10—10 K, összesen 2475 koronát. — Az ízr. Szentegylet.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 25. és 26. án

Roberto Bracco tragikus pompájú
regénye

AZ ANYA

Társadalmi dráma 5 felvonásban

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vadászfegyvert, revolvert

veszek

ajánlatot **Szabó Antal** Deák-tér
címre kérek.

BERLIN nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

Szerda és csütörtök, szept. 25. és 26-án

Látod! a halál?

Művészdráma 4 felvonásban

és a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Schreiber Lajos népi. hadnagy, Nagykanizsa város polgári biztosa, **Schreiber Gabriella** és **Jolánka**, **Tizedes Ferenc** és neje **Godinek Katalin**, **Tizedes Ilonka**, **Schreiber Ferenc** és neje **Erdődy Terézia**, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a forrón szeretett legjobb hitves, jó anya és gyermek, illetve nővér

SCHREIBER LAJOSNÉ

szül. TIZEDES GIZELLA

f. hó 25-én reggeli 6 órakor életének 24-ik, boldog házasságának 5-ik évében, rövid szenvedés után Istenben elszenderült.

A drága halott földi maradványai f. hó 26-án délután 4 órakor fognak a Csengery-utcai gyászházban beszenteltetni és a róm. kath. temetőben elhantoltatni.

Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 26-án délelőtt 10 órakor fog a szent-ferencrendiek templomában bemutatlatni.

Nagykanizsán, 1918. évi szeptember hó 25-én.

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
— Nyiltér és hirdetések megállapított árak mellett. —

Alapította

Dr. HAJDÚ GYULA

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csenpéry-ut 7. szám.

Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A német kancellárválság.

Berlin. A német kancellárválság egyre akutabbá válik. Német politikai körök bizonyosra veszik, hogy a válságból a birodalmi gyűlés többségi pártjai megerősödve fognak kikerülni. Híre jár, hogy a kormány rövidesen új hadihitelt akar kérni a birodalmi gyűléstől. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot hamarosan benyújtják s az 15 milliárdnyi hadihitelről fog szólni, vagyis ugyananyiról, mint a legutóbbi alkalommal. A hadihitel törvényjavaslatának tárgyalásakor újabb vitára van kilátás, amelyben azonban a szociáldemokraták álláspontja más lesz, mint amint eddig volt.

Hertling visszalépése küszöbön.

Bécs. A Neues Wiener Journal berlini tudósítója beszélgetést folytatott a német a német pártok vezéreivel, akik mind annak a meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy gróf Hertling birodalmi kancellár visszalépése közvetlen küszöbön van. Hertlinget egészségi állapota miatt családja már három hónap óta igyekszik rábeszélni a visszalépésre, de Hertling mindeddig hajthatatlan maradt, mert nem akart ellenfeleinek, különösen pedig Erzbergernek engedni.

Burián békejegyzeke

és az olasz hadsereg főparancsnoka

Genf. A Züricher Morgenzeitung jelenti, hogy Diax tábornok, az olasz hadsereg főparancsnoka napiparancsban emlékszik meg gróf Burián békejegyzekeiről. „Most kerül a sor az utolsó hatalmas erőfeszítésekre, melyek lehetővé teszik a békéhez jutást,” — szól Diax napiparancsa, mely e szókkal végződik: „A békét a harc téren fogjuk kiküzdeni, ahol a döntés rövidesen meglesz. Bátorság és vitézség azok az utak, melyek a békéhez vezetnek“.

A franciák és a békejegyzekek.

Genf. Párisból táviratozzák: A francia kamara hadügyi bizottsága hétfőn tartott ülésén 9 szavazattal 6 ellenében helyeselte a francia kormánynak az osztrák-magyar békejegyzekekkel szemben elfoglalt álláspontját.

Mért nem akarja Anglia a német gyarmatokat visszaadni?

Rotterdam. A Reuter ügynökség közli jól értesült londoni forrásból: Anglia azért vonakodik Németországnak gyarmatait visszaadni, mert attól fél, hogy azokat Németország a jövőben tengeralattjáró bázisokul használhatja fel. Angol haditengerészeti körökben attól tartanak, hogy

Németország a tengeralattjáró hajók építésének technikáját annyira kifejlesztte, hogy mind nagyobb és nagyobb tengeralattjáró naszádokat lesz képes építeni, úgy hogy aránylag egészen kisszámú tengeralattjáróval az egész angol kereskedelmi flottát veszélyeztetni lehet.

Uj antantoffenziva előtt nyugaton.

Bécs. A Neues Wiener Journal közli Berlinből, hogy a német katonai körök számolnak azzal, hogy az antant az ősz folyamán nagy támadásokat kezd nyugaton. A palesztinai és macedóniai támadások is valószínűleg nagyszabású francia, angol és amerikai offenzívában fognak folytatódni. Az új offenzívák időpontjára vonatkozólag azonban még semmit sem lehet tudni.

A palesztinai angol győzelem.

Rotterdam. Londonból táviratozzák: A palesztinai új angol offenzívában ejtett foglyok száma 40,000-re emelkedett, a zsákmányolt ágyuk száma pedig meghaladja a 250-et.

Egy és háromnegyedmillió amerikai Franciaországban.

Hága. Washingtonból kábelezik, hogy Mars tábornoknak, az amerikai hadügyminisztérium vezérkari főnökének közlése szerint szeptember 28-ig a nyugati fronton egy millió és 750 ezer főnyi amerikai sereg fog állani.

Gróf Tisza Budapesten.

Kijelentésel a bosnyák ügyről.

Budapest. Gróf Tisza István az éjszaka hazaérkezett Budapestre horvátországi, bosznia és hercegovinai utazásáról és ma délelőtt hosszan tanácskozott Wekerle miniszterelnökkel. Majd egy újságíró előtt az alábbi kijelentéseket tette:

— Megállapítom, hogy mindazokkal, akikkel utamon beszélgettem, semmiféle politikai jelentőségű tárgyalást, vagy tanácskozást nem folytattam. Beszélgetéseim teljesen magánjellegűek voltak és pusztán informatív céljuk volt. A hirlapi közlemények, melyek utazásomról és látogatásaimról szóltak, nem hitelesek. Bosznia-Hercegovina kérdésében saját álláspontomat a kellő időben meg fogom ismertetni, s azt akkor hozom nyilvánosságra, amikor az ügy érdekében levőnek tartom. — **Most csak annyit, hogy a bosznia-hercegovinai kérdésnek Magyarország részéről kontemplált megoldása Ausztriának és Magyarországnak egyaránt érdekében áll.**

Nagy minisztertanács.

Budapest. Nagy jelentőségű minisztertanács volt ma délelőtt. A Déli Hírlap értesülése szerint a minisztertanács legfőbb tárgya a fuzió kérdése volt. A kormány két tagja, gróf Zichy Aladár és Windischgraetz herceg nem vesznek részt a fuzióban. A mai minisztertanácsra Windischgraetz nagy jelentőségű javaslatot tett a tengeri kontingentálásáról, melynek során megállapították az egyes vármegyékre kivetendő tengerimennyiségét. Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter a borárak maximálásáról tett javaslatot és báró Szerényi József kereskedelmi miniszter is több javaslatát terjesztette elő.

HIREK.

— **Kitüntetett 48-as tisztek.** A hivatalos lap közli, hogy *Raidl* Adolfot a 48. gyalogezred hősi halált halt főhadnagyát a király a hadiékítményes vaskoronarend III. osztályával és a kardokkal tüntette ki. *Bárka* János tart. hadnagy vitéz magatartásáért a III. osztályú katonai érdemkeresztet kapta a hadiékítménnyel és kardokkal. *Balogh* Jenő tart. főhadnagy immár harmadszor részesült — a kardok egyidejű adományozásával — a legfelsőbb dicséret elismerésben, *Villányi* Antal tart. hadnagy pedig ezuttal másodszor kapta meg a kitüntetést.

— **Gyászrovat.** Szükszavu távirat tudatja, hogy Pécsen tegnap délután 42 éves korában hastífuszban elhunyt dr. *Burkovich* Gyula posta és táviráda főtiszt. *Burkovich* azelőtt hosszú időn át Nagykanizsán működött, itt is nősült meg. Néhai Dolmányos Ferenc kiskanizsai tanító Margit leányát vette feleségül. Midőn a pécsi posta és távirádaigazgatóságához került, óriási ambícióval nekifeküdt a jogi studiumnak, s alig másfél éve, hogy a doktori diplomát megszerezte. Özvegyén kívül három diákfia és kislánya siratják.

— **Egy huszas honvéd tiszthelyettes nyolcadik kitüntetése.** *Horváth* Ferenc, a 20. honvédgyalozereg tiszthelyettese önkéntes szakaszával elfoglalt egy magaslatot, egy tisztet és hatvan katonát foglyul ejtett és sok hadiszert zsákmányolt. Ezért a hőstetteért az arany vitézségi érmet kapta. *Horváth*nak ez már a nyolcadik kitüntetése.

— **300-8000 korona jutalom a zalamegyei közfélmérés intézőinek.** A legutóbbi vármegyei közgyűlés szokatián gavallériával honorálta azokat a vármegyei alkalmazottakat, akik Zalamegye közfélmérésügyének intézésében nagyobb tevékenységet fejtettek ki. Az alispántól kezdve a díjnokok, sőt a hivataloszolágig mindenkinek megszavaztak kisebb-nagyobb jutalmat, akiket az alispán, illetőleg a járási főszolgabírák erre érdemeseknek ítélték. *Kolbenschlag* Béla alispán részére 8000 koronát, *Bödy* Zoltán főjegyző részére 6000 koronát, *Czobor* Mátyás volt másodfőjegyző

zönek, dr. Brand Sándor másodfőjegyzőnek, Fára József vármegyei levéltárnoknak, dr. Szele József vármegyei aljegyzőnek, dr. Csák Károly vm. t. főügyésznek, Zarubay Andor pénzügyi számvizsgálónak, a közlelmzési könyvelőség vezetőjének, Hemmert Károly volt közlelmzési könyvelőnek, Hutter Ferenc várm. irodaigazgatónak, továbbá Székely Emil, Szilágyi Dezső, Karácsony Kálmán, Bogyay György, Gajásy Lajos, Pálffy László, Farkas István, Farkas Kálmán, Langer István, Sághváry Jenő, Skublics Ödön és dr. Huszár Pál főszolgabíróknak egyenként 2000 koronát; továbbá dr. Koller István, Botka Andor, Gyömöre István, Polgár Ferenc tb. főszolgabírók, Mayer István nyugalmazott, de önként fizetés nélkül újból szolgálatot teljesítő főszolgabíró, dr. Prack István volt vármegyei aljegyző, a közlelmzési ügyekben 2 évig működő előadó Krizmanich József, Grubits Antal, Rédei László, Ángyán János, vm. irodatiszteknek 1000—1000 koronát állapított meg a törvényhatósági bizottság. Végül 800 koronától 300 koronáig váltakozó segélyben részesült egy csomó vármegyei és járási közigazgatási gyakornok, irodatisz, írnök, díjnok és hivataloszolga, akik a közlelmzés terén kiváló ügybuzgósággal működtek. Mind-ezen jutalmakat a vármegyei közlelmzési alaptól fizetik, s a jutalmazások indoklásának egyik legfőbb pontja úgy szól, hogy a megjutalmazottak hivatali óráikon jóval túl dolgoztak és közülük többen oly sokat voltak kénytelenek utazni, hogy ez utazások költségeit a törvényszerű napidijakból nem tudhatták fedezni és gyakran sajátjukból kellett ez utakra ráfizetniük.

— **A kanizsai és zalamegyei pénzügyi intézetek a részvénytőke emelési tilalom ellen.** Ismeretes a nagy port felvert kormányrendelet, mely a pénzügyi intézetek és részvénytársasági vállalatok alaptőkéjének felemelését megtiltotta. Azt is minden újságolvasó tudja, hogy a közgazdasági életünk egész fejlődését megbénító ezen rendelet ellen az összes érdekelt tényezők egyöntetű tiltakozásban foglaltak állást és országos akciót kezdeményeztek, hogy a pénzügyminisztert ezen súlyos rendeletének visszavonására rábírájék. A nagyarányú tiltakozási akció hullámverése immár Nagykanizsára is elérkezett és pedig a soproni kereskedelmi és iparkamara révén, mely *f. hó 28-án, szombat délután 1/2 6 órakor* Nagykanizsán, a Nagykanizsai Takarékpénztár r. t. gyűlés termében tartandó értekezletre hívta meg a Zalamegyében lévő összes részvénytársasági vállalatok és pénzügyi intézetek képviselőit. A meghívást tartalmazó körirat többek között az alábbiakat foglalja magában: „A részvénytársaságok alaptőkéjének felemelése tárgyában e hó 3-ikán kibocsátott 3780/1918. M. E. számú kormányrendelet valóságos béklőt rak az ország gazdasági fejlődésének egyik legfontosabb tényezőjére, a részvénytársasági intézményre. Az ország minden részéből felhangzik a tiltakozás e kormányrendelet ellen és kamaránk is csak elemi kötelességet teljesít, midőn a Dunától Dráváig terjedő nyugati halárvidék részvénytársasági közös ügyének védelmére kell. Hogy ezt a kellő nyomatékkal tehesse, érdekességével való közvetlen érintkezés keres, ily uton óhajva megismerni részvénytársaságainak a szóban levő rendeletet illető nézeteit s azt a mértéket, amelynek fokáig e rendelet által magukat találva és korlátozva érzik.” — Mint tehát e sorokból is kitűnik, a soproni kereskedelmi és iparkamara nemcsak Nagykanizsán, illetve Zalamegyében rendezte a sérelmes kormányrendelettel szemben való állásfoglalást, hanem mindenütt, ahova

illetékessége csak kiterjed, tehát Sopron, Moson és Vasvármegyékben is, ahol mindenütt hasonló értekezletek és tiltakozó határozatok lesznek. A Nagykanizsán szombaton tartandó részvénytársasági értekezleten a kereskedelmi és iparkamarát Halvax Frigyes kamarai alelnök fogja képviselni.

— **Őszi és téli hivatali rend a kanizsai városházán.** Jövő keddtől, vagyis október elsejétől kezdve ismét a délelőtti és délutáni hivatali idő lép életbe a kanizsai városházán. És pedig minden nap reggel 8 órától délután 1 óráig és délután 3 órától 5 óráig terjedő időben. Az *iktatóban* a beadványok délelőtt 8-tól 12-ig, délután 3-tól 5 óráig adhatók be és fogadhatók el. — *A városi pénztár* délelőtt 9 órától délután 1 óráig köteles fizetéseket elfogadni és teljesíteni. *Felvilágosítás* a feleknek délelőtt 10-től 12 óráig adható. — *A polgármester* szombat és vasárnap kivételével feleket délelőtt 11-től 12 óráig fogad. — Az új rend ezzel egyidejűleg a rendőrkapitányi hivatalban is életbe lép. — A polgármester az erről szóló rendelet kiadásával felhatalmazta az egyes hivatalfőnököket, hogy szükség esetén a hivatalos időt saját hatáskörükben 1 órával meghosszabbíthassák.

— **Összegyűjtik a Huszas Hét fényképeit.** A 20. honvéd pótzászlóalj kéri mindazon urakat és hölgyeket, akik a Huszas Hét ünnepeinek alkalmával fényképfelvételeket csináltak, — felvételeikből egy-egy példányt, vagy esetleg a lemezt rövid időre a 20. honvédgyalogezred hadtörténelmi csoportjának rendelkezésére bocsájtani sziveskedjenek, hogy a magasztos cél érdekében rendezett Huszas Hét minden mozzanata a hadimuzeumban megörökítést nyerhessen.

— **A tánciskola megnyitása.** Megérkezett Nagykanizsára Adorjáné Mayersberg Frida, a jeles táncművésznő, kinek jövetelét mindkét nembeli diákság és a tánc kedvelő fiatalság már oly türelmetlenül várta. Frida asszony a Casino épületének földszintjén lakik, s mai naptól fogva ott lehet tánciskolájába beiratkozni. A táncanfolyam holnapután, szombaton este kezdődik a Casino emeleti nagytermében.

— **Halálos ugrás a vonatból.** Barcs állomáson vasárnap reggel halálos végű baleset érte özvegy Horvát Józsefné paprikaárus kofát. A pécsi vonat helyett a pakráciba szállott be és tévedését csak akkor vette észre, mikor az elindult. Hirtelen leugrott a vonatról, de oly szerencsétlenül bukott a vágányra, hogy agyrázkódást és koponyacsonttörést szenvedett. A szerencsétlenül járt asszony még a helyszínén kiszervengett.

— **Az izr. templomban a sátoros ünnepek** utolsó napjai alkalmából az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek megtartva: F. hó 27-én, pénteken reggel fél 7 órakor sachrisz és ezt követően muszaf ima, délután 6 órakor esti ima; 28-án, szombaton reggel 7 órakor sachrisz ima, halottak lelkiüdvéért való imával (Hazkarah), délelőtt 10 órakor muszaf ima szintén a halottak lelkiüdvéért való imával, délután fél 4 órakor mincha ima, fél 7 órakor „Szimchasz Tóra“ esti ima; 29-én, vasárnap reggel 7 órakor sachrisz ima, délelőtt 10 órakor muszaf ima, délután fél 4 órakor mincha ima. — A hitközségi előjáróság ez uton is figyelmezteti a t. templomlátogató közönséget, hogy a szokott templomi rend Szimchasztórákor is szigorúan betartandó. Mindenki belépti jegy nélkül is bemehet ezuttal a templomba, azonban a földszintre csakis férfiak, a karzatokra pedig csak nők. Leánygyermek csak a karzatokon foglalhatnak helyet, fiugyermekek a földszinten. Hat éven aluli gyermekek nem bocsájtathatnak be a templomba.

— **A vármegyei díjnokok öröme.** Az összes vármegyei díjnokok és napi-béresek, szolgálók díjait f. évi július hó 1-től kezdődő hatállyal felemelte a belügyminiszter. Ezek szerint a javadalmazás a következő lesz napidíj és napidíj-póllék címén: Egy évi próbaszolgálat tartama alatt 3.10 K. Díjnoki alkalmazás második évétől a harmadik év végéig 3.50 K. A díjnoki alkalmazás negyedik évétől a hatodik évéig 4 K. A díjnokság hetedik évétől kilencedik évéig 4.50 K. A díjnokság tizedik évétől tizenkettedik évéig 5 K. A díjnokság tizenharmadik évétől kezdve napi 5.50 K. A szolgálknál: öt évig napi 3, hat-tíz évig napi 3.40 K. tizenegyedik évtől kezdve napi 3.70 K. Ezen díjak szerinti különbözet kiutalása iránt vármegyénk alispánja már intézkedett, úgy, hogy Zalavármegye összes díjnokai és szolgálói a napokban megkapják a nem várt anyagi segítséget.

— **Tilos éretlenül levágni a tengerit.** A földművelésügyi miniszter táviratban közölte Zalavármegye alispánjával, hogy a hozzá érkezett jelentések szerint az országban több helyen éretlenül levágnak takarmánynak a tengerit. Felhívja tehát az alispánt, hogy ezt szigorúan tiltsa meg és a községi előjáróságok útján közölje a lakossággal, hogy a zölden, de illetve éretlenül levágott kukoricát takarmány gyanánt fogják rekvirálni és a rendelet ellen vétők ellen kihágási eljárást is indítanak.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

BERLIN nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

Szerda és csütörtök, szept. 25. és 26-án

Látod! a halál?

Művészdráma 4 felvonásban
és a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor. Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos lámpákkal

Ihét betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású
Tungsrاملámpákat.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 25. és 26-án

Roberto Bracco tragikus pompájú
regénye

A ZANYA

Társadalmi dráma 5 felvonásban
és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2-50 kor.
Nyiltér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám,
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A bolgár vereség és hatásai.

A ma reggeli lapok jelentették, hogy az angolok és franciák Macedóniában áttörték a bolgár frontot és a bolgár hadsereg, mely foglyokban és hadianyagban jelentékeny veszteséget szenvedett, visszavonulóban van. Ezen esemény fejleményeiről ma délután az alábbi telefonhíreket vettük:

A Vardarig felgöngyöltve a bolgár front. — A bolgár vereség és az osztrák-magyar hadvezetőség.

Bécs. A lapok behatóan foglalkoznak a macedóniai harctér eseményeivel. A legutóbbi hírekből megállapítható, hogy a bolgár hadsereg kétségtelenül súlyos vereséget szenvedett. Az egész bolgár frontot a Vardarig felgöngyöltette az ellenség előnyomulása, miközben a bolgár hadsereg anyagban nagy veszteségeket szenvedett és a támadók már Bulgária területére érkeztek. A lapok hangoztatják, hogy ily körülmények között számolni kell azzal a lehetőséggel, hogy ez a vereség valamelyes hatást fog gyakorolni a bolgár politika magatartására nézve, habár a tényekből nem állapítható meg, hogy ez a magatartás mily formában és mily céllal fog mutatkozni. Hadvezetőségünket nem érték készületlenül a macedón front eseményei, hiszen ezek már 10 nap óta vannak folyamatban. A bolgár front visszavétele új elhatározások elé állítja hadseregünket, aminek hatása a legközelebbi időben már mutatkozni fog. Ha ránk nézve valamilyen katonai konzekvenciák levonása mutatkoznék szükségesnek, el vagyunk készülve erre is.

Burián tanácskozása a bolgár és német követekkel

Bécs. Tegnap délután gróf Burián István külügyminiszter Bulgária és Németország bécsi követeivel tanácskozott igen behatóan. A tanácskozás harmadfélóra hosszat tartott. Ezután Badenbe utazott a külügyminiszter, ahol késő estig volt őfelségénél. Wekerle csak a tárgyalások után érkezett Bécsbe. — A délután folyamán a sajtó képviselőit a külügyminiszteriumban informálták. — Wekerle Bécsbe érkezése után még tegnap este hosszan tanácskozott gróf Burián külügyminiszterrel és ma délelőtt a királyhoz ment kihallgatásra.

A Reichsrat krízise

Bécs. Hussarek miniszterelnök tegnap délután a Reichsrat pártjainak vezetőivel a küszöbön álló ülészakról tárgyalt. Elsősorban a cseh pártszövetség helyettes elnökét kérte magához, aki néhány

percnyi tárgyalás után izgatottan, halálsápadtan jött ki Hussarek szobájából. Közvetlen ezután minisztertanács volt, majd Badenben voltak tanácskozások este 9 óráig. Burián külügyminiszter már jóval korábban ért Badenbe, s őt követte Hussarek. Este szájról-szájra járt a hír, hogy október elsején nem ül össze a Reichsrat. A pártok vezetői viszont kivétel nélkül követelik, hogy a parlamentet összehívják. Ekkor felmerült a terv, hogy a pártok koalíciós kormányt alakítsanak, melyben valamennyi párt helyet foglaljon.

A bolgár királyi család Bécsben

Bécs. Ferdinánd bolgár király leányai ma reggel a balkán-vonaton Szófiából Bécsbe érkeztek.

Összehívják a Házat

Budapest. Politikai körökben követelik a képviselőház mielőbbi összehívását. A pártvezetőségek táviratilag Budapestre hívták a képviselőket. Károlyi, Andrássy és Batthyány már meg is érkeztek. Ma este a Károlyi-pártban értekezet lesz.

Megállt a tőzsde

Budapest. A külpolitikai vigalmak következtében a tőzsde ma déli 1 óráig nem nyílt meg. Tanácskozás folyik, hogy egyáltalán megnyissák-e. Hír szerint a titkárság, hogy a kontremín garázdálkodását megakadályozza, üzletkötések nélkül meg fogja állapítani a mai minimális kurzusokat. Bécsi jelentések szerint az ottani tőzsdén megindult az üzlet. Az értékeket 30—50 koronával olcsóbban jegyezték a tegnapi árfolyamnál.

A vezérkar mai jelentése.

Budapest. (Hivatalos.)

Olasz harctér: A tiroli és veneziai arcvonal egész hosszában tüzérségi és járőrscsatározások.

A nyugati harctéren az osztrák és magyar csapatok dicséretre méltóan részt vesznek a Maastól keletre folyó harcokban.

A vezérkar főnöke.

Feszültség az olasz fronton.

Lugano. A Corriere della Sera jelenti: Az egész olasz fronton általában nagy a nyugtalanság. A Piave és a Grappa hegycsoport között rendkívül feszült a helyzet.

Német támadások nyugaton.

Genf. A Times jelenti, hogy az egész nyugati fronton a németek rendkívül erős támadásai észlelhetők. A szövetséges csapatok rendkívül erős tüzérségi tűz alatt állanak.

Harc az árdragítókkal.

A kereskedelmi miniszter szigorú rendelete.

— Saját tudósítónktól. —

Leérkezett Zalavármegye alispánjához, a kereskedelmi miniszternek nevezetes rendelete, amellyel kéréselhetetlen hadat üzen az áruuzsorának. Kemény szavakkal ítéli el a miniszter az áruuzsora minden fajtát és megállapítja, hogy a tisztességes polgári haszon már szinte eltűnt a magyar gazdasági életből és ezért a legkérelmetlenebb szigorúságot követeli meg a közigazgatási hatóságoktól az áruuzsorások üldözésére. A megjelentőségű, de véleményünk szerint már elkészült rendeletnek idevonatkozó része a következő:

„A kötelező ármegjelölésről szóló kormányrendelettel újabb eszközt kerestem az immár türethetetlen áruuzsora megfékezésére, az ugyanakkor elrendelt számlázási kényszerben pedig hathatós eszközt véltem találni a lánckereskedelem kinövéséi ellen.

Ezeket az intézkedéseket nemcsak egész terjedelmükben szándékozom végrehajtani, a gyakorlatban szerzett tapasztalatok által esetleg követelt módosítások fenntartásával hanem a lehető legmesszebbmenő intézkedéseket szándékozom tenni a komoly végrehajtás ellenőrzése tekintetében. A drágaság arányai ma már nemcsak türethetetlenek, hanem egyenesen gazdasági veszélyt képeznek.

A fogyasztás védelme ma egyik legfontosabb állami feladattá vált, mert ha nem vetünk ennek a borzasztó áruuzsorának gátat, akkor gazdaságilag megsemmisül és nemzedékekre kihatólag roskad össze elsősorban középosztályunk a fix javadalmazású tisztviselő osztály és a munkabérek szükségszerű emelkedése folytán megbénítatik egész termelésünk.

Erős elhatározásom, hogy minden rendelkezésemre álló törvényes eszközt kimerítik a jogtalan haszonszerzés ezen kinövéséi ellen és ha a rendelkezésre álló törvényes eszközök nem lennének erre elegendők, messzebbmenő felhatalmazást fogok a törvényhozástól kérni. Mert ez végre még sem lehet indokolt, hogy pl. egy méter rendes ruhaszövet 300 koronába, egy egyszerű férfidöltöny 1500—2000 koronába, egy női ruha 2000—3000 koronába, egy doboz gyufa 20—25 fillérbe kerüljön. Így a legszükségesebb élelmiszerek, melyeknek árai ma már olyan szédületesen magasak, hogy a vagyontalan lakosság legszükségesebb élelmezése komolyan veszélyeztetve van.

A tisztességes polgári haszon fogalma ma már szinte eltűnt a magyar gazdasági élet köréből. Ennélfogva felhívom az iparhatóságot hogy a legmesszebbmenő figyelemmel kísérve ezeket a jelenségeket és kinövéseket, tegyen meg hatáskörében minden lehető ezeknek lehető korlátozására.

Midőn a fentieket az iparhatósággal közlöm, felhívom, hogy hatósága területén a gazdasági életet a legéberebb figyelemmel kísérje és mindazokkal szemben, akik a háborus helyzettel visszaélve a drágaság fokozásához hozzájárultak és maguknak jogtalan hasznot akarnak biztosítani.

A fenálló törvényes jogszabályok, alkalmazásával kénytelenül szigorral járjon el és a tudomására jutott konkrét ügyeket soronkívül intézze el.

HIREK.

Marad a 82% pótdadó.

Nagykanizsa város 1918. évi költségvetése a pénzügyi bizottság előtt.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap este végzett a képviselőtestület pénzügyi bizottsága Nagykanizsa város 1918. évi költségvetéseljárásának letárgyalásával. Amiféle alaposan tartani lehetett, hogy a pótdadókulcsot fel kell emelni, az, — hála a pénzügyi bizottság egyensúlyozó művészetének, — nem következett be. Marad 1918-ra is a múlt évnek megfelelő 82% pótdadó. Annak dacára sikerült ezt elérni, hogy a város kiadásai a folyó évre mintegy 120,000 koronával meghaladják a tavalyi mértéket. De viszont a bevételeket is sikerült 104,000 koronával fokozni, s így a tavalyi és ez idei költségvetési hiányok között mindössze 16,000 korona körüli összeg van, ami miatt azonban még nem kellett a pótdadót emelni, mert e differenciát a pótdadóalapon némi emeléssel ki lehetett egyenlíteni. Nagykanizsa város 1918. évi kiadásainak összege 1 millió és 187 ezer korona, míg a bevételek 758,000 koronában vannak előirányozva. A pótdadóval fedezendő hiány tehát körülbelül 430,000 korona, aminek éppen 82 százalék pótdadó felel meg.

Hogy miért emelkedtek a város kiadásai 120,000 koronával? Ezt az alábbi főbb számadatok világítják meg: A város tulajdonát képező épületek tatarozásának költségei tavaly óta 45,000-ról 71,000 koronára emelkedtek; a városház papír és írószerszükségletének fedezésére a múlt évi 18,000 koronával szemben most már 40,000 korona kell; az erdei kiadások 12,000-ról 32,000 koronára emelkedtek; a terek és utcák öntözésének kiadásai 32,000-ról 42,000-re; a várost terhelő állami és megyei adók 16,000-ról 19,000-re; a közutak fentartásának költségei 1488 koronáról 3400 koronára kapaszkodtak és így tovább minden legkisebb tétel.

A költségvetés előirányzatot e formában kinyomtatják, s akkor az a városi közgyűlés elé kerül.

— **Második signum laudis.** Ófelsége elrendelte, hogy legfelsőbb dicsérő elismerése — a kardok egyidejű adományozásával — újlag tudtul adassék az ellenség előtt vitéz magatartása elismerésül *Batisz József* 48. gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak.

— **Tanári meghívás.** Munkács város tanácsa az ottani városi felsőkereskedelmi iskola vegytani tanszékére meghívta *Rácz Lajost*, a nagykanizsai állami polgári iskola nagytudású tanárát a VIII. fizetési osztályba való előléptetés mellett és egyúttal megbízta a munkácsi vegyikísérleti állomás vezetésével is. *Rácz* tanárnak pályáján való szép előmenetele ismerősei és barátai, valamint tanítványai körében a legőszintébb örömet keltette, de egyszersmind a legőszintébb sajnálkozással találkozott Nagykanizsáról való távozásának híre.

— **A spanyol nátha miatt bezárják a kanizsai elemi iskolákat.** A spanyol betegség Nagykanizsán annyira terjed, hogy amiatt már az iskolákat is be kell zárni. A kanizsai elemi iskolák tanítói közül már hatan fekszenek spanyolbetegségben és a tanulóknak is

több mint a negyedrésze beleesett abba. Ennek folytán ma a tisztí orvosok javaslatára *dr. Sabján Gyula* polgármester azt a távirati előterjesztést tette Zalavármegye alispánjának, hogy az összes nagykanizsai állami és izraelita elemi iskolákat szeptember 29-től október 6-ig zárják be.

— **Sertésvész Zalamegyében.** A vármegyei főállatorvosnak ma érkezett állategészségügyi kimutatása döbbenetes adatokat tartalmaz. Ez adatok szerint Zalavármegyének majdnem egész területén, — a csáktornyai és alsólendvai járásokat kivéve, — a legnagyobb arányú sertéspestis (sertésvész) pusztul. A f. hó 10-én kelt kimutatás szerint még Nagykanizsa város sincs a sertésvész által inficiált területek között, de értesülésünk szerint már itt is mutatkoznak a veszély jelei. A jelzett kimutatás szerint a nagykanizsai járásnak alábbi községeiben grasszál a sertésvész: Kiskomárom, Komárom, Szepetnek és Zalakaros községekben. A sertésvész méreteit illetően csak a közeli Szepetnekről vannak részletes adataink, melyek szerint ott naponta százával hullanak el a sertések. Az állatorvosok mindenütt a legnagyobb erőfeszítéseket teszik meg a közéletmezés szempontjából ma fokozottan súlyos következményű állatbetegség-járvány leküzdésére.

— **A Korona zárórája.** A Korona étterme az éjszaka még 12 órákor is nyitva volt. Erről a rendőrkapitányság tudomást szerezvén, a Korona szálló bérlőjét, *Kiss Ernőt* ma délelőtt tartott rendőrbírói tárgyaláson felelősségre vonták és zárórákihágás miatt 1000 korona pénzbüntetésre ítélték. Értesülésünk szerint a rendőrség a legszigorúbban ellenőrzi a 11 órai záróra betartását és erélyesen fogja büntetni a záróra-kihágásokat elkövetőit.

— **A városok ellátása.** A magyar városok országos kongresszusa legutóbbi állandó bizottsági üléséről felterjesztést intézett a közéletmezési miniszterhez több közéletmezéssel kapcsolatos kívánság dolgában. A kongresszus elnökségéhez most érkezett meg a közéletmezési miniszter válasza, amely azzal a szomorú megállapítással kezdődik, hogy az országos készletek csekély volta miatt a lisztfejadagok felemelése lehetetlen. A *burgonya* kérdésében intézkedett a kormány, hogy a városok szükségletei lehetőleg a legközelebbi termelési helyről fedeztessenek és hogy a március 1-ig való szükségletet még a hidegebb időjárás beállta előtt megkapják a fogyasztók. A *sertéshizlatás* rendjét szabályozó új rendelet szerint a városoknak megszűnt az a joguk, hogy a termelőkkel hízlatási szerződést kössenek. Most már csak a Sertésforgalmi Iroda részére lehet sertéseket lekötni. A közéletmezési miniszter azonban kijelenti, hogy a városok által felkutatott sertéseket közcélakra költik le és ha teljesen kihiztak, akkor lehetőleg az illető városnak utalják ki őket. Ha ez nem lesz elég, akkor a városok részére kiutalások fognak történni, a zavartalan kiutalást azonban nem garantálja a miniszter.

— **A rejtélyes kéz.** Detektív-filmbe illő izgalmakat éltek át a tegnap hajnalban Nagykanizsára érkezett bécsi személyvonat egyik másodosztályú fülkéjének utasai. Egy kanizsai urihölgy, ki a fülkében utazott, így adta elő a történetet: „Összezsufoltan voltunk a fülkében. Nekem az ablak közelében ülőhely jutott, ahol lassan el is szenderegtem. Előtte a két pad közt egy ur állt, arccal a bezott ablaknak fordulva. Két kezét összekulcsolva maga előtt, kis kizitáskáját szorongatta és úgy állva bóbiskolt. Oszkó felé jártunk, a nagy emelkedésen vánszorgott fel a vonat. A cammo-

gás lassu tempójától felébredtem s aminő szememet kinyitva az ablak felé nézek, kívül, nyilván a kocsitetejéről, egy erős fekete, szőrös kart látok alányulni a törött ablakon át a bóbiskoló szomszéd kizitáskája felé. Rémületben elkialtottam magam, az utitársak felébredtek, zajt ütöttek, mire a rejtélyes kéz visszahúzódott az ablakból. Nagyon hangos lehetett a rémületünk, mert mielőtt még megállíthattuk volna a vonatot, kocsink tetejéről egy katona és két civil ugrott le és eltűnt az éj sötétjében. Velünk utazott egy katonarendőrhadnagy is, aki azon sebtében egy kis házi nyomozást indított. Annyit sikerült megállapítani, hogy alighanem az egyik civil tolvaj nemrég a fülkében velünk szorongott, s a terepet tanulmányozta. Biztosan akkor fedezte fel szomszédom féltve őrzött kis táskáját. Nemsokkal az izgalmas jelenet előtt szólt be érte németül a másik civil a fülke ajtaján, s ő akkor hagyta el a fülkét. Mielőtt még Oszkóra értünk volna, a rendőrhadnagy átvizsgálta a vonatot, de a mi volt utitársunkat nem találta. Ebből következtetjük, hogy ez is tagja volt a bandának. — A hatóságok eddig még nem fogták el a légtornász vasuti tolvajokat.

— **Uj rend a mezőgazdasági munkások felmentésénél.** A mezőgazdasági munkások felmentése tárgyában a kormány a felmentések gyorsabb elintézésé érdekében november hó 30-tól kezdve új rendet léptet életbe. Ez különösen azért bir fontossággal, mert a felmentések november 30-án érnek véget, illetve ettől az időponttól kezdve vannak érvényben. A földmivelésügyi minisztériumban tegnap ebben a kérdésben ankét volt, melyen már döntöttek is az új rend tekintetében. A főispánokat még idejekorán fogják az új eljárás módzatairól értesíteni.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 27. és 28-án

A fekete Jolán

Falusi dráma 4 felvonásban

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órákor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Német kisasszony

ki magas német nyelvet beszél, ajánkozik uri családnak, gyermekek mellé jó bizonyítvánnyal. Cím: Kazinczy-utca 53. szám.

BERLIN nagymozgó színház Szarvas szálloda.

Csak egy nap! Pénteken, szept. 27-én

EGY ÉJSZAKA TÖRTÉNETE

Nagy apacs dráma 3 felvonásban

és a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órákor, Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . . 1 óra 2-50 kor.
Nylittér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A bolgár események

Aggodalomra nincsen ok.

A miniszterelnök kijelentése.

Budapest. Wekerle miniszterelnök ma reggel Budapestre érkezett és fogadta az újságírókat, akik előtt a következő kijelentést tette:

— Nem kell megijednünk, nem olyan a helyzet, hogy ok volna megijedni. Komoly törekvéseink vannak a béke felé, de emellett a frontokat is biztosítani kívánjuk.

Budapest. Wekerle miniszterelnök ma délelőtt 10 órára minisztertanácsot hívott egybe, amelyen minisztertanácsait egy óra hosszat tájékoztatta a helyzetről. A miniszterelnök a napokban minden egyes pártkört felkeres és a képviselőház tagjait tájékoztatni fogja a helyzetről.

A tegnapi koronatanács.

Bécs. A tegnapi koronatanács, melyen Károly király elnökölt, délután 4 órakor kezdődött és este 8 óra után ért véget. A koronatanácsban részt vettek: Gróf Burián István külügyminiszter, Stöger Steiner hadügyminiszter, Wekerle és Huszárak miniszterelnökök, báró Arz vezérkari főnök és helyettese, Waldstetten báró, akik mindnyájan azzal a benyomással hagyták el a király dolgozó szobáját, hogy aggodalomra egyáltalán nincs ok s úgy katonai, mint diplomáciai tekintetben minden megtörtént, hogy a meglepetéseknek elejét vehessék.

A bolgár krízis előzményei.

Bolsevikizmus a bolgár hadseregben.

Bécs. A bolgár kormány, mint tegnap este hivatalosan közölték, Szalonikiba jegyzéket küldött, melyben fegyverszüneti és béketárgyalások megindítását kérte. A jegyzéknek az antant főhadiszállására való elküldése előtt táviratilag értesítették az elhatározásról a központi hatalmak kormányait. Bécsben és Berlinben tiltakoztak Malinov ezen lépése ellen.

Bécs. Illetékes bécsi helyen kiméltesebben ítélik meg Malinov lépését, mint Berlinben. Természetesen megvan a készségünk, hogy Németországgal egyetértve haderőt küldjünk a Balkánra. Hiteles értesülés szerint komolyan lehet Bulgáriában belső zavartól tartani, mert nem az egész hadsereg áll Malinov mögött. Ferdinánd király táviratilag Bécsből Szófiába rendelte Szawow tábornokot, aki nyomban elutazott. Szawowra otthon az a feladat vár, hogy Bulgáriában helyreállítsa a rendet és a hadsereg fegyelmét.

Mindenestre fontos kérdés, hogy mily méreteket öltött a bolgár hadsereg bomlása. Bizonyos, hogy a monarchia és Németország minden erővel hajlandók Bulgáriában oly politikát támogatni, melynek a bolgár hadsereg megszüntetése a célja.

Szófia követünk jelentése.

Bécs. Gróf Zichy Rubido, a monarchia szófiai ügyvivője tegnapelőtt sürgönyileg a következőket jelentette a bolgár eseményekről a külügyminiszternek:

„A bolgár kormány kénytelennek látta magát az ellenség feltartoztatatlan nyomása következtében, ugyancsak a belpolitikai események hatása alatt bizottságot küldeni a fegyverszüneti tárgyalások megkezdésére és a béke helyreállítása céljából.”

Az előzményekről a következőket jelenti:

Zendülő bolsevik szellemű áthatott csapatok Todorov generális főhadiszállása elé vonultak Kisztenlben. Oly fenyegető magatartással, hogy Todorovnak el kellett menekülni a főhadiszállásról. Ferdinánd király, ki még Szófiában van, tegnapelőtt éjjel minisztertanácsot hívott egybe, mely éjjel tartott. A király elnevezte a fegyverszünet kérését és táviratilag kért segédcapatokat a központi hatalmaktól. A kormány azonban elhatározta, hogy fegyverszünetet kér s a lépéseket megtette a tárgyalások megindítására. A bizottságnak, mely a fegyverszüneti tárgyalásokat vezette, Luekov tábornok az elnöke és tagja Liacsev pénzügyminiszter is.

Tanácskozások Berlinben

Berlin. Hindenburg és Ludendorff tegnap reggel a nagyfőhadiszállásról Berlinbe érkeztek. Mára várják Vilmos császárt, ki Berlinbe jön, hogy a vezető személyekkel a helyzetet megbeszélje. Valószínű, hogy a legközelebbi napokban a trónörökös is Berlinbe érkezik.

Románia és a bolgár vereség.

Bécs. A bolgár eseményekkel kapcsolatban hire jár, hogy az új helyzet Románia magatartására is kihatással lesz. Illetékes helyen kijelentették, hogy Romániát illetőleg semmi aggodalomra sincsen ok.

A vezérkar mai jelentése

Budapest. (Hivatalos.)

Az olasz fronton nem történt említésre méltó harci esemény.

Albániában csapataink Ochridától nyugatra egy, a bolgároktól átvett frontszakaszon visszaverték az ellenség támadásait.

A vezérkar főnöke.

HIREK.

A spanyol izé . . .

Azt mondják, Spanyolországból jött, azért spanyolnátha. De hátha nem is nátha, olyan csunya pusztítást visz véghez. Mindenki megkapja, mindenki szenved benne, csak az nem, aki az első huszonnégy órát belehal. Még se veszik komolyan a vicces neve miatt, elfojtására még semmit sem tettek, óvatossági rendszabályokat — legalább Kanizsán, — még ki nem adtak. Közben pedig hullanak az emberek, mint a legyek attól a kis náthától, így:

A beteg: Doktor ur, nagyon beteg vagyok. Láz, köhögés, nátha . . .

Az orvos: Jó jó, egy kis hülés.

A beteg: Nem kicsi, nagy! Negyven fokos lázam van.

Az orvos: Ugyan ne beszéljen. Biztosan fordítva tette bele a lázmérőt.

A beteg: De a tüdőmben is szurást érzek, a hátamban, mindenhol. Ez nem tüdőgyulladás . . .

Az orvos: Ördög vigye a képzelődését. Majd kap hashajtót. Egy kis nátha az egész, semmi más. Tea, aszpirin és holnap elhagyhatja az ágyat.

Másnap a beteg tényleg elhagyja az ágyat: koporsóba teszik. Meghalt. De másnap már megkapta a tőle az orvos is. Negyven fokos láz, mozdulni sem tud az ágyban. Hivatja az egyik kollegáját.

A beteg orvos: Szervusz pajtás. Nézd, ez a számság engem is elővett.

A kollega: Oda se neki. Izzadni, ez a fő. Nátha nem betegség. Nem is érdemes vele foglalkozni.

Estére meghal a beteg orvos, reggelre pedig az egészséges is. A halottmosó emberek elkapják tőlük a bajt, ők is meghalnak. A gyászoló rokonság dettó. A szertartást végző pap tüdőgyulladást kap és ezeroszer öt temetik. Temetésnek egész közönsége betegre megy haza, s hatvan százaléka elpusztul. A járvány egyre nagyobb mérvet ölt, mindennél náthabacillusok. A szedő, amíg kiszedi ezt a cikket, beteg lesz tőle és nem éli túl, az olvasó-közönség mindegy szálíg spanyolnáthás lesz, de nem ijed meg, mert a Pesti Hírlap „Vegyés” rovatában olvasta: . . . „A spanyol nátha rendszerint enyhe lefolyású. Ha a beteg idejében ágyba fekszik, semmi veszély nincsen. A legjobb orvosság ellene az izzadás. Ezer közül egy eset végződik halállal. Az új járványtól nem kell tehát megijedni, egyszerű nátha az csak, ami apró kellemetlenségekkel jár csak . . .”

Most már tudjuk: az apró kellemetlenségek — a temetési költségek.

— Huszezer koronás adomány a 20-as honvéd-alapoknak. Kovács József, a 20-ik honvédszállás első tábori lelkésze részben saját adakozás, részben gyűjtés folytán 20,200 koronát juttatott a 20. honvéd pótzászlóalj parancsnoksághoz a következő rendeltetéssel:

„10,000 korona adassék a rokkant-alapnak, 10,000 korona fordítottassék a „Hősök Kápolnájának“ építésére, 200 korona pedig tételessék le misealapul a nagykanizsai plébánia hivatalnál olyan rendeltetéssel, hogy kamataiból évenként egy olvasott mise mondassék augusztus 28-án a felépítendő „Hősök Kápolnája“ban az ezred hősi halált halt tisztjeiért és legénysegeért. A mindenkor parancsnok lesz kegyes vállalni, hogy évenként a miséző papért előzetes értesítéssel kocsit küld“. Ezen valóban nemes célú adományt hálás köszönettel nyugtatja a pótzászlóalj parancsnokság.

— **A nagykanizsai délivasutasok zsr-ellátása.** Ma délelőtt a nagykanizsai délivasuti állomás tisztikara és egész személyzete nevében megjelent dr. Sabján Gyula polgármester-nél *Schilhan* János dv. felügyelő, fűtőházi főnök és *Kousz* Nándor dv. ellenőr, s közölték a polgármesterrel, hogy a Délivasut üzletigazgatósága a nagykanizsai délivasuti alkalmazottakat zsr-ral való ellátás végett a városhoz utalta, amiért is arra kérték a polgármestert, hogy szeptember 15-től kezdődő hatállyal utaljon ki zsr-ot a kanizsai vasutasoknak is. Dr. Sabján Gyula polgármester közölte a vasutasok megbízottaival, hogy kívánságukat nem áll módjában teljesíteni, mert az Országos Közélemezési Hivatal a múlt évben mindössze 20 métermázsa margarint utalt ki egész Nagykanizsa város lakosságának zsr-ellátása fejében, a folyó évben pedig arra utasította a várost, hogy hízalás útján biztosítsa a város lakosságának zsr-ellátását. Mivel pedig a sertések csak október hó folyamán lesznek hízalásra beállítva, azok kihízásaig, — ami félesztendőt igényel — a Déli vasuti alkalmazottaknak zsr-ral való ellátását nem biztosíthatja. Ezért azt tanácsolta nekik, hogy eszközöljék ki a közlemezési miniszternél, hogy a kanizsai vasutasokat e fél év alatt közvetlenül lássa el zsr-ral.

— **A spanyol nátha újabb áldozata Nagykanizsán.** Három nappal ezelőtt betegedett meg spanyol náthában *Varga* Sándor, a Schwarz és Tauber cég rokonszenves segédje és ma már holtteste fekszik kiterítve. Az élet-erős fiatal ember a spanyolnátha következtében tüdőgyulladást kapott, mely egy szegény özvegyasszony kenyérkeresőjének korai halálát okozta. Temetése holnap, vasárnap délután 4 órakor lesz az Eötvös-tér 29. számú házból.

— **A vidéki detektívek országos szervezkedése.** Az államosítás szele újra fujdogál és ezért a vidéki detektívek is szervezkednek, nehogy készületlenül találja őket a várvavárt reform. A mozgalomhoz, mint jeleztük, a nagykanizsai detektívek is csatlakoztak. A detektívek a minap Budapesten országos nagygyűlést tartottak, mely után deputációban mentek a miniszterelnökségre. Wekerle Sándor miniszterelnök megbízásából Kazy József báró fogadta őket, majd pedig Ladik Gusztáv államtitkárnál tisztelgett küldöttségük. Az államtitkár kijelentette, hogy a rendőrség államosításáról szóló törvényjavaslatot októberben tárgyalja a képviselőház és így még van idő, hogy az ő kérelmével is foglalkozzanak.

— **Újabb szállodafosztogatás Nagykanizsán.** Tegnap este egy iparoskinézésű ember állított be a főúti Rózsa szállodába és szobát kért. A csomaggal érkező rendes külsejű embernek habozás nélkül nyitottak egy jól berendezett szobát. A vendég a bejelentőlapon magát *Horváth* Lajos zalaegerszegi villanyszerelőnek írta és a szobaasszonnyal való beszélgetés közben azt mondta, hogy Nagykanizsán a Franz gyárban fog dolgozni. Na-

gyobb hitelesség kedvéért egy villamos kapcsolótáblát is hozott magával, mely raffináltan úgy volt becsomagolva, hogy egy jó darab kikandikált a papírból. A „szerelő“ szigorúan meghagyta a szobaasszonnyal, hogy ma reggel 7 órakor okvetlen költsek fel. A jelzett időben zörgeltek is az ajtaján, de mert néma csönd volt a válasz, a szálló személyzete rosszat sejtve, kinyitotta a szoba ajtaját. Sejtésük nem csalt, mert az ágyból, — mint az mostanában oly gyakran megessik, — hiányzott minden, amit onnét nagyobb feltűnés nélkül csak el lehetett szállítani. A szélhámós 35—36 évesnek látszó, fekete haju és bajszu egyén, fogatlan és ruhapapucsban jár. Még pedig valószínűleg már jó messze.

— **Sertésvész Nagykanizsán is.** Tegnap közöltük a sertésvésznek a kanizsai járás több községében való megdöbentő mértékű grasszálását. Mint jeleztük, a sertésvész jelei már Nagykanizsán is kezdenek mutatkozni. Sajnos azonban a dolog ennél már sokkal messzebb tart. Illetékes helyről ugyanis azt közlik velünk, hogy a sertésvész a maga egész félelmetességével már Nagykanizsán is teljesen fellépett. Tizenegy helyen konstataálta eddig az állatorvos a város területén a járványt, s mindentűt a legszigorubb óvintézkedéseket tették, hogy annak terjedését meggátolják. Egyébként a várost zár alá helyezték, s belátható időn belül Nagykanizsáról sertést kivinni, vagy a városon keresztülhajtani nem lesz lehetséges. Mint értesülünk, a szomszédos Somogy megyében is ijesztő módon pusztít a sertésvész, mely évek óta nem öltött akkora méreteket, mint ez alkalommal.

— **A Legényegylet táncgyakorlata.** A Kath. Legényegylet f. évi szeptember 29-én, vasárnap a Polgári Egylet nagytermében közös táncgyakorlatot tart. Kezdeté este 8 órakor. Belépődij személyjegy 1 korona.

— **Betörés a Rózsa-utcában.** Az éjszaka álkulcsos betörők garázdálkodtak Kalló Mariskának s Rózsa-utca 17. számú házban levő lakásán és onnét nagy lömeg ágyruhát, női bluzokat, szalvétákat és egy nagykendőt vittek el. A kifosztott leány kora reggel vette észre az esetet és nyomban nagy kétségbeeséssel szaladt a rendőrségre. A gyors panasztevés ezuttal eredményes volt, mert a rendőrlégénység egyik legértékesebb tagja, *Farkas* Ferenc 8 óra tájban egy Király-utcai ószeres üzletébe két muzsikuscigány kinézésű férfit és egy hasonló klasszisu nőt látott betérni nagy csomó ruhával. A rendőr utánament a gyanus társaságnak és a ruhákban, melyek fölött már nagyban folyt az alku, a Rózsa-utcai leány holmiját ismerte fel. A rendőr azonnal gondjába vette az egész diszes társaságot, melynek tagjai *Kuzsner* Sándor muzsikuscigány, *Oláh* József Rózsa-utcai cipész és *Horváth* Juli, egy muzsikuscigány lánya voltak. Ezeket a nagymennyiségű bűnjelekkel bekisérték a rendőrkapitányságra, ahol beismerték, hogy álkulccsal hatoltak be Kalló Mariska lakásába. A lefűlelt betörőtársaság egyelőre még a rendőrkapitányság vendége.

— **Saját használatra szabad lesz dohányt termelni.** A Zala megyei gazdák már régóta követelik, hogy engedélyezzék a saját használatra való dohánytermelést. Most arról értesülünk, hogy a saját használatra való dohánytermelést a pénzügyminiszter megfontolás tárgyává teszi, amivel azzal sok bajnak lehet elejét venni. A terv az, hogy a termelők a saját használatra való dohánytermésért husz négyezredként 150 korona engedélyt fizetnének. Az engedély ideiglenes lenne. A saját használatra való dohánytermelést talán már az 1918—19-iki termelési évben életbe léptetik.

Felelős szerkesztő: **GÜRTLER ISTVÁN.**

BERLIN nagymozgó színház
Szarvas szálloda.

Szombat és vasárnap, szept. 28. és 29-én

Egy éjszaka története

Nagy apacs dráma 3 felvonásban
és a kiegészítő képek.

Jön a közkedvelt
SUSANNE GRANDEIS

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor. Vasár-
és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vadászfegyvert, revolvert

veszek

ajánlatot **Szabó Antal Deák-tér**
címre kérek.

Köszönetnyilvánítás.

Jó barátaink és ismerőseink, kik nagy csapásunkban fájdalomunkat részvétükkel egyhiteni iparkodtak, fogadják ezuton leghálásabb köszönetünket.

Nagykanizsa, 1918. szept. 27.

Schreiber és Tizedes
család.

Sertések hízalásait

saját termésükből biztosítani tudó birtokosok jelentkezzenek a Nagykanizsai Általános Fogyasztási Szövetkezethnél Erzsébet-tér 17. Telefon 387. A termés szerződés-kötés esetén a rekvirálás alól felmentetik.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-
utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szeptember 27. és 28-án

A fekete Jolán

Falusi dráma 4 felvonásban

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-
és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

A világítási rendelet

határozatát a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM - félwattos
lámpákkal

lehet betartani

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsrámlámpákat.

ZALAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 2 korona.
Egyes szám 8 fillér. Vidékre postán . . 1 óra 2:50 kor.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak mellett.

Alapította
Dr. HAJDU GYULA

Kiadóhivatal: Gutenberg nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Telefon Kiadóhivatal 41.

A bolgár sorsfordulat Az antant feltételei Bulgáriának

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Bulgária fegyverszüneti kérelmére adott angol válasz fedi a szövetséges hadseregek főparancsnokságának válaszát. A válasz határozottan kijelenti, hogy a katonai hadműveleteket nem lehet beszüntetni. Határozottan tudomására adja a bolgár kormánynak, hogy az esetleges békének magában kell foglalnia Törökországgal Németországgal és a monarchiával való teljes szakítást. A szövetségesek megkövetelik minden biztosítékot arra nézve, hogy katonai hadműveleteik biztosítsanak és a német csapatoknak Bulgáriába szállítása megakadályoztassék. A szövetségeseknek nincs szándékában a Balkánon végleges területi rendezés, ezt az általános békekonferencia számára tartják fenn.

Az esetleges egyezménynek magában kell foglalnia a bolgár hadsereg leszerelését és esetleg egy más fronton jelenlegi szövetségesei ellen való felhasználását.

Bulgáriának ki kell ürítenie mindazokat a területeket, melyek a tulajdonképeni Bulgárián kívül esnek, s melyeket a bolgár hadsereg a háború folyamán szállt meg. Ha e feltételeket nem fogadja el a Malinov-kormány, a szövetségesek nincsenek abban a helyzetben, hogy új feltételeket szabjanak. Hanem Bulgáriára bizzák, hogy olyan személyeket találjon, akik a feltételeknek hajlandók eleget tenni.

Genf. A Matin szerint az antant a következő három feltétel mellett köt csak különbékét Bulgáriával.

1. A bolgár hadsereget azonnal leszerelik.
2. Bulgária a háború kitörése óta hódított területeket kiüríti.
3. Az antant ellenőrzés alá veszi a bolgár vasutakat.

Zsekov tábornok a helyzetről és Ferdinánd szövetségi hűségéről.

Bécs. A bolgár kormány különbéké-lépése által teremtett helyzetet diplomáciai körökben ma már nyugodtan és optimizmussal ítélik meg. Különösen a katonai részről tett és folyamatba helyezett rendelkezésekre vonatkozik ez. Zsekov bolgár generalisszimusz, aki egy bécsi szenátóriumban fekszik, ezeket mondotta egy újságíróknak a helyzetről:

— Bizom abban, hogy rövidesen sikerülni fog ismét rendbehozni a dolgokat. Az osztrák-magyar és német csapatok nagy számban Szófiába érkeztek és az

antantsereg előnyomulása már nem megy oly gyorsan, mint az első napokban. Az antants csapatok egyedül csak Strumica mellett léptek óbolgár területre. Ferdinánd király szövetségi hűségében egy pillanatra sem szabad kételkedni. Ő teljes mértékben rosszalja Malinov miniszterelnök elhibázott lépését. A királlyal együtt munkálkodik Radoszlawow volt miniszterelnök is, hogy a végzetes lépés következményeit elhárítsa a hazáról.

A helyzet Bulgáriában.

Szófia. Erősen készülnek a holnapi szobranje-ülésre, amelyen elválik, hogy a többség Malinov mellett vagy ellen foglal állást. A német és osztrák-magyar csapatok megérkeztek Szófiába, jelképeül a fenálló szövetségnek, amelyhez Ferdinánd király még mindig szilárdan ragaszkodik. Szófiában egyébként teljes a nyugalom. A Balkán express rendben közlekedik.

A harctéri helyzet Macedóniában.

Szófia. A frontról érkezett jelentés szerint az antant minden irányban nagy erővel támad. A bolgár jobbszárny rendben visszavonul. A Veleztől északra álló csapatok, amelyek ellenállást terveztek, hátsó állásban várják a támadást. A Doiran tónál helyreállították a bolgárok és a monarchia csapataival az összeköttelést. Küszöndülnek az antant által való elfoglalása hazugság.

A vezérkar mai jelentése.

Budapest. (Hivatalos.)

Az olasz harctéren sikeres járőrvállalkozások.

Albán harctér. Közvetlen az Ochridától nyugatra, számolva a bolgár front helyzetével, egy darab szakaszt kiürítettünk.

A vezérkar főnöke.

Hertling és Hintze lemondtak.

Berlin. Hertling birodalmi kancellár és Hintze külügyi államtitkár tegnap este a nagy főhadiszállásra utaztak. A Vossische Zeitung értesülése szerint mindketten benyújtották lemondásukat.

Burián új békelépései

Bécs. Jól informált körökben a legutóbbi koronatanács kapcsán újra hangsúlyozzák a Monarchia törhetetlen békekészségét. Rámutatnak annak valószínűségére, hogy a közeljövőben újra külső jeleivel találkozunk Burián határozott békepolitikájának.

Budapest. Wekerle miniszterelnök felkereste Károlyit és két óra hosszat tanácskozott vele. A látogatás politikai körökben nagy feltűnést keltett.

A közigazgatás államosítása.

Az alispánt továbbra is választják, a főjegyzőt a király nevezi ki. — A készülő törvényjavaslat tervezete.

— Saját tudósítónktól. —

Illetékes helyről szerzett információk szerint elkészült a közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslat. Ebből a vármegyék államosítására vonatkozó főbb intézkedéseket módokban van az alábbiakban ismertetni:

A törvényjavaslat általában a kinevezési rendszert hozza be valamennyi közigazgatási tisztviselőre nézve a kormány áthelyező jogával. Az alispánt azonban, mint a törvényhatóság első tisztviselőjét, kivéve a kinevezés alól. Eire a fontos tisztségre nézve a vármegye közgyűlésének választási, illetőleg kijelölési jogát, az új javaslat is fentartja. Az alispán ugyanis nemcsak tisztviselő, hanem a vármegye politikai megnyilatkozásaiban is részt kell vennie és ami a főszempont, alkotmányjogi kérdésekben a végrehajtó hatalom a megye területén az ő kezében összpontosul. Ezért a javaslat szerint az alispánt vagy a király hármaskörének alapján választja meg egyszerű többséggel a törvényhatóság, vagy pedig a vármegyei közgyűlés hármaskörének alapján nevezi ki a király a belügyminiszter ellenjegyzése mellett. Az alispán a javaslat szerint a VI. fizetési osztályba kerül. Ha pedig közszolgálati működése a huszonöt évet meghaladja, vagy ha az alispáni székben tíz esztendő tölti ki, az V.-be lép elő.

A főjegyzőt a király nevezi ki belügyminiszteri ellenjegyzés mellett, ami annyiban tér el az eddigi gyakorlattól, hogy a király ma csak a VI. fizetési osztálytól felfelé nevezte ki a tisztviselőket. A főjegyző ugyanis a VII. fizetési osztályba kerül a javaslat szerint, de megfelelő szolgálati idő után a VI.-ba lép elő. A főszolgabírák a VIII., VII. és VI. osztályba lesznek sorolva, de a VI. osztályba csak a főszolgabírák 20 százaléka kerülhet. A VI. osztályba való előlépés jogát a király adományozza, egyébként pedig a belügyminiszter nevezi ki a főszolgabírókat. Ugyancsak ő nevezi ki a szolgabírókat és aljegyzőket is, akik a IX. és VIII. fizetési osztályba kerülnek. A körjegyzőket szintén felveszi a javaslat az állami státusba s a kinevezésük a belügyminiszter, esetleg az alispántól fog függni.

Az árvasszékeket a javaslat kivéve a közigazgatásból. Ezek az igazságszolgáltatáshoz vitetnek át és a törvényszékekkel kerülnek szoros kapcsolatba.

Legérdekesebb a javaslat intézkedése a jelenlegi státus átvételére vonatkozólag. A jelenlegi státus ugyanis teljes egészében állami státus lesz, de a belügyminiszter nem köteles minden tisztviselőt állami szolgálatba átvenni. Ezek részére azonban a megyei nyugdíjalapok kötelesek a teljes nyugdíjat megadni, tekintet nélkül szolgálati idejükre. Azok a tisztviselők, akik állami szolgálatba nem hajlandók állni, szintén nyugdíjba mehetnek, de részükre csak

a szolgálatuk szerint jogosult nyugdíjat fizeti a megyei alap.

A kinevezési rendszer mellett azonban továbbra is csorbítatlanul megmarad a vármegye közgyűlésének egész jogköre, beleértve a költségvetési jogot is és a mai összetételükben és hatáskörükben hagyja meg a közgyűlés valamennyi bizottságát is.

HIREK.

— **A Dunántúli Közgazdasági r. t. megalkulása.** A nagykanizsai pénzügyintézetek közül előbb nemrég elhatározták, hogy a háboru utáni konjunkturákban a nagyökre váró feladatok teljesíthetése végett minden kereskedelmi és ipari fejlődés előmozdítására hivatott részvénytársaságot alapítanak, mely a Dunántul, de különösen Nagykanizsa város gazdasági fellendítését fogja biztosítani. Tegnapelőtt, szombat délután volt a Nagykanizsai Takarékpénztár helyiségében az új részvénytársaságnak, — a Dunántúli Közgazdasági r. t.-nek — alakuló közgyűlése, amelyen Nagykanizsa város és Zalavármegye közigazdasági életének összes számottevő tényezői megjelentek. Az alakuló közgyűlés ujnépi Elek Ernő megnyitó beszédével kezdődött, amelyben az új alakulás programját vázolta. E program főbb pontjai: Nagykanizsa városának minden irányban való fejlesztése, Zalavármegye közigazdasági életének és a Balaton kulturájának felvirágoztatása, stb. Közölte, hogy a részvénytársaság alaptőkéjéül előirányzott 2 millió 500 ezer korona részvényekben teljesen bejegyeztetett és ennek 30 százalékát a részvényesek az alapszabálynak megfelelően belizelték. Ezután a megjelentek kimondták a részvénytársaság megalkulását, melynek igazgatóságát és felügyelő bizottságát az alábbiakból választották meg: Az igazgatóság tagjai lettek: Bosnyák Géza Zalavármegye főispánja, ujnépi Elek Ernő nagybirtokos, Pongor Henrik vezérigazgató, Schwarz Gusztáv kereskedelmi tanácsos, csapji Sommer Ignác, Knortzer György takarékpénztári igazgató, Bettlheim Győző kereskedelmi tanácsos, Sanweber József, Remete Géza ügyvéd, takarékpénztári elnök, Gellért Henrik takarékpénztári igazgató, Weisz Tivadar kereskedelmi tanácsos, Hirschler Sándor bankigazgató, Bun József a Leszámitolóbank igazgatója, Eitner Zsigmond orsz. képviselő, dr. Hochreiter Kornél ügyvéd, takarékpénztári elnök, dr. Sabján Gyula polgármester, Weisz Ármin nagybirtokos, dr. Lénárt János hercegi főtitkár, dr. Zalán Gyula orsz. képviselő, Spiegel Siegfried soproni kereskedelmi és iparkamarai elnök. — A felügyelőbizottság tagjai lettek: Sárközy Viktor a vármegyei gazdasági egyesület titkára, Gürtler Ferenc takarékpénztári főkönyvelő, Rotschild Zsigmond, Miklós Gyula takarékpénztári főkönyvelő, Reinitz József takarékpénztári igazgató, Fridländer Emil a Leszámitolóbank aligazgatója, Csillag Jenő földbirtokos és kereskedő. — Ezután az igazgatóság ülészeit, amelyen ennek tagjai közül a részvénytársaság elnökéül ujnépi Elek Ernőt, alelnökéül pedig Bun Józsefet és Schwarz Gusztávot választották meg. A részvénytársaság ügyvezető igazgatójának személyére vonatkozólag is történt már megállapodás, aki egy vidéki pénzügyintézet vezérigazgatója volt, s akinek nagy ráteremtése és kiváló hozzáértése teljes biztosítéka a vállalat sikeres működésének.

— **A zalamegyei részvénytársaságok állásfoglalása az alaptőkeemelést tiltó kormányrendelet ellen.** A soproni kereskedelmi és iparkamara elnökségének kezdeményezésére szombat délután Nagykanizsán, a

Nagykanizsai Takarékpénztár helyiségében nagyszabású gyűlésre jöttek össze a zalamegyei pénzügyintézetek és részvénytársasági alapon működő iparvállalatok, hogy állást foglaljanak azon ismert kormányrendelettel szemben, mely megtiltotta, hogy a részvénytársaságok alaptőkéiket a kormány engedélye nélkül emelhessek. A tiltakozó gyűlésen az összes nagykanizsai pénzügyintézeteken kívül Nagykanizsáról az alábbi iparvállalatok képviselői voltak jelen: A Franz r. t., a Király sörfőzde, a Mercur vasgyár, a Viktória és a Hercules téglagyárak, a Dunántúli Szeszgyárosok Szesztinomitó részvénytársasága és a Tárházak r. t.: a vidékről pedig: a Csáktornyai takarékpénztár, a Letenyei takarékpénztár, az Alsómuraközi takarékpénztár (Perlak), a Zalaszentgrót és vidéke takarékpénztár, a Sümegi Takarékpénztár, a Sümegi Népbank, a Magyar mezőgazdák kereskedelmi részvénytársasága (Sümeg) és a Zalamegyei Központi Takarékpénztár (Zalaegerszeg.) Ujnépi Elek Ernő mint házigazda üdvözlővén a megjelenteket. Spiegel Siegfried kereskedelmi és iparkamarai elnököt kérte fel az elnöklésre. Spiegel Siegfried beszédében rámutatott, hogy Ausztria érdekében történt az alaptőkeemelést korlátozása, nehogy az ott felszaporodott tőkék Magyarországon kötődjenek le és a magyar közigazdasági élet fejlődését szolgálják. Ezután Schwarz Gusztáv kereskedelmi tanácsos mint előadó ismertette a szóban forgó kormányrendelet előidézte sérelmeket és azt a határozati javaslatot terjesztette elő, hogy a kamara járjon közre a sérelmes kormányrendelet hatályon kívül helyezése érdekében. Ujnépi Elek Ernő indítványára ezt még megtoldották azzal, hogy a zalamegyei részvénytársaságok tiltakoznak a rendelet ellen. — Végül a kamarai elnök kijelentette, hogy a zalamegyei vállalatok és pénzügyintézetek tiltakozását eljuttatja illetékes helyre.

— **Egy muraközi munkásfiú borzalmas halála.** Rettentő állapotban hozták be tegnap este Murakirályról a nagykanizsai kórházba Máté János muracsányi 16 éves vasúti munkást. A fiú Wiener-Neustadtban dolgozott, ahonnan néhány napi szabadságra jött haza. Murakirály állomáson le akart ugrani a még mozgó vonatról, de hátizsákja beleakadt a kocsikilincskébe és a szerencsétlen fiú balkarja úgy belegabalyodott a vonat lépcsőjébe, hogy a robogó vonat irtózatossá erejével többől kitépte a balkarját és baloldalának összes izmait, azonkívül agyrázkódás is érte. Pollermann János rendőrfelügyelő, majd Saághy János vizsgálóbíró is ki akarta hallgatni, de a szerencsétlen fiú pár órai vergődés után, anélkül hogy eszméletét egy percre is visszanyerte volna, kiszenvedett.

— **A tánciskola.** Tegnapelőtt, szombaton kezdődött meg a táncoktatás Mayersberg Frida tánciskolájában a Casinóban. A tanulók csoportokra vannak osztva: külön a gyermekek, a tanulóifjúság és a felnőttek. Szokatlanul szép és nagy társaság jött össze a felnőttek tanfolyamán is, amely este 8 órakor van. A modern táncok megtanulására hetenként két külön táncóra lesz, amelyre jelentkezni már most lehet.

— **Kerestetik egy kiraboltt kanizsai szabó.** A budapesti államrendőrség ma táviratban közölte a nagykanizsai rendőrkapitánysággal, hogy ott elfogtak egy Snell József nevű 18 éves fiút, akinél 5 kabátot, 6 mellényt, 3 nadrágot, 15 méter szövetet, 14 orsó cernát, s nagyobb mennyiségű szivart és cigarettát találtak. A fiú azt mondta, hogy mindezt f. hó 25-én Nagykanizsán egy szabóműhelybe

való betörés révén szerezte. Mint hogy ily betörésről panasz a nagykanizsai rendőrkapitánysághoz nem érkezett, a rendőrség felhívja a kanizsai szabókat, hogy akitől a jelzett dolgokat ellopták, jelentkezzenek a kapitányságon.

Felelős szerkesztő: GÜRTLER ISTVÁN.

URANIA Mozgóképalota, Rozgonyi-utca 4. sz. — Telefon 259.

1918. évi szept. 30. és október 1-én

Asta Nielsen főszereplésével

Észak leánya

Víg-színmű 4 felvonásban

és a kiegészítő képek

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor, Vasár-és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Divatos és elegáns

női kalapok

minden árban és minden ízléshez

G. WEISZ LUJZA

női kalapszalonzában, Nagykanizsán a Központ szálló épületében.

Valour és filckalapok átvasalása, valamint szőrmék átdolgozása. — Gyászkalapokból és fátyolokból állandó nagy raktár.

BERLIN nagymozgó színház Szarvas szálloda.

1918. szept. 30. október 1. és 2-án

SUSANNE GRANDEIS

a főszerepben

Éjféle párba

Társadalmi színmű 4 felvonásban.

és a kiegészítő képek.

Előadások: Hétköznap 6 és 9 órakor. Vasár-és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Sertések hizlalását

saját termésükből biztosítani tudó birtokosok jelentkezzenek a Nagykanizsai Általános Fogyasztási Szövetkezetnél Erzsébet-tér 17. Telefon 387. A termés szerződéskötés esetén a rekvirálás alól felmentetik.

Köszönetnyilvánítás.

Fájdalomtól megtörve ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, kik felejthetetlen fiam elhalálozásának szomorú alkalmával részvétük kifejezésével és a gyászszertartáson való szíves megjelenésükkel gyászunkban osztozni és fájdalmunkat enyhíteni szívesek voltak.

Nagykanizsa, 1918. szept. 30.

Özv. Varga Gyuláné és családja.